

ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
(σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α.)
Χρήσεως 2017 (1.1.2017 έως 31.12.2017)

Περιεχόμενα

A. Δηλώσεις των Εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου	7
B. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή.....	8
Γ. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης.....	16
Δ. Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της περιόδου 1.1.2017 – 31.12.2017	31
Ε. Επεξηγήσεις για τα Στοιχεία των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	35
1. Γενικές πληροφορίες για την Τράπεζα	35
2. Βάση σύνταξης των ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	35
2.1. Γενικά.....	35
2.2. Αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern)	36
2.3. Νέα λογιστικά πρότυπα και ερμηνείες της Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α.	39
2.4. Μετατροπή ξένων νομισμάτων	45
2.5. Ταμείο και ταμειακά διαθέσιμα.....	46
2.6. Χρηματοοικονομικά μέσα	46
2.7. Συγγενείς επιχειρήσεις	50
2.8. Επενδύσεις σε ακίνητα	50
2.9. Άυλα πάγια στοιχεία.....	51
2.10. Ενσώματες πάγιες ακινητοποιήσεις.....	51
2.11. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων Ενεργητικού	53
2.12. Φόρος εισοδήματος και αναβαλλόμενη φορολογία	53
2.13. Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	55
2.14. Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.....	55
2.15. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπά δανειακά κεφάλαια	55
2.16. Παροχές σε εργαζομένους	55
2.17. Ίδια κεφάλαια – Συνεταιριστικό κεφάλαιο	56
2.18. Προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα	59
2.19. Μισθώσεις.....	60
2.20. Αναγνώριση εσόδων.....	60
2.21. Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών.....	60
2.22. Πληροφόρηση κατά τομέα	61
3. Σημαντικές λογιστικές αρχές, εκτιμήσεις και υποκειμενικές κρίσεις	61
3.1. Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου	61
3.2. Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενου φόρου	62
3.3. Προσδιορισμός εύλογης αξίας ακινήτων	63
3.4. Κατάταξη συνεταιριστικού κεφαλαίου	63
4. Παράγοντες Κινδύνων	63
4.1. Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων	63
4.2. Δομή και οργάνωση της Διαχείρισης Κινδύνων	64
4.3. Κίνδυνοι που συνδέονται με τη δημοσιονομική κρίση της Ελλάδος	64
4.4. Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι	65
4.4.1. Πιστωτικός κίνδυνος.....	65
4.4.2. Κίνδυνος επιτοκίου	75
4.4.3. Κίνδυνος ρευστότητας.....	77
4.5. Λειτουργικός κίνδυνος	80
4.6. Κεφαλαιακή επάρκεια	80
4.7. Κίνδυνος αγοράς.....	81
4.8. Συναλλαγματικός κίνδυνος.....	82

4.9.	Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	82
5.	Καθαρά έσοδα από τόκους	83
6.	Καθαρά έσοδα από προμήθειες.....	83
7.	Αποτελεσμα χρηματοοικονομικών πράξεων, έσοδα από μερίσματα και λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης .	84
8.	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	84
9.	Γενικά διοικητικά έξοδα	85
10.	Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης.....	85
11.	Προβλέψεις απομείωσης αξίας απαιτήσεων	85
12.	Λοιπά αποτελέσματα	86
13.	Αναβαλλόμενος φόρος και λοιπές φορολογικές επιβαρύνσεις.....	87
14.	Βασικά κέρδη ανά μερίδα	87
15.	Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα.....	87
16.	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	88
17.	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	88
18.	Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	89
19.	Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη.....	90
20.	Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	90
21.	Επενδύσεις σε ακίνητα	91
22.	Άυλα πάγια στοιχεία.....	92
23.	Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	92
24.	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	95
25.	Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	96
26.	Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες.....	96
27.	Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	96
28.	Υποχρεώσεις προς πελάτες	96
29.	Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	97
30.	Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	97
31.	Λοιπά στοιχεία παθητικού	98
32.	Συνεταιριστικό κεφάλαιο	99
33.	Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο	99
34.	Λοιπά αποθεματικά, Αποτελέσματα εις νέο	100
35.	Δεσμεύσεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις.....	100
36.	Αναπροσαρμογές κονδυλίων	101
37.	Συναλλαγές και υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών.....	102
38.	Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων (Οδηγία 2014/59/Ε.Ε.).....	102
39.	Γνωστοποιήσεις Ν. 4151/2013 - Αδρανείς καταθετικοί λογαριασμοί	102
40.	Λοιπές πληροφορίες.....	102
41.	Αμοιβές ελεγκτών	103
42.	Μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 9, «Χρηματοοικονομικά μέσα»	103
42.1.	Εφαρμογή Δ.Π.Χ.Α. 9	103
42.2.	Εκτίμηση επίδρασης	108
43.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης	110

(Τυχόν διαφορές στα σύνολα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις)

Επωνυμία	Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης
Νομικό Πλαίσιο	Το πλαίσιο ίδρυσης, λειτουργίας και δραστηριότητας της Τράπεζας ορίζεται από τις διατάξεις: α) των Νόμων 1667/1986 και 2166/1993 όπως ισχύουν, β) του Νόμου 4261/5.5.2014, γ) της ΠΔ/ΤΕ 2258/2.11.1993, καθώς και δ) του Καταστατικού της Τράπεζας.
Άδεια Λειτουργίας Πιστωτικού Ιδρύματος	Πράξη του κ. Διοικητή της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ <u>2306/19.5.1994</u>
Αριθμός Καταστημάτων	41 καταστήματα, 11 θυρίδες, 64 ΑΤΜ
Αρ. Γ.Ε.Μ.Η.	077156527000
Διεύθυνση Διαδικτύου	www.pancretabank.gr
Διεύθυνση E-mail	mail_info@pancretabank.gr
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου	
Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος	Νικόλαος Μυρτάκης
Α' Αντιπρόεδρος	Ιωσήφ Σηφάκης
Β' Αντιπρόεδρος (εκτελεστικός)	Γεώργιος Κουρλετάκης
Γραμματέας	Αντώνιος Βασιλάκης
Ταμίας	Εμμανουήλ Μανωλιδάκης
Μέλη	Κωνσταντίνος Παπαδάκης
	Γεώργιος Καλουτσάκης
	Θωμάς Χαριτάκης
	Ιορδάνης Χατζηκωνσταντίνου
	Στυλιανός Βοργιάς
	096121548, Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου
	1993
	Λ. Ικάρου 5, Τ.Κ. 71110, Ηράκλειο Κρήτης
	2810 338800
Α.Φ.Μ. - Δ.Ο.Υ.	
Έτος Σύστασης	
Διεύθυνση	
Τηλέφωνο	

Η παρούσα Ετήσια Οικονομική Έκθεση, περιλαμβάνει:

(Α) τις Δηλώσεις των Εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου,

(Β) την Έκθεση του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή,

(Γ) την Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και

(Δ) τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2017 (1.1 – 31.12.2017).

Α. Δηλώσεις των Εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Παγκρήτιας Συνεταιριστικής Τράπεζας Συν. Π.Ε.:

1. Νικόλαος Μυρτάκης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου,
2. Γεώργιος Κουρλετάκης, Β' Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και
3. Αντώνιος Βασιλάκης, Γενικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εξ όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι:

α) Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Δ.Π.Χ.Α. και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή, τα στοιχεία του Ενεργητικού και Παθητικού, την Καθαρή Θέση και τα Αποτελέσματα Χρήσεως της Παγκρήτιας Συνεταιριστικής Τράπεζας Συν. Π.Ε..

β) Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή, την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει.

Ηράκλειο, 10 Μαΐου 2018

Οι βεβαιούντες,

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Τα ορισθέντα από το Δ.Σ. μέλη

Νικόλαος Μυρτάκης

Γεώργιος Κουρλετάκης

Αντώνιος Βασιλάκης

Β. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους κ.κ. Συνεταίρους της «ΠΑΓΚΡΗΤΙΑΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΥΝ. Π.Ε.»

Έκθεση ελέγχου επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της «ΠΑΓΚΡΗΤΙΑΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.» (η Τράπεζα), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Λογιστική βάση συνεχιζόμενης δραστηριότητας της Τράπεζας

Η Τράπεζα, για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31.12.2017, βασίστηκε στην αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern). Για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες οικονομικές εξελίξεις, τη ρευστότητα και την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας, και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τη διαμόρφωση, των οικονομικών μεγεθών της και του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο η Τράπεζα θα δραστηριοποιείται τους προσεχείς 12 μήνες.

Εστίασαμε στο θέμα αυτό, λόγω των σημαντικών εκτιμήσεων και παραδοχών της διοίκησης σχετικά με:

- το μακροοικονομικό περιβάλλον, τις υφιστάμενες αβεβαιότητες και τις τρέχουσες εξελίξεις στην Ελλάδα
- τις επιπτώσεις της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 στην κεφαλαιακή δομή και τα εποπτικά κεφάλαια της Τράπεζας και του περιθωρίου του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας.

Σχετική αναφορά γίνεται στη σημειώσεις 2.2, 4.6 και 42 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες:

- Συζητήσαμε με τη διοίκηση και αξιολογήσαμε το εγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο της Τράπεζας στο πλαίσιο των τρεχόντων μακροοικονομικών συνθηκών.
- Εξετάσαμε τη λογικότητα των βασικών παραδοχών του άνω επιχειρηματικού σχεδίου.
- Αξιολογήσαμε την αξιοπιστία των προβλέψεων της διοίκησης εξετάζοντας τα απολογιστικά στοιχεία των προηγούμενων χρήσεων.
- Αξιολογήσαμε την περιουσιακή κατάσταση της Τράπεζας και τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης (καταθέσεις, έκτακτος μηχανισμός στήριξης (ELA), λοιπά πιστωτικά μέσα & δάνεια).
- Λάβαμε υπόψη τα σχέδια της διοίκησης για την αύξηση του συνεταιριστικού κεφαλαίου της Τράπεζας στο προσεχές διάστημα.
- Αξιολογήσαμε τις επιπτώσεις της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 στην κεφαλαιακή δομή και τα εποπτικά κεφάλαια της Τράπεζας σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις (phase-in approach) και τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις που καθορίζονται στο πλαίσιο της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης SREP (Supervisory Review & Evaluation Process) από την ΤτΕ.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.2, 4.6 και 42 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε σχέση με το θέμα αυτό.

Απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Τα δάνεια και οι άλλες απαιτήσεις από πελάτες της Τράπεζας ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε 1.225 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με 1.230 εκατ. ευρώ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016, μετά από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης ποσού 374 εκατ. ευρώ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, σε σύγκριση με 405 εκατ. ευρώ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016.

Η Τράπεζα σχηματίζει πρόβλεψη απομείωσης των δανείων για πραγματοποιηθείσες ζημιές σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 σε ατομική ή συλλογική βάση.

Οι σημαντικότερες κρίσεις που ασκούνται είναι:

- Οι μεθοδολογίες και οι πολιτικές που επιλέγονται από τη διοίκηση, η αποτίμηση των εξασφαλίσεων και οι παραδοχές που πραγματοποιούνται για τον προσδιορισμό των ταμειακών ροών που χρησιμοποιούνται για τα δάνεια τα οποία υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση.
- Μεθοδολογίες και σημαντικές παραδοχές που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση, προκειμένου να εκτιμηθεί σε συλλογική βάση το ποσό της απομείωσης, συμπεριλαμβανομένων της πιθανότητας αθέτησης (Probability of Default), της ζημιάς κατά την αθέτηση (Loss Given Default) της χρονικής περιόδου μεταξύ της εμφάνισης του ζημιογόνου γεγονότος και της ημερομηνίας που αυτό καθίσταται γνωστό καθώς και των ρυθμών αποκατάστασης τακτικής εξυπηρέτησης δανείων.

Εξαιτίας της σημαντικότητας του μεγέθους των δανείων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, της πολυπλοκότητας του υπολογισμού απομείωσης των δανείων από τη διοίκηση και της υποκειμενικότητας των εκτιμήσεων και παραδοχών που απαιτούνται για τον σκοπό αυτό, θεωρήσαμε ότι η απομείωση των δανείων από πελάτες αποτελεί ένα σημαντικό θέμα ελέγχου. Στη σημείωση 2.6 επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας αναφέρονται οι κυριότερες λογιστικές πολιτικές και στη σημείωση 4.4.1 γίνεται γνωστοποίηση του πιστωτικού κινδύνου.

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων, αξιολογήσαμε τις μεθοδολογίες και τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση σε σχέση με τις απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Αξιολόγηση της λειτουργίας των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με την αξιολόγηση της επάρκειας των ατομικών και συλλογικών απομειώσεων που υπολογίζει η διοίκηση
- Ελέγξαμε, σε δειγματοληπτική βάση, την επάρκεια των απομειώσεων που σχημάτισε η Τράπεζα, αξιολογώντας κυρίως την καταλληλότητα των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν σχετικά με την αξία των εξασφαλίσεων, τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές και την περίοδο ανάκτησης.
- Αναφορικά με τις συλλογικές απομειώσεις αξιολογήσαμε το εύλογο των σημαντικών παραμέτρων και παραδοχών, όπως τον δείκτη θεραπείας/αποκατάστασης (cure rate) και την πιθανότητα αθέτησης (probability of default), που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα απομείωσης που χρησιμοποιεί η Τράπεζα.
- Αξιολογήσαμε κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν κατάλληλα το μέγεθος του πιστωτικού κινδύνου.

Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε 49,9 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 54 εκατ. ευρώ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016, εκ των οποίων, ποσό 45,75 εκατ. ευρώ δεν βασίζονται απαραίτητα σε μελλοντική κερδοφορία αλλά αφορούν σε αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που εμπíπτουν στο άρθρο 27^Α του Ν. 4172/2013, σύμφωνα με το οποίο η Τράπεζα δύναται να μετατρέψει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί συγκεκριμένων προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου

Η επιμέτρηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς είναι εξαιρετικά υποκειμενική όσον αφορά σε παραδοχές και προσδοκίες σχετικά με την ύπαρξη μελλοντικών φορολογητέων κερδών και την αξιολόγηση του ειδικού φορολογικού πλαισίου (άρθρα 27 & 27^Α Ν. 4172/2013).

Η διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στις σημειώσεις 2.12, 3.2 και 23 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων, εκτιμήσαμε τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε από την διοίκηση για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και εξετάσαμε τόσο τον προϋπολογισμό όσο και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σχετικά με την ύπαρξη μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Αξιολόγηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την προετοιμασία και επισκόπηση των προϋπολογισμών και προσδοκιών, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με τις σημαντικές εκτιμήσεις, τα δεδομένα, τον υπολογισμό και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν.
- Αξιολόγηση της εκτίμησης της διοίκησης αναφορικά με τις πρόσφατες αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία που επηρεάζουν το υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και συγκεκριμένα τις διατάξεις των άρθρων 27 και 27^Α του Ν. 4172/2013.
- Αξιολόγηση του εύλογου των σημαντικότερων παραδοχών και προσδοκιών της διοίκησης αναφορικά με τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη υπό το πρίσμα της επιβεβαίωσης αυτών των προσδοκιών ιστορικά, με βάση τα τρέχοντα αποτελέσματα και την φορολογική νομοθεσία.

Αξιολογήσαμε κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις σχετικά με την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι επαρκείς.

Γνωστοποίηση για την εκτιμώμενη επίδραση του Δ.Π.Χ.Α. 9

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, η Τράπεζα υιοθέτησε το Δ.Π.Χ.Α. 9, το οποίο αντικατέστησε το ΔΛΠ 39. Το νέο πρότυπο εισάγει ένα υπόδειγμα απομείωσης το οποίο βασίζεται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, καθώς και νέες απαιτήσεις όσον αφορά την ταξινόμηση και την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Με βάση το πρότυπο αυτό, οι ζημιές για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου αναγνωρίζονται όταν αυτές αναμένεται ότι θα πραγματοποιηθούν και όχι όταν έχουν ήδη πραγματοποιηθεί.

Η διοίκηση έχει γνωστοποιήσει πληροφορίες σχετικά με την εκτιμώμενη επίδραση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 στη Σημείωση 42 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Έχουμε εστιάσει στη γνωστοποίηση της επίδρασης του Δ.Π.Χ.Α. 9 λόγω των σημαντικών αλλαγών που εισάγονται από το πρότυπο, της πολυπλοκότητας στη διαδικασία εφαρμογής του, του μεγέθους της επίδρασης και των απαιτήσεων για νέες μεθοδολογίες οι οποίες περιλαμβάνουν σημαντικές κρίσεις και χρήση νέων πληροφοριακών συστημάτων, διαδικασιών και δικλίδων.

Αξιολογήσαμε την εκτιμώμενη επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη μεθοδολογία, τις πολιτικές και τις σημαντικές παραδοχές που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων μελλοντικών πιστωτικών ζημιών. Ειδικότερα:

- στην αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου και την κατάλληλη ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού στην αναπόσβεστη αξία κτήσης στη βάση της αξιολόγησης συμβατικών ταμειακών ροών που αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI test).
- στην συνέπεια της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε κατά την κατάταξη των ανοιγμάτων σε στάδια (Staging).
- στην αξιολόγηση του εύλογου των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση κατά την διαμόρφωση του μοντέλου της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς
- στην κατανόηση της διαδικασίας υπολογισμού της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς και εξέταση της λογικότητας του ποσού σε σχέση με την κατάταξη των ανοιγμάτων και τις κρίσιμες παραδοχές του υποδείγματος (PD, LGD, Cure rate) τον ορισμό της αθετήσεως (Default) αλλά και τις μακροοικονομικές παραδοχές.
- την υιοθέτηση των μεταβατικών διατάξεων για τη σταδιακή αναγνώριση των προβλέψεων του Δ.Π.Χ.Α. 9 στα εποπτικά κεφάλαια («phase-in» approach) σε μια πενταετία σύμφωνα με τον κανονισμό Ε.Ε. 2017/2395 της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2017.

Επιπλέον, αξιολογήσαμε την πληρότητα και την ακρίβεια των γνωστοποιήσεων που σχετίζονται με τη μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 9.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση, είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων” και οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδης σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα ή να διακόψει τη δραστηριότητά της, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθρο 44 Ν. 4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας.

Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.

Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

1. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του Κ.Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31.12.2017.

2. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την «ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε.» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) αριθ. 537/2014. Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 41 των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 14.5.1995 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων. Επαναδιοριστήκαμε ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 11.5.1997 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 21 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων.

Ηράκλειο, 11 Μαΐου 2018
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Κωνσταντίνος Εμμ. Αντωνακάκης
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 22 781

Γ. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία ακολουθεί (εφεξής καλουμένη για λόγους συντομίας ως «Έκθεση»), αφορά τη χρήση 2017 (1.1.2017 - 31.12.2017). Η Έκθεση είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις των παραγράφων α και ββ του άρθρου 43 του Κ.Ν. 2190/1920.

Η παρούσα Έκθεση απεικονίζει κατά τρόπο αληθή, όλες τις σχετικές, αναγκαίες κατά Νόμο πληροφορίες, προκειμένου να εξαχθεί μια ουσιαστική και εμπειριστατωμένη ενημέρωση για τη δραστηριότητα, κατά την εν λόγω χρονική περίοδο, της Παγκρήτιας Συνεταιριστικής Τράπεζας Συν. Π.Ε. (εφεξής καλουμένης για λόγους συντομίας ως «**Τράπεζα**» ή «**Παγκρήτια**»).

Η Έκθεση περιλαμβάνεται αυτούσια, μαζί με τις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και τα λοιπά απαιτούμενα από το Νόμο στοιχεία και δηλώσεις, στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση που αφορά τη χρήση 2017.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α. Ελληνική Οικονομία

ΕΝΟΤΗΤΑ Β. Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ. Παγκρήτια Τράπεζα (Σημαντικά Γεγονότα & Θέματα)

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ. Εξέλιξη Οικονομικών Μεγεθών και Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2017

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε. Διαχείριση Κινδύνων

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ. Προοπτικές για το Μέλλον

ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ. Μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες

ΕΝΟΤΗΤΑ Η. Δημοσιοποίηση Πληροφοριών Άρθρου 6 Ν. 4374/2016

ΕΝΟΤΗΤΑ Θ. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Παράρτημα. Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (Ε.Δ.Μ.Α.)

Α. Ελληνική Οικονομία

Το 2017 χαρακτηρίστηκε από την επιστροφή της οικονομικής δραστηριότητας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης, με το Α.Ε.Π. να αυξάνει κατά 1,4% φτάνοντας τα 177,3 δις. ευρώ έναντι 174,2 δις ευρώ το 2016 ως αποτέλεσμα της δυναμικής που παρατηρήθηκε με την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης σε συνδυασμό με την αύξηση των τουριστικών εισπράξεων, των εξαγωγών και της βιομηχανικής παραγωγής.

Υπερδιπλάσιο του στόχου ήταν το πρωτογενές πλεόνασμα το 2017, το οποίο για τρίτη συνεχόμενη χρονιά υπερέβη τον στόχο του Προϋπολογισμού. Συγκεκριμένα το πρωτογενές πλεόνασμα ανήλθε σε 7,08 δις ευρώ έναντι 6,71 δις ευρώ το 2016 ενώ στο ίδιο διάστημα το δημόσιο χρέος μειώθηκε ως ποσοστό του ΑΕΠ από 180,8% σε 178,6% αλλά αυξήθηκε σε απόλυτα μεγέθη από 315,0 δις ευρώ σε 317,4 δις ευρώ. (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

Στην υπέρβαση του στόχου συνετέλεσαν η καλύτερη πορεία των εσόδων από άμεσους και έμμεσους φόρους καθώς και η συγκράτηση τόσο των δαπανών κοινωνικής πρόνοιας όσο και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.

Από το δεύτερο εξάμηνο του 2017 η ανάκτηση της εμπιστοσύνης στην οικονομία επιταχύνεται, λόγω των θετικών σημάτων από την επιτυχή άντληση των 3 δις. ευρώ από τις διεθνείς αγορές τον Ιούλιο του 2017, από την αναβάθμιση των προοπτικών της οικονομίας από τους οίκους αξιολόγησης Moody's, Standard and Poor's και Fitch από την πρόοδο της τρίτης αξιολόγησης του προγράμματος και την επιτυχή ολοκλήρωση της Πρότασης Ανταλλαγής Ομολόγων της 29^{ης} Νοεμβρίου 2017.

Το 2018, η προοπτική της Ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο ολοκλήρωσης της τρίτης αξιολογήσεως προδιαγράφεται θετική με αναμενόμενη την αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,4% (πρόβλεψη ΤτΕ Φεβρ.2018) στηριζόμενη στους ακόλουθους παράγοντες:

- την αύξηση της απασχόλησης (κατά ~1,9%)
- την αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης
- την έξοδο της χώρας από τη Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- τη συμμετοχή της Ελλάδας στο επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη, με προϋπολογισμό επενδυτικών δράσεων ύψους 4,9 δις. ευρώ
- την αξιοποίηση των πόρων του ΕΣΠΑ 2014-2020
- τη δέσμευση των θεσμών ότι θα υποστηρίξουν την Ελλάδα στην ομαλή επιστροφή της στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές, μέσω της δημιουργίας ταμειακών αποθεμάτων κατά τις επόμενες εκταμιεύσεις του προγράμματος στήριξης. Στην Έκθεση Συμμόρφωσης που αφορά την τρίτη αξιολόγηση προβλέπεται, μέσω των εκταμιεύσεων στο πλαίσιο του προγράμματος, η δημιουργία ενός ταμειακού αποθέματος ύψους 10,2 δις ευρώ που θα διευκολύνει την πρόσβαση της Ελλάδος στις διεθνείς αγορές κεφαλαίων μετά το τέλος του προγράμματος
- τη θετική συνεισφορά από τον ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου (κατά 1,4% του πραγματικού ΑΕΠ)

- περαιτέρω βελτίωση του πραγματικού ελλείμματος στο ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών, κατά 0,2% του ΑΕΠ, εν μέσω αυξήσεων στην εξαγωγική και εισαγωγική δραστηριότητα (πηγή: Κρατικός Προϋπολογισμός 2018)

Στον αντίποδα υπάρχουν και σημαντικές αβεβαιότητες που σχετίζονται με τις γεωπολιτικές εξελίξεις και το προσφυγικό ζήτημα, ενδεχόμενες αναβολές στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και των ιδιωτικοποιήσεων, καθώς και στην κόπωση των φορολογικών εισπράξεων από την εξάντληση της φορολογικής βάσης.

B. Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

Γενικά: Ως κύρια χαρακτηριστικά του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος στο 2017 καταγράφονται : η βελτίωση της κερδοφορίας προ φόρων, η διατήρηση της κεφαλαιακής επάρκειας σε ικανοποιητικό επίπεδο, η περαιτέρω αποκλιμάκωση των επιτοκίων καταθέσεων, η μείωση της εξαρτήσεως των ελληνικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από τον μηχανισμό χρηματοδότησεως του Ευρωσυστήματος (ΕΚΤ και ΕΛΑ) και η μικρή υποχώρηση του αποθέματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων σύμφωνα με τους τεθέντες στόχους, με το απόθεμά τους ωστόσο να παραμένει ιδιαίτερα υψηλό. Η πιστοδοτική δραστηριότητα των τραπεζών παρέμεινε υποτονική, κυρίως, υπό την πίεση που ασκούν το πλήθος των μη εξυπηρετούμενων δανείων και η ανάγκη αποδοτικότερης διαχείρισής τους. Τέλος η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 9 και η εκτίμηση των επιπτώσεων της εφαρμογής του από 1.1.2018 έτυχε σημαντικής προσοχής από το Τραπεζικό Σύστημα και τους εποπτικούς μηχανισμούς.

Ρευστότητα: Οι συνθήκες ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος βελτιώθηκαν το 2017, ως αποτέλεσμα της βελτίωσης του κλίματος εμπιστοσύνης, του επαναπατρισμού κεφαλαίων από το εξωτερικό, της χαλάρωσης των κεφαλαιακών περιορισμών, της αύξησης του ΑΕΠ και της εκτεταμένης χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών. Οι καταθέσεις της εγχώριας αγοράς κατά το 2017 αυξήθηκαν κατά 5% και διαμορφώθηκαν σε 137,8 δις. ευρώ (2016 : 131,2 δις ευρώ) Επιπλέον, το 2017 συνεχίσθηκε η μείωση της εξαρτήσεως των ελληνικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από τον μηχανισμό χρηματοδότησεως του Ευρωσυστήματος (ΕΚΤ και ΕΛΑ) για έκτακτη ρευστότητα. Συγκεκριμένα, η χρηματοδότηση μειώθηκε σταδιακά το 2017, με αποτέλεσμα τον Δεκέμβριο να διαμορφωθεί σε 33,7 δις. ευρώ, από 66,6 δις. ευρώ το Δεκέμβριο του 2016.

Διαχείριση μη εξυπηρετούμενων δανείων: Η αποτελεσματική διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων συνιστά ουσιαστική πρόκληση και σημαντική αποστολή των τραπεζών για τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος. Η υποχρέωση των τραπεζών να επιτύχουν καθορισμένους στόχους, σε συνδυασμό με το νέο θεσμικό πλαίσιο που συνδέεται, μεταξύ άλλων, με τη δημιουργία δευτερογενούς αγοράς μη εξυπηρετούμενων δανείων, την επίσπευση των δικαστικών διαδικασιών και την ευκολία ρευστοποίησης των εγγυήσεων από τις τράπεζες, εκτιμάται ότι θα συμβάλει θετικά στη σταδιακή υποχώρηση του ποσοστού των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Το απόθεμα των μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs) παρέμεινε υψηλό τον Σεπτέμβριο του 2017 (σε 100,4 δις. ευρώ ή 44,6% των συνολικών ανοιγμάτων) από 44,8% τον Δεκέμβριο του 2016. Την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2017 η υποχώρηση του αποθέματος των NPEs οφείλεται κυρίως σε διαγραφές δανείων (4,4 δις. ευρώ) και πωλήσεις (1,8 δις. ευρώ), αλλά και σε αποπληρωμές μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (1,8 δις. ευρώ) (πηγή: Έκθεση Διοικητή ΤτΕ).

Κεφαλαιακή επάρκεια: Με τις διατάξεις του κεφαλαίου ΣΤ' του Ν. 4261/2014, ενσωματώνεται η Οδηγία 2013/36/Ε.Ε. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τα

κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας που υποχρεούνται να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα. Η σχετική νομοθεσία επιφέρει αυξημένες κεφαλαιακές ανάγκες, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 165 του Ν. 4261/2014. Ειδικότερα, από 1.1.2016, τα ιδρύματα τηρούν, εκτός από το κεφάλαιο κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 92 του Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 575/2013, «απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1», το οποίο θα ανέλθει σταδιακά στο 2,5% την 31.12.2019, καθώς και «ειδικό αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας»¹. Όσον αφορά την κεφαλαιακή επάρκεια, το Σεπτέμβριο του 2017 ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας σε ενοποιημένη βάση (του Τραπεζικού κλάδου) ανήλθε σε 17,2% (Δεκέμβριος 2016: 17%) και ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (Common Equity Tier 1 – CET1) σε 17,1% (Δεκέμβριος 2016: 16,9%), διατηρούμενος σε επίπεδο υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (περίπου 15%).

Εφαρμογή Δ.Π.Χ.Α. 9: Το Δ.Π.Χ.Α. 9 εισάγει ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (expected credit losses – ECL) το οποίο αντικαθιστά το υφιστάμενο μοντέλο των πραγματοποιηθεισών ζημιών του Δ.Λ.Π. 39 όπου οι ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο αναγνωρίζονταν μόνον μετά την επέλευση ενός ζημιογόνου γεγονότος. Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών απαιτεί τη χρήση σύνθετων μοντέλων καθώς και σημαντικό αριθμό εκτιμήσεων και παραδοχών σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και την ενδεχόμενη συμπεριφορά των δανειοληπτών. Την 25^η Οκτωβρίου 2017 επετεύχθη πολιτική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί της προτάσεως Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 575/2013 όσον αφορά στη μεταβατική περίοδο για το μετριασμό των επιπτώσεων από την εισαγωγή του ΔΠΧΠ 9 στα εποπτικά ίδια κεφάλαια. Ο Κανονισμός (2395/2017) εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 12^η Δεκεμβρίου 2017. Σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις, τα τραπεζικά ιδρύματα δύνανται, από την πρώτη ημερομηνία εφαρμογής του ΔΠΧΠ 9 και για μία πενταετία, να προσθέτουν/επαναφέρουν στον δείκτη CET1 το μετά από φόρους ποσό της διαφοράς των προβλέψεων που θα προκύψουν κατά τη μετάβαση στο νέο πρότυπο ΔΠΧΠ 9 σε σχέση με τις προβλέψεις που θα έχουν αναγνωριστεί την 31.12.2017 σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 (phase-in approach). Το ποσό της διαφοράς των προβλέψεων που θα προστίθεται στο δείκτη θα βαίνει ετησίως μειούμενο με βάση ένα συντελεστή στάθμισης ώστε το ποσό των προβλέψεων που θα προστίθεται στον δείκτη να μειώνεται σταδιακά μέχρι να επέλθει η πλήρης απορρόφηση της επίπτωσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 με το πέρας της πενταετίας (phase-in).

Γ. Παγκρήτια Τράπεζα (Σημαντικά Γεγονότα και Θέματα)

Στρατηγικός επενδυτής: Στις αρχές του 2017, η Τράπεζα, με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, έκανε αποδεκτή τη συμμετοχή στο κεφάλαιο της, της ανώνυμης εταιρείας Lyktos Participations, συμφερόντων του κ. Μιχάλη Σάλλα, ως στρατηγικού επενδυτή. Παράλληλα, και με βάση όσα προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο, κατατέθηκε από το στρατηγικό επενδυτή αίτηση προς την Τράπεζα της Ελλάδος (εφεξής ΤτΕ), για την παροχή της σχετικής έγκρισης. Στις 12 Μαΐου 2017 η ΤτΕ και η Ε.Κ.Τ., μέσω του SSM,

¹ Με βάση τις εκδοθείσες Πράξεις Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ, το «ειδικό αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας», έως και το α' τρίμηνο του 2018, έχει καθοριστεί μηδενικό.

ενέκριναν την είσοδο της Lyktos Participations, ως στρατηγικού επενδυτή, στο συνεταιριστικό κεφάλαιο της Τράπεζας, με το ποσό των 12.600.000 ευρώ που αντιστοιχεί σε ποσοστό 21,45% αυτού, γεγονός που έχει σηματοδοτήσει μια νέα δυναμική πορεία της Παγκρήτιας Συνεταιριστικής Τράπεζας στο μέλλον.

Ρευστότητα: Η ρευστότητα της Τράπεζας βελτιώθηκε, λόγω της «ανακεφαλαιοποίησης» και των κεφαλαιακών περιορισμών, ενώ αυξήθηκαν σημαντικά οι ιδιωτικές καταθέσεις. Η Τράπεζα συνεχίζει να έχει πρόσβαση στον E.L.A., σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται κάθε φορά από την E.K.T. και διατηρεί σημαντικό απόθεμα διασφαλίσεων που μπορούν να εκχωρηθούν για την χρηματοδότησή της σε περίπτωση ανάγκης. Κατά την 31.12.2017, η Τράπεζα **έχει μηδενίσει το δανεισμό από τον E.L.A.** που στο τέλος της προηγούμενης χρήσης ανέρχονταν σε 71 εκατ. ευρώ.

Συμμετοχή στο Πρόγραμμα Ανταλλαγής Ομολόγων: Η Τράπεζα συμμετείχε στην ανταλλαγή τίτλων με βάση την δημόσια Πρόταση Ανταλλαγής Ομολόγων της 29ης Νοεμβρίου 2017 από τον ΟΔΔΗΧ. Η Τράπεζα αντάλλαξε όλη τη θέση σε ομόλογα κυμαινόμενου επιτοκίου του ΕΤΧΣ ονομαστικής αξίας 13,2 εκατ. ευρώ με ομόλογα σταθερού επιτοκίου του ΕΤΧΣ σχεδόν ίσης ονομαστικής αξίας. Τα νέα Ομόλογα ρευστοποιήθηκαν τους μήνες Δεκέμβριο 2017 και Ιανουάριο 2018, με την Τράπεζα να ενισχύει τη ρευστότητα της κατά 12,7 εκατ. ευρώ.

Εφαρμογή Δ.Π.Χ.Α. 9: Η Τράπεζα θα προχωρήσει σε πλήρη εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 κατά την 1.1.2018, χωρίς την αναμόρφωση των αντίστοιχων συγκριτικών στοιχείων και με την παράθεση των απαιτούμενων γνωστοποιήσεων κατά την ημερομηνία μετάβασης (transitional disclosures). Κατά συνέπεια τα συγκριτικά ποσά της Τράπεζας για το 2017 θα παρουσιαστούν σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39. Η επίπτωση από τη μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 9, προ φόρων, υπολογίζεται στα 84,94 εκατ. ευρώ την 1 Ιανουαρίου 2018 και αφορούν προβλέψεις αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του δανειακού χαρτοφυλακίου. Η μείωση στα ίδια κεφάλαια της Τράπεζας εκτιμάται στα 60,35 εκατ. ευρώ, μετά την επίδραση της αναβαλλόμενης φορολογίας.

Η Τράπεζα αποφάσισε να εφαρμόσει την σταδιακή μέθοδο (phase-in approach) σύμφωνα με την νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κανονισμός E.E. 2017/2395) για την άμβλυση των επιπτώσεων από την εισαγωγή του Δ.Π.Χ.Α. 9 στα εποπτικά κεφάλαια. Σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό, η μεταβατική περίοδος είναι πέντε έτη ενώ το ποσοστό της επίπτωσης που θα προστίθεται είναι 5% για το 2018 και 15%, 30%, 50% και 75% για τα επόμενα τέσσερα έτη. Η πλήρης επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια λόγω της αρχικής εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 αναμένεται να απεικονιστεί την 1η Ιανουαρίου 2023. Συνεπώς, εφαρμόζοντας τις εποπτικές μεταβατικές διατάξεις, ο δείκτης CET 1 αναμένεται να μειωθεί κατά 0,29 μονάδες βάσης τον πρώτο χρόνο υιοθέτησης του Δ.Π.Χ.Α. 9.

Δ. Εξέλιξη Οικονομικών Μεγεθών και Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2017

Ενεργητικό: Το συνολικό Ενεργητικό αυξήθηκε κατά 52,5 εκατ. ευρώ, λόγω της αύξησης των διαθεσίμων συνέπεια της αύξησης των καταθέσεων. Επίσης, μειώθηκαν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναλογούν σε εκπιπτόμενες φορολογικές ζημίες, λόγω συμψηφισμού τους με κέρδη. Η μείωση στα λοιπά στοιχεία ενεργητικού αφορά κυρίως στη ρευστοποίηση του χαρτοφυλακίου των ομολόγων.

Λογαριασμός / Δείκτης	2017	2016	Μεταβολή	
			€	%
Σύνολο Ενεργητικού	1.471.774.531	1.419.295.211	52.479.319	3,70%
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	90.893.011	17.674.190	73.218.821	414,27%
Δάνεια	1.599.060.179	1.634.895.489	-35.835.310	-2,19%
Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	373.815.152	404.506.523	-30.691.370	-7,59%
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	49.939.034	54.089.892	-4.150.858	-7,67%
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	105.697.459	117.142.163	-11.444.704	-9,77%

Δάνεια: Οι συνολικές χορηγήσεις ανέρχονταν σε 1.599 εκατ. ευρώ στα τέλη Δεκεμβρίου του 2017, παρουσιάζοντας μείωση 2,19%. Οι σωρευμένες προβλέψεις ανήλθαν σε 373,8 εκατ. ευρώ έναντι 404,5 εκατ. ευρώ την 31.12.2016, παρουσιάζοντας μείωση 7,59%, ενώ ο δείκτης κάλυψης του συνόλου των χορηγήσεων υποχώρησε οριακά και ανήλθε σε 23,38% έναντι 24,74% στην προηγούμενη χρήση. Οι οριστικές καθυστερήσεις ανήλθαν σε 402,16 εκατ. ευρώ ή στο 25,15% του χαρτοφυλακίου δανείων. Ο δείκτης δανείων σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών προς το σύνολο των δανείων ανήλθε στο 39,57% στα τέλη Δεκεμβρίου του 2017. Ο δείκτης κάλυψης των καθυστερήσεων άνω των 90 ημερών από σωρευμένες προβλέψεις διαμορφώθηκε στο 59,07% έναντι 62,13% την προηγούμενη χρήση. Επίσης, βελτιώθηκε και η αξία των καλυμμάτων φτάνοντας το 68,01% της αξίας των δανείων.

Λογαριασμός / Δείκτης	2017	2016	Μεταβολή	
			€	%
Δάνεια	1.599.060.179	1.634.895.489	-35.835.310	-2,19%
Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	373.815.152	404.506.523	-30.691.370	-7,59%
Αξία καλυμμάτων δανείων	1.087.484.110	1.061.815.556	25.668.554	2,42%
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	632.782.483	651.019.144	-18.236.662	-2,80%
Οριστικές καθυστερήσεις	402.155.644	239.782.658	162.372.986	67,72%
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	984.581.072	1.039.179.270	-54.598.198	-5,25%
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	39,57%	39,82%	-0,25%	-0,62%
Οριστικές καθυστερήσεις / Δάνεια	25,15%	14,67%	10,48%	71,48%
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	61,57%	63,56%	-1,99%	-3,13%
Προβλέψεις / Δάνεια	23,38%	24,74%	-1,36%	-5,52%
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων δανείων (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	59,07%	62,13%	-3,06%	-4,92%
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs)	37,97%	38,93%	-0,96%	-2,46%
Καλύμματα / Δάνεια	68,01%	64,95%	3,06%	4,71%
Καλύμματα και προβλέψεις / Δάνεια	91,38%	89,69%	1,70%	1,89%
Μέσο επιτόκιο δανείων και λουιτών τοκοφόρων στοιχείων Ενεργητικού	3,40%	4,08%	-0,68%	-16,67%
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων και λουιτών τοκοφόρων στοιχείων Παθητικού	1,90%	1,97%	-0,07%	-3,55%

Ίδια Κεφάλαια: Τα ίδια κεφάλαια της Τράπεζας ανήλθαν την 31.12.2017 σε 120,3 εκατ. ευρώ έναντι 97,4 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, λόγω της καθαρής κερδοφορίας της χρήσης και της αυξήσεως κεφαλαίου. Ως αποτέλεσμα, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας ανήλθε σε 12,39% από 10,02%, διαμορφώνοντας πλεόνασμα κεφαλαίου 20,82 εκατ. ευρώ έναντι του ελάχιστου εποπτικού δείκτη 10,75%.

Λογαριασμός / Δείκτης	2017	2016	Μεταβολή	
			€	%
Ιδία Κεφάλαια	120.281.331	97.437.135	22.844.196	23,45%
Κεφαλαιακή επάρκεια (total capital ratio)	12,388%	10,021%	2,37%	23,62%
Συνεταιριστικές μερίδες (σταθμισμένος αριθμός)	6.759.087	5.752.411	1.006.676	17,50%
Μέλη	84.438	84.039	399	0,47%

Υποχρεώσεις: Οι καταθέσεις ανήλθαν σε 1.116 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση σε σύγκριση με την 31.12.2016 κατά 6,70%, διαμορφώνοντας το δείκτη δανείων προς καταθέσεις στο 143,29%. Ο εν λόγω δείκτης έχει βελτιωθεί έναντι της 31.12.2016, ως συνέπεια σταθεροποίησης της καταθετικής βάσης και της διεύρυνσης των τραπεζικών συναλλαγών. Αποτέλεσμα της αύξησης των καταθέσεων ήταν ο **μηδενισμός** της χρηματοδότησης της Τράπεζας από τον E.L.A., που στο τέλος της προηγούμενης χρήσης ανέρχονταν σε 71 εκατ. ευρώ. Η πτωτική τάση του κόστους των καταθέσεων συνεχίστηκε σε όλη τη διάρκεια του 2017, με το μέσο κόστος καταθέσεων και λοιπών τοκοφόρων στοιχείων Παθητικού² να διαμορφώνεται σε 1,90% έναντι 1,97% το 2016.

Λογαριασμός / Δείκτης	2017	2016	Μεταβολή	
			€	%
Καταθέσεις	1.115.952.103	1.045.843.255	70.108.848	6,70%
Πιστωτικοί τίτλοι	38.366.259	38.308.861	57.397	0,15%
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	-	71.000.000	-71.000.000	-100,00%
Δάνεια / Καταθέσεις	143,29%	156,32%	-13,03%	-8,34%
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων και λοιπών τοκοφόρων στοιχείων Παθητικού	1,90%	1,97%	-0,07%	-3,55%

Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα: Τα καθαρά έσοδα από τόκους διαμορφώθηκαν σε 31,4 εκατ. ευρώ, από 42,0 εκατ. ευρώ, λόγω μείωσης του επιτοκιακού περιθωρίου (margin) που ανήλθε σε 1,50% από 2,11%. Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες ανήλθαν σε 5,15 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 4,80% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Τα λειτουργικά έξοδα της Τράπεζας διαμορφώθηκαν σε 20,1 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 6,14% σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Οι προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου ήταν μειωμένες και ανήλθαν σε 10,0 εκατ. ευρώ έναντι ποσού 13,0 εκατ. ευρώ το έτος 2016. Η δαπάνη φόρου (αναβαλλόμενος φόρος) ανέρχεται σε 4,2 εκατ. ευρώ και προέρχεται κυρίως από διαφορές προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου, απόσβεση φορολογικών διαφορών και τη χρεωστική διαφορά της παραγράφου 3 του άρθρου 27 του Ν. 4172/2013. Τα αποτελέσματα προ φόρων ανήλθαν σε κέρδη 14,9 εκατ. ευρώ έναντι κερδών 15,3 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση καταγράφοντας μείωση 2,56%. Τα κέρδη προ φόρων και προβλέψεων για το 2017 διαμορφώθηκαν στα 24,9 εκατ. ευρώ, επιτρέποντας την κεφαλαιακή θωράκιση της Τράπεζας και την κάλυψη των πιστωτικών ζημιών από τις προβλέψεις και διαγραφές δανείων που διενεργήθηκαν.

² Στο μέσο κόστος καταθέσεων και λοιπών τοκοφόρων στοιχείων Παθητικού περιλαμβάνονται έξοδα και προμήθειες ΕΤΕΠ, Ελληνικού Δημοσίου και ΤΤΕ, καθώς και εισφορά του Ν. 128 (βλέπε και σημείωση 5 Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων).

Λογαριασμός / Δείκτης	2017	2016	Μεταβολή	
			€	%
Έσοδα από τόκους	55.793.714	67.575.546	-11.781.832	-17,44%
Καθαρά έσοδα από τόκους	31.419.611	42.005.523	-10.585.912	-25,20%
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	5.150.138	4.914.213	235.925	4,80%
Λειτουργικά έξοδα	20.142.315	18.976.952	1.165.363	6,14%
Οργανικά έσοδα	36.569.748	46.919.735	-10.349.987	-22,06%
Προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	10.000.000	13.000.000	-3.000.000	-23,08%
Φόρος εισοδήματος	4.184.095	4.414.534	-230.440	-5,22%
Αποτελέσματα προ φόρων	14.911.079	15.302.124	-391.045	-2,56%
Αποτελέσματα μετά από φόρους	10.521.212	10.692.044	-170.832	-1,60%
Αποτελέσματα προ φόρων και προβλέψεων δανείων	24.911.079	28.302.124	-3.391.045	-11,98%
Μέσο επιτόκιο δανείων και λοιπών τοκοφόρων στοιχείων Ενεργητικού	3,40%	4,08%	-0,68%	-16,67%
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων και λοιπών τοκοφόρων στοιχείων Παθητικού	1,90%	1,97%	-0,07%	-3,55%
Επιτοκιακό περιθώριο	1,50%	2,11%	-0,61%	-28,91%
Αποτελεσματικότητα περιθωρίου	25.199.622	35.373.842	-10.174.221	-28,76%
Αποτελεσματικότητα περιθωρίου / Καθαρά έσοδα από τόκους	80,20%	84,21%	-4,01%	-4,76%

Ε. Διαχείριση Κινδύνων

Η Τράπεζα δίδει ιδιαίτερη έμφαση στην εκτίμηση και στην παρακολούθηση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται. Το έργο αυτό έχει αναλάβει η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων (Δ.Δ.Κ.), αναπτύσσοντας σύγχρονες μεθοδολογίες και υποδείγματα για την εκτίμηση της έκθεσης στους αναλαμβανόμενους κινδύνους. Η Τράπεζα συμμορφώνεται πλήρως με το νέο εποπτικό πλαίσιο βάσει της Οδηγίας 2013/36/Ε.Ε. και του Κανονισμού Ε.Ε. 575/2013 που σταδιακά εισάγουν τους κανόνες της Βασιλείας III. Η Οδηγία 2013/36/Ε.Ε. ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Ν. 4261/2014, ο οποίος ορίζει νέο πλαίσιο λειτουργίας των τραπεζών, καταργώντας το Ν. 3601/2007.

Στο πλαίσιο εκτίμησης του πιστωτικού κινδύνου γίνεται αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών, μέσω ενός σύγχρονου συστήματος αξιολόγησης, η οποία λαμβάνεται υπόψη κατά την εγκριτική διαδικασία χορηγήσεων. Επίσης, η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων εκτιμά τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του πιστωτικού κινδύνου και διενεργεί ασκήσεις προσομοίωσης καταστάσεων κρίσεως, παρέχοντας εκτιμήσεις για το μέγεθος των οικονομικών απωλειών που θα μπορούσαν να προκληθούν, κάτω από το ενδεχόμενο ακραίων συνθηκών.

Πέρα από την εκτίμηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου, η Διεύθυνση παρακολουθεί και αξιολογεί όλους τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα και υπολογίζει τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις. Αναφορικά με τον κίνδυνο ρευστότητας, έχει προβλεφθεί πολιτική και σχέδιο αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσης ρευστότητας και σε συστηματική βάση παρακολουθούνται οι βασικοί δείκτες ρευστότητας. Επίσης, στο πλαίσιο εκτίμησης του κινδύνου συγκέντρωσης, υπολογίζεται η έκθεση της Τράπεζας ανά κλάδο δραστηριότητας και ανά πελάτη.

Τέλος, η Διεύθυνση εκτιμά την έκθεση της Τράπεζας στο λειτουργικό και τον επιτοκιακό κίνδυνο. Όσον αφορά στον κίνδυνο αγοράς, πρέπει να σημειωθεί ότι, ο όγκος των δραστηριοτήτων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών είναι συνήθως μικρότερος από το 5% του συνόλου του Ενεργητικού και τα 15 εκατ. ευρώ και δεν υπερβαίνει

ποτέ το 6% του συνόλου του Ενεργητικού και τα 20 εκατ. ευρώ. Επομένως, σύμφωνα με το εποπτικό πλαίσιο, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο αγοράς ενσωματώνονται στον πιστωτικό κίνδυνο και δεν υπολογίζονται χωριστά.

Παράλληλα με την αξιολόγηση, έγκριση και χορήγηση των δανείων, δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων η μείωση των οποίων αποτελεί βασική προτεραιότητα της Τράπεζας. Το Μάιο του 2014 δημιουργήθηκε η Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων (Δ.Δ.Κ.), της οποίας η οργανωτική δομή ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του ίδιου έτους. Σκοπός της Διεύθυνσης είναι η παρακολούθηση και η διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων των πελατών (NPEs), σύμφωνα με όσα καθορίζονται στον Κώδικα Δεοντολογίας (Ν. 4224/2013) κα στις Π.Ε.Ε. 42/30.5.2014, 47/9.2.2015 και 82/8.3.2016.

Ανάλυση των χρηματοοικονομικών κινδύνων που αντιμετωπίζει η Τράπεζα παρουσιάζεται στη σημείωση 4 των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Η δημοσιονομική κατάσταση στην Ελλάδα παραμένει παράγοντας κινδύνου για τον ελληνικό τραπεζικό κλάδο εν γένει. Ενδεχόμενες αρνητικές εξελίξεις στον τομέα αυτό θα είχαν επίπτωση στη ρευστότητα της Τράπεζας, στην ποιότητα του δανειακού της χαρτοφυλακίου, στα αποτελέσματα και στην κεφαλαιακή της βάση. Ταυτόχρονα, οι αναμενόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις σε σχέση με το πλαίσιο που αφορά στη διαχείριση των «κόκκινων δανείων», θα μπορούσαν, υπό προϋποθέσεις, να επηρεάσουν δυσμενώς την ικανότητα της Τράπεζας να ανακτήσει οφειλές μέσω ρευστοποίησης καλυμμάτων και να την οδηγήσουν να υποστεί ζημίες από τη διευθέτηση τέτοιων δανείων.

Επίσης, λόγω της σημαντικής συμμετοχής της αναβαλλόμενης φορολογίας στα εποπτικά κεφάλαια (~32%), είναι ουσιώδης ο κίνδυνος που αφορά στο πλαίσιο αναγνώρισης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (D.T.A. & D.T.C.) και σχετίζεται με τους μελλοντικούς φορολογικούς συντελεστές και τυχόν δυσμενή μεταβολή του νομικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει το χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στα εποπτικά κεφάλαια.

ΣΤ. Προοπτικές για το Μέλλον

Στις αρχές του 2017, η Τράπεζα, με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, έκανε αποδεκτή τη συμμετοχή της ανώνυμης εταιρείας Lyktos Participations στο κεφάλαιό της, συμφερόντων κ. Μιχάλη Σάλλα, ως στρατηγικού επενδυτή. Παράλληλα, και με βάση όσα προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο, κατατέθηκε από το στρατηγικό επενδυτή αίτηση προς την ΤτΕ για την παροχή της σχετικής έγκρισης. Στις 12 Μαΐου 2017 η ΤτΕ και η Ε.Κ.Τ., μέσω του SSM, ενέκριναν την είσοδο της Lyktos Participations, ως στρατηγικού επενδυτή, στο συνεταιριστικό κεφάλαιο της Τράπεζας, με το ποσό των 12.600.000 ευρώ που αντιστοιχεί σε ποσοστό 21,45% αυτού, γεγονός που σηματοδοτεί μια νέα δυναμική πορεία της Παγκρήτιας Συνεταιριστικής Τράπεζας στο μέλλον.

Βασικά ζητήματα για το 2018 αποτελούν:

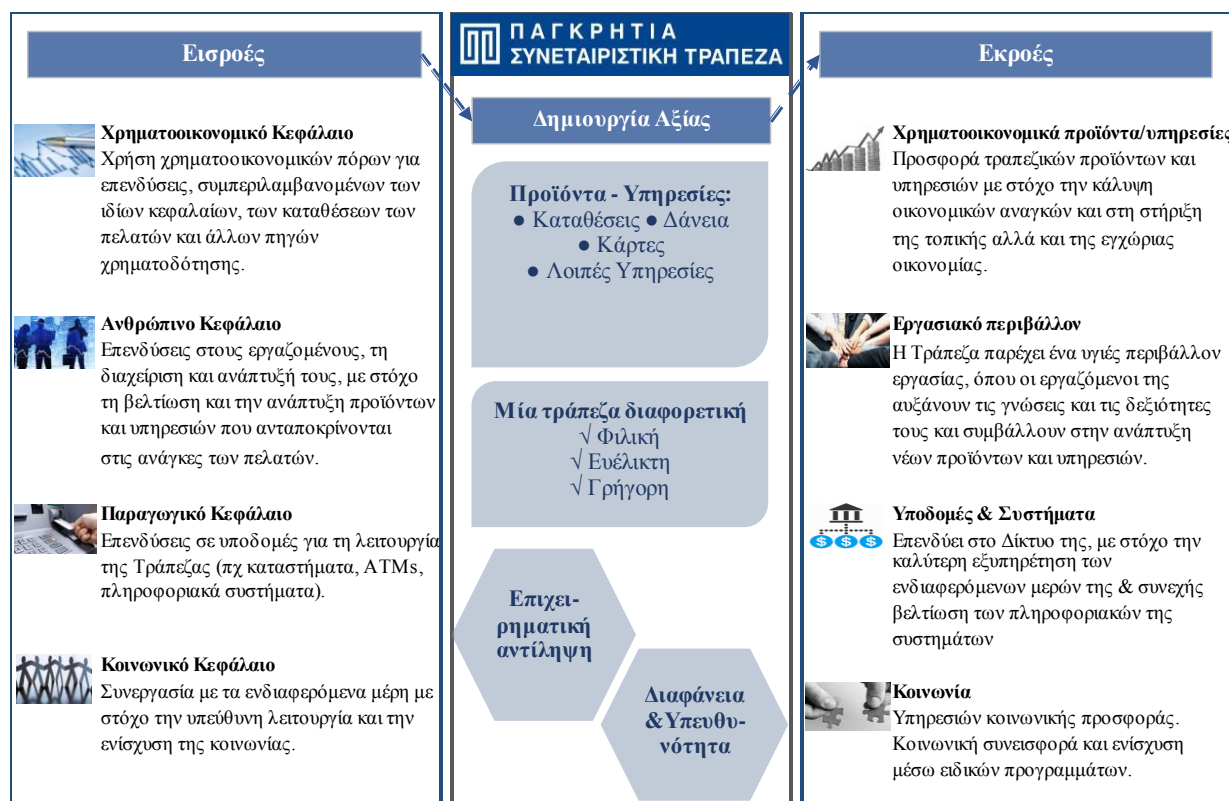
- Η επιτυχής ολοκλήρωση της αναγγελθείσας αύξησης κεφαλαίου της Τράπεζας κατά το ποσό των 30 εκατ. ευρώ με ιδιωτική τοποθέτηση.

- Η εφαρμογή του Επιχειρησιακού Σχεδίου (Business Plan) της Τράπεζας, οι βασικοί πυλώνες του οποίου είναι: α) η αποτελεσματική διαχείριση των καθυστερήσεων με στόχο τη μείωση των NPEs κατά 40% στην επόμενη Ζετία, β) η βελτίωση του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου, γ) η ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας, δ) η αύξηση των χορηγήσεων ε) η σταδιακή εξυγίανση του δανειακού χαρτοφυλακίου και η πλήρη κάλυψη με λογιστικές προβλέψεις σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9, καθώς και η πώληση δανείων σε Διαχειριστές (NPL Servicer).
- Η βελτίωση των μηχανογραφικών εφαρμογών της Τράπεζας.
- Η περαιτέρω αναβάθμιση και επέκταση των υπηρεσιών ηλεκτρονικών συναλλαγών e-banking και η επέκταση της χρήσης των POS από τους πελάτες.
- Η πλήρη εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 και η αξιοποίηση του μοντέλου εκτίμησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών
- Η ανάπτυξη τμήματος treasury.
- Η επαρκής χρηματοδότηση της τοπικής οικονομίας και η εξυπηρέτηση των συνεταίρων.
- Η επέκταση των συνεργασιών με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, για τη χρηματοδότηση της τοπικής οικονομίας.
- Η συνέχιση του προγράμματος Jessica για τη δημιουργία υποδομών στην Περιφέρεια Κρήτης.
- Η διατήρηση ενός ισορροπημένου ρυθμού ανάπτυξης μεταξύ καταθέσεων και χορηγήσεων.
- Η επίτευξη ικανοποιητικής ρευστότητας μέσω των καταθέσεων, αλλά και συνεργασιών με άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.
- Η πλήρης κεντροποίηση των εργασιών, παράλληλα με τη διατήρηση ευελιξίας και τη συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της εξυπηρέτησης των πελατών.
- Η μείωση των λειτουργικών εξόδων.
- Η διατήρηση του δικτύου των καταστημάτων στα υφιστάμενα επίπεδα μέχρι το τέλος του 2018.

Z. Μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες

Επιχειρηματικό Μοντέλο: Η «Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα ΣΥΝ. Π.Ε.» ιδρύθηκε το έτος 1993. Έχει ως στόχο τη δημιουργία εταιρικής αξίας και αποβλέπει στην οικονομική ανάπτυξη των μελών της. Η τράπεζα αποτελεί τη μεγαλύτερη συνεταιριστική τράπεζα της χώρας με περισσότερους από 84.000 συνεταίρους. Έχει εκτεταμένο δίκτυο εξυπηρέτησης πελατών με 45 καταστήματα στην Κρήτη, 52 καταστήματα Πανελλαδικά (παρουσία, εκτός Κρήτης, στην Αττική, τη Θεσσαλονίκη και τη Μήλο) και 12 επιπλέον ανεξάρτητα σημεία εξυπηρέτησης (ATM). Η «Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα ΣΥΝ. Π.Ε.» έχει έντονο τοπικό χαρακτήρα, καθώς κατέχει σημαντικά μερίδια αγοράς στην Κρήτη και ειδικά στο νομό Ηρακλείου, αλλά αποσκοπεί στη στρατηγική ανάπτυξη καταστημάτων πανελλαδικά. Επιπλέον, η Τράπεζα με τη δραστηριότητα της στηρίζει τους επαγγελματίες για την ανάπτυξη και εξυγίανση των επιχειρήσεων τους, καθώς και νέους επιχειρηματίες στο ξεκίνημα τους. Στηρίζει επίσης αγρότες, συνταξιούχους και νοικοκυριά, ενώ κατέχει σημαντική θέση στην Κρήτη στη χρηματοδότηση Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ). Η «Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα ΣΥΝ. Π.Ε.» επενδύει στους εργαζομένους της, στο δίκτυο και τις υποδομές της για την ανάπτυξη και προσφορά υψηλής ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και προσφορά ασφαλών ηλεκτρονικών υπηρεσιών (e-

banking). Η Τράπεζα ενισχύει τις ηλεκτρονικές τις υπηρεσίες, παρέχει προϊόντα και υπηρεσίες με κοινωνικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και συνεισφέρει στην κοινωνία.

Περιβάλλον: Η Τράπεζα εφαρμόζει περιβαλλοντικά υπεύθυνες κατευθυντήριες γραμμές στις λειτουργικές της δομές με σκοπό τη μείωση του Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος (PEF) και ιδιαίτερα πολιτικές που αποσκοπούν στον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας και χαρτιού και την ενίσχυση προγραμμάτων ανακύκλωσης συσσωρευτών, ηλεκτρονικών συσκευών και χαρτιού. Ακόμη η Τράπεζα έχει σταθερή προσήλωση στην επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και ενθαρρύνει προς την κατεύθυνση αυτή τους πελάτες και το προσωπικό της. Η Τράπεζα έχει ενεργό συμμετοχή στο αναπτυξιακό πρόγραμμα Jessica για την χρηματοδότηση αναπτυξιακών έργων που σχετίζονται την ποιότητα ζωής, το περιβάλλον και τις υποδομές.

Κοινωνική προσφορά: Η Τράπεζα υποστηρίζει διάφορα προγράμματα ευγενούς σκοπού, εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την εκπαίδευση, την προστασία του περιβάλλοντος, τον πολιτισμό, τον αθλητισμό και το έργο των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

Η συμβολή της Τράπεζας εστιάζεται κυρίως στην ανάπτυξη της συνεργασίας, την ανταλλαγή πληροφοριών, πόρων και δεξιοτήτων, ενώ ταυτόχρονα διευκολύνει την ευαισθητοποίηση προς την υποστήριξη των λιγότερο ευνοημένων κοινωνικών ομάδων, την προώθηση του πολιτισμού και του αθλητισμού, την προστασία του περιβάλλοντος και την αναβάθμιση των ίσων ευκαιριών εκπαίδευσης σε μια ευρεία ποικιλία τομέων. Στο πλαίσιο αυτό η Τράπεζα διάθεσε σε δωρεές, χορηγίες και επιχορηγήσεις το ποσό των 37,4 χιλ. ευρώ σε διάφορους κοινωνικούς φορείς, οργανώσεις, ΝΠΔΔ (βλέπε ανάλυση στο επόμενο κεφάλαιο) και παρέχει

δωρεάν την αίθουσα συνεδρίων της σε πολιτιστικούς & κοινωνικούς φορείς και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.

Ακόμη η Τράπεζα έχει αναπτύξει ηλεκτρονική πύλη για την παροχή πληροφοριών σχετικά με οικονομικά και αναπτυξιακά κίνητρα προς ΟΤΑ, ΜμΕ, Συνεταιρισμούς καθώς και παραγωγών και φορέων του πρωτογενή τομέα.

Εργασιακά θέματα:

Η Τράπεζα εφαρμόζει με υπευθυνότητα τις ακόλουθες πολιτικές για το Ανθρώπινο Δυναμικό:

- Υγιεινή και ασφάλεια
- Επιλογή προσωπικού, διαδικασίες πρόσληψης, αποφυγή διακρίσεων στο χώρο εργασίας
- Διαρκής εκπαίδευση εργαζομένων
- Αναγνωρίζει το δικαίωμα του συνδικαλισμού και της συλλογικής διαπραγματεύσεως
- Παρέχει δίκαιες αμοιβές, βάσει συμβάσεων που συνάδουν με την εκάστοτε εθνική αγορά εργασίας
- Ανάπτυξη συστημάτων αξιολόγησης & επιβράβευσης

Η. Δημοσιοποίηση Πληροφοριών άρθρου 6 Ν. 4374/2016

Πληροφόρηση για τη χρήση 2017 σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 4374/2016.

Άρθρο 6. Διαφάνεια στις σχέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων με επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα.

Πληρωμές της χρήσεως 2017 για λόγους διαφήμισης, προβολής ή προώθησης, προς φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, οι οποίες:

α) Έχουν ως άμεσο ή έμμεσο αποδέκτη: αα) επιχείρηση μέσω ενημέρωσης, ββ) επιχείρηση ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης, γγ) άλλη οντότητα που είναι συνδεδεμένη με τις ανωτέρω επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 42ε παράγραφος 5 του Κ.Ν. 2190/1920 ή κατά τον ορισμό του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 24 ή β) Έχουν ως άμεσο ή έμμεσο αποδέκτη επιχείρηση διαφήμισης και επικοινωνίας, κατά το μέρος που αφορούν περαιτέρω πληρωμές προς τις επιχειρήσεις της περίπτωσης α' ανωτέρω.

Αποδέκτες πληρωμών	Πληρωμές χρήσεως 2017 (ποσά σε €)
BANKINGNEWS A.E.	8.000,00
CAPITAL.GR A.E.	10.000,00
CICERO A.E.	8.000,00
CRETALIVE E.Π.Ε.	5.500,00
ICAP GROUP A.E.	1.100,00
LIQUID MEDIA A.E.	2.500,00
MEDIA2DAY ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	10.000,00
MONONEWS Μ. Ι.Κ.Ε.	2.500,00
PREMIUM A.E.	2.500,00
ΑΠΕ-ΜΠΕ Α.Ε.	6.000,00
Β.ΣΚΟΥΤΑΡΑΣ Α.Ε.	17.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΟ ΧΡΗΜΑ Α.Ε.	4.000,00
ΙΚΑΡΟΣ ΡΑΔ/ΚΕΣ ΕΠΙΧ.Α.Ε.	26.008,25
ΝΙΝΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε. MILOS LIFE	700,00
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	9.215,87
ΠΡΙΣΜΑΝΕΤ Α.Ε.	1.833,36
ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	7.700,00
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	4.500,00
ΣΥΝΟΛΟ	127.057,48

Πληρωμές που διενεργούνται εντός της οικείας οικονομικής χρήσης, λόγω δωρεάς, χορηγίας, επιχορήγησης ή από άλλη χαριστική αιτία, προς φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα.

Αποδέκτες πληρωμών	Πληρωμές χρήσεως 2017 (ποσά σε €)
ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΣΙΤΩΝ	200,00
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ "ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ"	200,00
Α.Ο. ΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ	100,00
ΓΑΣ ΜΕΣΣΑΡΑΣ	300,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ	17.084,67
ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	2.000,00
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ	1.000,00
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΓΟΡΤΥΝΗΣ ΚΑΙ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1.000,00
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΚΑΛΥΒΙΑΝΗΣ	1.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ "Ο ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ"	2.000,00
ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΗΛΟΥ	1.000,00
Π.Α.Σ.Α. ΗΡΟΔΟΤΟΣ	500,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	488,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΛΑΙΚΑΣΤΡΟΥ "ΙΤΑΝΟΣ"	300,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΖΩΗ	2.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΕΚΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	200,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΟΙ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ "ΖΩΟΔΟΧΟΣ ΠΗΓΗ"	2.000,00
"ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ" ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	5.000,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΑΙ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	1.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	37.372,67

Θ. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών της Τράπεζας και σε συνθήκες και όρους της αγοράς. Επιπλέον ανάλυση παρέχεται στη σημείωση 37 των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Παράρτημα Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (Ε.Δ.Μ.Α.)

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA), σε σχέση με τους εναλλακτικούς δείκτες μέτρησης απόδοσης (Ε.Δ.Μ.Α.), στον κατωτέρω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία ορισμού και υπολογισμού των σχετικών Ε.Δ.Μ.Α. που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου 2017, καθώς και στις σημειώσεις της Ετήσιας Οικονομικής Εκθέσεως.

Δείκτης	Ορισμός
Δάνεια	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών τέλους περιόδου
Καταθέσεις	Υποχρεώσεις προς πελάτες τέλους περιόδου
Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	Σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA, ITS Technical Standards), ως μη εξυπηρετούμενα ορίζονται τα ανοίγματα που πληρούν μία ή και τις δύο κάτωθι προϋποθέσεις: α. Σημαντικά ανοίγματα με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών β. Ανοίγματα αβέβαιης πλήρους είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη ποσού σε καθυστέρηση ή ημερών καθυστέρησης
Οριστικές καθυστερήσεις	Δάνεια για τα οποία η Τράπεζα θεωρεί σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουν να εξυπηρετηθούν τέλους περιόδου
Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού	Μέσος όρος αρχής και τέλους περιόδου ταμείου και διαθεσίμων σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεων κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών
Κοινές μετοχές της κατηγορίας 1 (CET1)	Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια τέλους περιόδου, όπως ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013, με σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων στα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού
Κεφαλαιακή επάρκεια (total capital ratio)	Συνολικά ίδια κεφάλαια τέλους περιόδου, όπως ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013, με σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων στα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού
Λειτουργικά έξοδα	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού συν γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα συν αποσβέσεις ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων περιόδου
Οργανικά έσοδα	Καθαρά έσοδα από τόκους συν καθαρά έσοδα από προμήθειες περιόδου
Δάνεια / Καταθέσεις	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο προς υποχρεώσεις προς πελάτες τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων δανείων (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών τέλους περιόδου
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs)	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) τέλους περιόδου

<i>Οριστικές καθυστερήσεις / Δάνεια</i>	Δάνεια για τα οποία η Τράπεζα θεωρεί σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουν να εξυπηρετηθούν προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
<i>Προβλέψεις / Δάνεια</i>	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
<i>Καλύμματα / Δάνεια</i>	Αξία καλυμμάτων δανείων προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
<i>Καλύμματα και προβλέψεις / Δάνεια</i>	Αξία καλυμμάτων δανείων και σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
<i>Μέσο επιτόκιο δανείων</i>	Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα περιόδου προς μέσο όρο περιόδου (σε ημερήσια βάση) δανείων και λοιπών τοκοφόρων στοιχείων Ενεργητικού
<i>Μέσο επιτόκιο καταθέσεων</i>	Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα περιόδου προς μέσο όρο περιόδου (σε ημερήσια βάση) καταθέσεων και λοιπών υποχρεώσεων τοκοφόρου Παθητικού
<i>Επιτοκιακό περιθώριο</i>	Μέσο επιτόκιο δανείων μείον μέσο επιτόκιο καταθέσεων περιόδου
<i>Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο</i>	Καθαρά έσοδα από τόκους περιόδου προς τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού
<i>Αποτελεσματικότητα περιθωρίου</i>	Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού επί επιτοκιακό περιθώριο περιόδου
<i>Αποτελεσματικότητα περιθωρίου / Καθαρά έσοδα από τόκους</i>	Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού επί επιτοκιακό περιθώριο προς καθαρά έσοδα από τόκους περιόδου
<i>Κόστος / Έσοδα</i>	Λειτουργικά έξοδα προς οργανικά έσοδα περιόδου
<i>Οργανικά κέρδη προ προβλέψεων</i>	Οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα περιόδου

Ηράκλειο, 10 Μαΐου 2018

Το Διοικητικό Συμβούλιο

**Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.,
Νικόλαος Μυρτάκης**

Δ. Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της περιόδου 1.1.2017 – 31.12.2017

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ			
Ποσά σε €	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
Ενεργητικό			
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	15	90.893.011	17.674.190
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	16	4.400.786	13.025.891
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	17	6.254.954	1.407.825
Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	18	1.599.060.179	1.634.895.489
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις		(373.815.152)	(404.506.523)
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	19	-	8.054.758
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	20	20.284.770	21.181.426
Επενδύσεις σε ακίνητα	21	15.667.000	8.324.406
Άυλα πάγια στοιχεία	22	1.371.826	1.170.192
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	23	49.939.034	54.089.892
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	24	45.844.768	46.713.797
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	25	11.873.355	17.263.869
Σύνολο Ενεργητικού		1.471.774.531	1.419.295.211
Παθητικό			
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	26	-	71.000.000
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	27	182.259.099	152.344.997
Υποχρεώσεις προς πελάτες	28	1.115.952.103	1.045.843.255
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	29	38.366.259	38.308.861
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	30	2.139.748	1.857.344
Λοιπά στοιχεία παθητικού	31	12.775.991	12.503.618
Σύνολο Παθητικού		1.351.493.199	1.321.858.076
Ίδια Κεφάλαια			
Συνεταιριστικό κεφάλαιο	32	36.708.105	28.762.055
Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο	33	135.298.844	130.922.346
Λοιπά αποθεματικά	34	71.098.147	71.097.711
Αποτελέσματα εις νέο	34	(122.823.764)	(133.344.976)
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		120.281.331	97.437.135
Σύνολο Παθητικού και Ιδίων Κεφαλαίων		1.471.774.531	1.419.295.211

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ		Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε €	Σημείωση	31.12.2017	31.12.2016
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		55.793.714	67.575.546
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(24.374.103)	(25.570.023)
Καθαρά Έσοδα από Τόκους	5	31.419.611	42.005.523
Έσοδα προμηθειών		9.913.878	7.435.420
Έξοδα προμηθειών		(4.763.741)	(2.521.207)
Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες	6	5.150.138	4.914.213
Έσοδα από μερίσματα	7	59.239	47.965
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	7	3.560.089	21.035
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	7	495.633	188.830
Σύνολο Καθαρών Εσόδων		40.684.710	47.177.565
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	8	(13.007.418)	(12.847.486)
Γενικά διοικητικά έξοδα	9	(5.171.960)	(4.174.547)
Αποσβέσεις	20, 22	(1.672.954)	(1.654.196)
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	10	(289.983)	(300.723)
Σύνολο Λειτουργικών Εξόδων		(20.142.315)	(18.976.952)
Προβλέψεις απομείωσης αξίας απαιτήσεων	11	(10.000.000)	(13.000.000)
Λοιπά κέρδη / (ζημίες) αποτίμησης	12	3.876.484	310.984
Λοιπά αποτελέσματα	12	492.200	(209.474)
Κέρδη / (Ζημίες) προ φόρων		14.911.079	15.302.124
Αναβαλλόμενος φόρος	13	(4.184.095)	(4.414.534)
Λοιπές φορολογικές επιβαρύνσεις	13	(124.401)	(195.546)
Καθαρά Κέρδη / (Ζημίες) μετά από φόρους		10.602.584	10.692.044
Αναλογιστικά έσοδα / (έξοδα) στην κατάσταση συνολικών εσόδων	13	(114.608)	-
Αναβαλλόμενος φόρος στοιχείων συνολικών εσόδων	13	33.236	-
Συνολικά Αποτελέσματα μετά από φόρους		10.521.212	10.692.044
Καθαρά Κέρδη / (Ζημίες) μετά από φόρους		10.521.212	10.692.044
Σταθμισμένος αριθμός μερίδων		6.255.749	5.743.038
Βασικά Κέρδη / (Ζημίες) ανά μερίδα σε ευρώ	14	1,68	1,86

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ 31.12.2016							
Ποσά σε €	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	Διαφορά από Έκδοση Μεριδών Υπέρ το Άρτιο	Τακτικό Αποθεματικό	Λοιπά Αποθεματικά	Αποθεματικό Αναπροσαρμογής Δ.Λ.Π. 16	Αποτελέσματα εις Νέο	Σύνολο
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2016, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α.	28.668.320	130.977.842	15.105.153	54.138.703	1.853.591	(144.037.020)	86.706.589
Μεταβολή Ιδίων Κεφαλαίων για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2016							
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	93.735	56.241	-	264	-	-	150.240
Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου	-	(111.737)	-	-	-	-	(111.737)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	-	-	-	-	-	10.692.044	10.692.044
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016	28.762.055	130.922.346	15.105.153	54.138.967	1.853.591	-133.344.976	97.437.135

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ 31.12.2017							
Ποσά σε €	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	Διαφορά από Έκδοση Μεριδών Υπέρ το Άρτιο	Τακτικό Αποθεματικό	Λοιπά Αποθεματικά	Αποθεματικό Αναπροσαρμογής ΔΛΠ 16	Αποτελέσματα εις Νέο	Σύνολο
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2017, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α.	28.762.055	130.922.346	15.105.153	54.138.967	1.853.591	(133.344.976)	97.437.135
Μεταβολή Ιδίων Κεφαλαίων για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2017							
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	7.946.050	4.767.630	-	436	-	-	12.714.116
Έξοδα αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου	-	(391.132)	-	-	-	-	(391.132)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	-	-	-	-	-	10.521.212	10.521.212
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017	36.708.105	135.298.844	15.105.153	54.139.403	1.853.591	-122.823.764	120.281.331

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ
Ποσά σε €
**Από 1η Ιανουαρίου έως
31.12.2017 31.12.2016**
Λειτουργικές Δραστηριότητες

Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρου εισοδήματος	14.911.079	15.302.124
Προσαρμογές στα Κέρδη / (Ζημιές) για:		
Αποσβέσεις / απομειώσεις ενσώματων παγίων	1.365.910	1.355.009
Αποσβέσεις / απομειώσεις άυλων παγίων	307.044	299.187
Προβλέψεις δανείων και λοιπών απαιτήσεων	10.000.000	13.000.000
Απομείωση / (αναστροφή απομείωσης) αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων		
στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(2.082.445)	420
Λοιπά κέρδη/(ζημιές) αποτίμησης	(1.794.039)	(311.404)
Πρόβλεψη για παροχές σε εργαζόμενο λόγω αφυπηρέτησης	167.796	187.102
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	(3.560.089)	-
(Κέρδη) / Ζημιές από πώληση παγίων στοιχείων	(81.722)	403.525
Άλλα μη ταμειακά έξοδα / (έσοδα)	706	665
	19.234.239	30.236.629

Καθαρή (Αύξηση) / Μείωση Στοιχείων του Ενεργητικού που Σχετίζονται με Λειτουργικές Δραστηριότητες

Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(5.787.918)	(1.455.464)
Λοιπών στοιχείων ενεργητικού	869.028	(274.172)

Καθαρή (Αύξηση) / Μείωση Υποχρεώσεων που Σχετίζονται με Λειτουργικές Δραστηριότητες

Υποχρεώσεων προς Κεντρική Τράπεζα	(71.000.000)	(91.000.000)
Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα	29.914.102	28.358.266
Υποχρεώσεων προς πελάτες	70.108.848	30.827.318
Λοιπών υποχρεώσεων	272.372	(1.382.330)
	24.376.433	(34.926.382)

Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες πριν από Φόρους

	43.610.672	(4.689.753)
--	-------------------	--------------------

Πληρωθέντες φόροι εισοδήματος

	(124.401)	(170.546)
--	-----------	-----------

Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες

	43.486.271	(4.860.300)
--	-------------------	--------------------

Επενδυτικές Δραστηριότητες

Αγορά χρηματοοικονομικών μέσων διαθέσιμων προς πώληση και κατεχόμενων μέχρι τη λήξη	-	(3.019)
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	(985.601)	(1.115.607)
Αγορά περιουσιακών στοιχείων πλειστηριασμού	(425.834)	(394.573)
Εισπράξεις από την πώληση χρηματοοικονομικών μέσων διαθέσιμων προς πώληση και κατεχόμενων μέχρι τη λήξη	9.763.919	-
Εισπράξεις από την πώληση περιουσιακών στοιχείων πλειστηριασμού	374.580	1.480.000
Καθαρές Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες	8.727.064	(33.199)

Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες

Μεταβολή υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους	57.397	61.568
Καθαρή μεταβολή συνεταιριστικού κεφαλαίου	12.322.984	38.239
Καθαρές Ταμειακές Ροές από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	12.380.381	99.807

Καθαρή Αύξηση / (Μείωση) Ταμειακών Ροών

	64.593.716	(4.793.692)
--	-------------------	--------------------

Ταμείο και Ταμειακά Ισοδύναμα στην Αρχή της Χρήσεως

	30.700.080	35.493.773
--	-------------------	-------------------

Ταμείο και Ταμειακά Ισοδύναμα στο Τέλος της Χρήσεως

	95.293.797	30.700.080
--	-------------------	-------------------

Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2017

Ε. Επεξηγήσεις για τα Στοιχεία των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες για την Τράπεζα

Η Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα Συν. Π.Ε. (εφεξής η Τράπεζα) ιδρύθηκε το 1993, με τις διατάξεις του Ν. 1667/1986 και έλαβε άδεια λειτουργίας Πιστωτικού Ιδρύματος σύμφωνα με την 2306/19.5.1994 Πράξη του Διοικητή της ΤτΕ.

Η Τράπεζα διαθέτει (52) οργανωτικές μονάδες (καταστήματα και θυρίδες), εκ των οποίων (45) στην Κρήτη, (4) στην Αττική, (2) στη Θεσσαλονίκη και (1) στη Μήλο. Απασχολεί 406 άτομα προσωπικό και είναι η μεγαλύτερη πρωτοβάθμια Συνεταιριστική Οργάνωση της χώρας με περισσότερους από 84.000 ενεργούς συνεταίρους.

Οι δραστηριότητες της Τράπεζας αφορούν κυρίως:

- τη χορήγηση δανείων,
- την παροχή εγγυήσεων και ασφαλειών,
- την παροχή τεχνοοικονομικής διευκόλυνσης και στήριξης για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των πελατών της,
- την παροχή συμβάσεων επ' ωφελεία των μελών της, με χρηματοοικονομικούς οργανισμούς ή επιχειρήσεις, με τους όρους που θα ορίζονται από το Δ.Σ. και
- την ανάληψη καταθέσεων.

Η Τράπεζα δραστηριοποιείται στην ελληνική επικράτεια.

2. Βάση σύνταξης των ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

2.1. Γενικά

Η Τράπεζα εκδίδει τις επίσημες Χρηματοοικονομικές της Καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., λόγω υποχρεωτικής μετάβασης σε αυτό το λογιστικό πλαίσιο από 1.1.2015, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 1 παράγραφος 3γ του Ν. 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις». Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση την αποτίμηση: α) των επενδυτικών & ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων στην εύλογη αξία και β) των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η Τράπεζα εφάρμοσε τις ίδιες λογιστικές αρχές με αυτές της 31.12.2016.

Δεν υπάρχουν Πρότυπα που να έχουν εφαρμοστεί πριν την ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής τους.

Η προετοιμασία των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές, απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και υποθέσεων που επηρεάζουν τα υπόλοιπα των λογαριασμών Ενεργητικού και Παθητικού και τη γνωστοποίηση των ενδεχόμενων στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού κατά την ημερομηνία σύνταξής τους, καθώς και τα παρουσιαζόμενα έσοδα και έξοδα κατά τις υπό εξέταση χρήσεις. Αν και οι συγκεκριμένες εκτιμήσεις είναι βασισμένες στις βέλτιστες γνώσεις της Διοίκησης, τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται τελικά να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις αυτές.

2.2. Αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern)

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας συντάχθηκαν με βάση την αρχή της συνέχειας της επιχειρηματικής δράσης η οποία κρίθηκε ως κατάλληλη από την Τράπεζα, αξιολογώντας τα ακόλουθα:

Μακροοικονομικό περιβάλλον: Η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας, σε συνδυασμό με τις πολιτικές εξελίξεις και την ad hoc εφαρμογή της Συμφωνίας της 12ης Ιουλίου 2015, παραμένει βασικός παράγοντας κινδύνου για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Η αναβλητικότητα και η καθυστέρηση εφαρμογής συγκριμένης πολιτικής για τον τραπεζικό κλάδο και ιδιαίτερα για τη διαχείριση των λεγόμενων «κόκκινων δανείων» (NPLs), συνθέτουν ένα δυσμενές εξωτερικό περιβάλλον, που επιδρά στη ρευστότητα της Τράπεζας, στην ποιότητα του δανειακού της χαρτοφυλακίου και στους δείκτες οικονομικής της απόδοσης συνολικά. Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων, παρά την προοδευτική τους χαλάρωση, εξακολουθούν να υφίστανται έως την ημερομηνία εγκρίσεως των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, γεγονός που συντελεί μεν στη σταθεροποίηση της καταθετικής βάσης, έχει όμως ως αποτέλεσμα την επιβράδυνση της οικονομίας.

Το 2017 ήταν έτος επιστροφής της ελληνικής οικονομίας στην ανάπτυξη μετά από πολυετή περίοδο ύφεσης με το ρυθμό αύξηση του ΑΕΠ αναμένεται να διαμορφώνεται σε 1,4% το 2017 ενώ προβλέπεται να ενισχυθεί σε 2,4% και 2,5% το 2018 και το 2019 αντίστοιχα. Υπάρχουν επομένως βάσιμες ενδείξεις ότι μετά από μια μακρόχρονη και εξαιρετικά επώδυνη οικονομική προσαρμογή, εμπεδώνεται μια αναπτυξιακή δυναμική, που προσδιορίστηκε τόσο από τις ευνοϊκές εγχώριες εξελίξεις όσο και από την καλή ευρωπαϊκή συγκυρία. Στις εγχώριες εξελίξεις συγκαταλέγονται η ταχεία ολοκλήρωση της τρίτης αξιολόγησης και οι θετικές επιδράσεις που είχε στην εμπιστοσύνη και τη ρευστότητα, όπως αντικατοπτρίστηκαν στη θετική πορεία του ΑΕΠ και των άλλων δεικτών οικονομικής δραστηριότητας.

Οι βελτιωμένες προοπτικές για την εγχώρια οικονομία: ενίσχυσαν το οικονομικό κλίμα και οδήγησαν σε αύξηση των τραπεζικών καταθέσεων, σε αναβάθμιση της διεθνούς πιστοληπτικής ικανότητας του Ελληνικού Δημοσίου και σε διαδοχικές μειώσεις της εξάρτησης των ελληνικών τραπεζών από το μηχανισμό έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA), επίσης μείωσαν τις αποδόσεις των κρατικών ομολόγων στα επίπεδα του Ιανουαρίου του 2006, γεγονός που επέτρεψε την επιστροφή του Ελληνικού Δημοσίου τον Ιούλιο του 2017 στις διεθνείς αγορές μετά από μία τριετία αποκλεισμού και τέλος μείωσαν τις αποδόσεις των ελληνικών εταιρικών ομολόγων.

Με αυτά τα δεδομένα το Μακροοικονομικό περιβάλλον αξιολογείται ως ευνοϊκότερο παρά το γεγονός ότι παραμένουν σημαντικές αβεβαιότητες που σχετίζονται με τις γεωπολιτικές εξελίξεις και το προσφυγικό ζήτημα, ή ενδεχόμενες αναβολές στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και των ιδιωτικοποιήσεων.

Κεφαλαιακή επάρκεια Τράπεζας: Η κάλυψη των κεφαλαιακών αναγκών της Τράπεζας, είναι αποτέλεσμα της επιτυχούς αυξήσεως κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο 2015 και της διάθεσης 2 (δύο) νέων ομολογιακών δανείων για την ενίσχυση του συντελεστή των κεφαλαίων των πρόσθετων στοιχείων της Κατηγορίας 1 (Tier I). Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1 Capital Ratio) διαμορφώθηκε την 31.12.2017 στο 9,39%, ο Δείκτης Κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER I) στο 10,56% και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (Total Capital Ratio) στο 12,39%. Το πλεόνασμα στο Συνολικό Δείκτη Κεφαλαίου

ανέρχεται σε 1,64 % ή σε περίπου 20,82 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με το άρθρο 92 του Ευρωπαϊκού Κανονισμού Ε.Ε. 575/2013, οι ελάχιστες τιμές τους είναι τουλάχιστον 4,5%, 6% και 8% αντίστοιχα. Ειδικότερα, από 1.1.2016, τα πιστωτικά ιδρύματα, τηρούν, εκτός από το κεφάλαιο κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 92 του Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 575/2013:

α. «Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1», το οποίο θα αυξάνεται κάθε έτος αρχής γενομένης από το 2016 κατά 0,625%, ώσπου να ανέλθει σταδιακά στο 2,500% κατά την 31.12.2019. Πιο αναλυτικά, το «απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1» ανέρχεται σε 1,250% κατά την 31.12.2017, σε 1,875% κατά την 31.12.2018 και σε 2,500% κατά την 31.12.2019, και

β. «Ειδικό αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας», το οποίο για τις χρήσεις 2016 και 2017 είναι μηδενικό. Σημειώνουμε ότι, το μηδενικό, για το 2017, ειδικό αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας, ενδέχεται με απόφαση της ΤτΕ να μεταβληθεί στο 2018 ή/και στο 2019.

Επιπλέον, η ΤτΕ έχει επιβάλει σε ατομική βάση πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 1,500% για το έτος 2017, ενώ για το 2018 έχει οριστεί σε 1,980%. Κατά συνέπεια, η ελάχιστη τιμή του συνολικού δείκτη κεφαλαίου, αντί για 8,000%, διαμορφώθηκε σε **10,750% κατά την 31.12.2017** και θα διαμορφωθεί σε **11,855% κατά την 31.12.2018**.

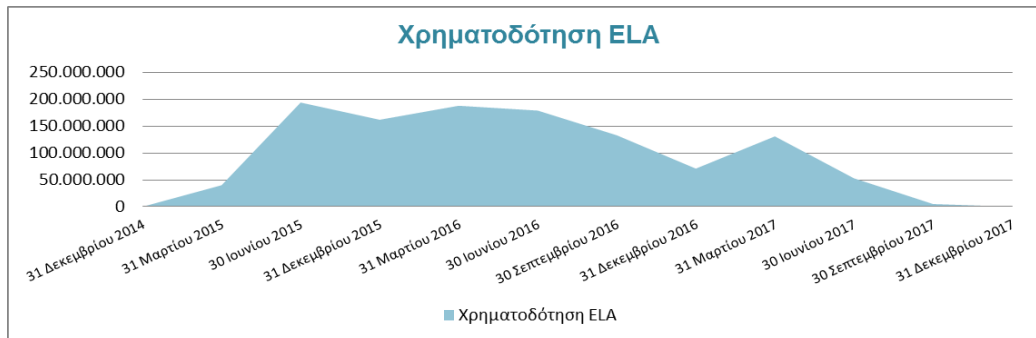
Ο συνολικός δείκτης κεφαλαίου της Τράπεζας, ανέρχεται κατά την 31.12.2017 σε 12,39%.

	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	Σχόλια
Συνολικός δείκτης κεφαλαίου	8,000%	8,000%	8,000%	
Πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ΤτΕ	1,500%	1,980%	1,980%	Το % των πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων ενδέχεται με απόφαση της ΤτΕ να μεταβληθεί στο 2019.
Απόθεμα ασφαλείας Ν. 4261/2014	1,250%	1,875%	2,500%	
Ειδικό αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας Ν. 4261/2014	0,000%			Το μηδενικό, για το 2017 και 2018, ειδικό αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας, ενδέχεται με απόφαση της ΤτΕ να μεταβληθεί το 2019.
Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις	10,750%	11,855%	12,480%	
Συνολικός δείκτης κεφαλαίου Τράπεζας	12,388%			

Σε αναπροσαρμοσμένη βάση, αφού συμπεριληφθούν οι επιπτώσεις της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 εφαρμόζοντας τις μεταβατικές ρυθμίσεις για σκοπούς εποπτικών κεφαλαίων (phase-in approach), ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας διαμορφώνεται στο 12,101% την 1η Ιανουαρίου 2018 ενώ ο ελάχιστος συνολικός δείκτης Κεφαλαίου είναι 11,855% καλύπτοντας τις σχετικές απαιτήσεις.

Ρευστότητα: Στα τέλη του Β' εξαμήνου του 2015 και έως τις αρχές του 2016, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα υποχρεώθηκε να αντλήσει ρευστότητα από τον Ε.Λ.Α. για να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες ανάγκες που προέκυψαν, λόγω της απόφασης της Ε.Κ.Τ. να αναστείλει την αποδοχή τίτλων εκδόσεως ή εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, αλλά και λόγω της σημαντικής μείωσης των καταθέσεων. Ωστόσο, οι περιορισμοί στις κινήσεις κεφαλαίων που επιβλήθηκαν από 28.6.2015, λόγω της αυξημένης εκροής καταθέσεων το Α εξάμηνο του 2015, και παραμένουν σε ισχύ, παρά τη σταδιακή τους «χαλάρωση», συντέλεσαν στη σταθεροποίηση της καταθετικής βάσης και στη βελτίωση της ρευστότητας. Η προοδευτική κίνηση της

αντληθείσας ρευστότητας της Τράπεζας από τον Ε.Λ.Α. κατά το διάστημα από 31.12.2014 έως και 31.12.2017 απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα.

Η βελτίωση του κλίματος οικονομικής εμπιστοσύνης και η επιστροφή των καταθέσεων, σε συνέχεια της επιτυχούς ολοκλήρωσης της 2ης αξιολόγησης, οδήγησε σε σταδιακή αποκλιμάκωση του δανεισμού από τον έκτακτο μηχανισμό στήριξης με αποτέλεσμα κατά την 31.12.2017 η Τράπεζα να έχει απεξαρτηθεί πλήρως από τον ΕΛΑ.

Η Τράπεζα συνεχίζει να έχει πρόσβαση στον Ε.Λ.Α. και έχει διαθέσιμα στοιχεία Ενεργητικού που μπορούν να ενεχυριαστούν για την άντληση ρευστότητας σε περίπτωση ανάγκης.

Ενέργειες Διοίκησης: Η Διοίκηση κατάφερε να αποκαταστήσει την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας, συγκεντρώνοντας, το Δεκέμβριο του 2015, συνολικά 69,6 εκατ. ευρώ, υλοποιώντας σχετικές αποφάσεις των Γενικών της Συνελεύσεων, με την επιτυχή αύξηση του συνεταιριστικού κεφαλαίου και την έκδοση δύο (2) νέων ομολογιακών δανείων. Η Διοίκηση της Τράπεζας άφησε ανοικτή τη διαδικασία αύξησης κεφαλαίου, επιζητώντας τη συμμετοχή στρατηγικού επενδυτή. Στις αρχές του 2017, με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, έκανε αποδεκτή τη συμμετοχή στο κεφάλαιό της, της ανώνυμης εταιρείας Lyktos Participations, συμφερόντων του κ. Μιχάλη Σάλλα, ως στρατηγικού επενδυτή. Η Lyktos Participations συμμετείχε με το ποσό των 12.600.000 ευρώ, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 21,45% του συνεταιριστικού κεφαλαίου της Τράπεζας. Η ολοκλήρωση της ως άνω διαδικασίας, με την έγκριση της από τις εποπτικές αρχές τον Μάιο του 2017, επέδρασε σημαντικά στον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας (Total Capital Ratio), ο οποίος κατά την 31.12.2017 διαμορφώνεται σε 12,39% ικανοποιώντας πλήρως τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις.

Για την κεφαλαιακή ενίσχυση της Τράπεζας έχει προγραμματιστεί αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ποσού έως 30 εκατ. ευρώ με ιδιωτική τοποθέτηση η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί στους προσεχείς μήνες.

Επίσης, όπως αποτυπώνεται και στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017, οι προσπάθειες της Διοίκησης και των στελεχών της Τράπεζας για την ενίσχυση της ρευστότητας **απέφεραν σημαντική αύξηση των καταθέσεων κατά 70,1 εκατ. ευρώ περίπου** έναντι της προηγούμενης χρήσης.

Επιπλέον, έχουν ληφθεί μέτρα για την ενίσχυση του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, με την αρτιότερη διαχείριση των καθυστερούμενων δανείων, τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών και τη βελτίωση του επιτοκιακού περιθωρίου (margin), προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργική κερδοφορία της Τράπεζας.

Τέλος για το μετριασμό των επιπτώσεων από την εισαγωγή του ΔΠΧΠ 9 στα εποπτικά ίδια κεφάλαια η Τράπεζα σύμφωνα με το Κανονισμό (2395/2017) θα εφαρμόσει τις μεταβατικές διατάξεις (phase-in approach), όπου προβλέπεται ότι τα τραπεζικά ιδρύματα δύνανται, από την πρώτη ημερομηνία εφαρμογής του ΔΠΧΠ 9 και για μία πενταετία, να προσθέτουν/επαναφέρουν στον δείκτη CET1 το μετά από φόρους ποσό της διαφοράς των προβλέψεων που θα προκύψουν κατά τη μετάβαση στο νέο πρότυπο ΔΠΧΠ 9 σε σχέση με τις προβλέψεις που θα έχουν αναγνωριστεί την 31.12.2017 σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 («στατικό» ποσό).

2.3. Νέα λογιστικά πρότυπα και ερμηνείες της Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει όλα τα νέα πρότυπα και τις διερμηνείες, η εφαρμογή των οποίων έγινε υποχρεωτική για τις χρήσεις που άρχισαν την 1^η Ιανουαρίου 2017. Στην παράγραφο 2.3.1 παρουσιάζονται τα πρότυπα τα οποία έχουν υιοθετηθεί από την 1^η Ιανουαρίου 2017. Στην παράγραφο 2.3.2 παρουσιάζονται τα πρότυπα, οι τροποποιήσεις και οι διερμηνείες, τα οποία είτε δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ, είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (εφεξής Ε.Ε.).

2.3.1. Νέα πρότυπα, διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων προτύπων, τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 1.1.2017 ή μεταγενέστερα.

- Τροποποιήσεις στο Δ.Λ.Π. 7: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2017)

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο Δ.Λ.Π. 7. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να καταστεί εφικτό για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις, οι οποίες θα καθιστούν εφικτό στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από ταμειακές ροές, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από την Τράπεζα δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές της καταστάσεις.

- Τροποποιήσεις στο Δ.Λ.Π. 12: «Αναγνώριση Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης για μη Πραγματοποιηθείσες Ζημιές» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2017)

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο Δ.Λ.Π. 12. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από την Τράπεζα δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές της καταστάσεις.

- Ετήσιες Βελτιώσεις των Δ.Π.Χ.Α. – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2017)

Το Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των Δ.Π.Χ.Α. – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α.. Η τροποποίηση η οποία περιλαμβάνεται στον κύκλο αυτόν και έχει εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017 είναι η εξής: **Δ.Π.Χ.Α. 12:** Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του Προτύπου Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από την Τράπεζα δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές της καταστάσεις. Οι λοιπές τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον εν λόγω κύκλο και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 αναλύονται στην ακόλουθη ενότητα.

2.3.2. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του Δ.Π.Χ.Α. 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Η επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας αναφέρεται στη σημείωση 42. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1.1.2018.

- Δ.Π.Χ.Α. 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)

Το Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του Δ.Π.Χ.Α. 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των Δ.Π.Χ.Α. όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το Δ.Λ.Π. 18 «Έσοδα», το Δ.Λ.Π. 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων της Τράπεζας αποτελεί το καθαρό έσοδο από τόκους, το οποίο δεν θα επηρεαστεί από την

εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Π 15. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1.1.2018.

- Διευκρινίσεις στο Δ.Π.Χ.Α. 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο Δ.Π.Χ.Α. 15. Οι τροποποιήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1.1.2018.

- Τροποποιήσεις στο Δ.Π.Χ.Α. 4: «Εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το Δ.Π.Χ.Α. 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)

Το Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο Δ.Π.Χ.Α. 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του Δ.Π.Χ.Α. 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Δεν έχει εφαρμογή στην Τράπεζα. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1.1.2018.

- Δ.Π.Χ.Α. 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2019)

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του Δ.Π.Χ.Α. 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1.1.2019.

- Ετήσιες Βελτιώσεις των Δ.Π.Χ.Α. – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)

Το Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των Δ.Π.Χ.Α. – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α.. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: **Δ.Π.Χ.Α. 1:** Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα Δ.Π.Χ.Α., **Δ.Λ.Π. 28:** Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Τα ανωτέρω δεν έχουν εφαρμογή στην Τράπεζα. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1.1.2018.

- Τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Α. 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο Δ.Π.Χ.Α. 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1.1.2018.

- Τροποποιήσεις στο Δ.Λ.Π. 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)

Το Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο Δ.Λ.Π. 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση/αποδεικτικά στοιχεία. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1.1.2018.

- Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)

Το Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1.1.2018.

- Τροποποιήσεις στο Δ.Λ.Π. 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2019)

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο Δ.Λ.Π. 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του Δ.Π.Χ.Α. 9. Τα ανωτέρω δεν έχουν εφαρμογή στην Τράπεζα. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Τροποποιήσεις στο Δ.Π.Χ.Α. 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2019)

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο Δ.Π.Χ.Α. 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του Δ.Π.Χ.Α. 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1.1.2019.

- Ετήσιες Βελτιώσεις των Δ.Π.Χ.Α. – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2019)

Το Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των Δ.Π.Χ.Α. – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α.. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **Δ.Π.Χ.Α. 3 - Δ.Π.Χ.Α. 11:** Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, **Δ.Λ.Π. 12:** Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, **Δ.Λ.Π. 23:** Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2019)

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 23. Το Δ.Λ.Π. 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του Δ.Λ.Π. 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Τροποποιήσεις στο Δ.Λ.Π. 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2019)

Το Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο Δ.Λ.Π. 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2020)

Το Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2020)

Το Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Δ.Π.Χ.Α. 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2021)

Το Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του Δ.Π.Χ.Α. 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το Δ.Π.Χ.Α. 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων ανασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το Δ.Π.Χ.Α. 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις ανασφάλισης που κατέχει. Δεν έχει εφαρμογή στην Τράπεζα. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Τράπεζα δεν έχει σκοπό να εφαρμόσει κανένα από τα Πρότυπα ή τις Διερμηνείες νωρίτερα. Με βάση τις λογιστικές πολιτικές που ακολουθούνται, η Διοίκηση (με εξαίρεση την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9) δεν αναμένει σημαντικές επιδράσεις στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας από την εφαρμογή των ανωτέρω Προτύπων και Διερμηνειών, όταν αυτά καταστούν εφαρμόσιμα.

2.4. Μετατροπή ξένων νομισμάτων

α) Νόμισμα μέτρησης και αναφοράς

Το νόμισμα μέτρησης και αναφοράς της Τράπεζας είναι το ευρώ. Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ, ενώ οι επεξηγήσεις και οι Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων παρουσιάζονται σε ευρώ, εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά.

β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται σε ευρώ βάσει των ισοτιμιών που ισχύουν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών. Οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, προσαρμόζονται, ώστε να αντανakλούν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες της ημερομηνίας σύνταξης. Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από τέτοιες συναλλαγές (και από τη μετατροπή στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού εκφρασμένων σε ξένο νόμισμα), αναγνωρίζονται στην

κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν καταχωρούνται στην καθαρή θέση ως αναγνωρισμένες αντισταθμίσεις ταμειακών ροών.

2.5. Ταμείο και ταμειακά διαθέσιμα

Για τους σκοπούς σύνταξης των ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα» και «Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων», με ημερομηνία λήξης μικρότερη των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους.

2.6. Χρηματοοικονομικά μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο Ενεργητικού σε μια επιχείρηση και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο σε μια άλλη. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της Τράπεζας, από τη στιγμή που αυτή καθίσταται ένα μέρος εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

2.6.1. Αρχική αναγνώριση

Η Τράπεζα αναγνωρίζει στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης το σύνολο των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων. Οι αγορές χρηματοοικονομικών στοιχείων καταχωρούνται κατά την ημερομηνία εκκαθάρισης της συναλλαγής. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού αρχικά καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους, συμπεριλαμβανομένων και των άμεσων εξόδων που αποδίδονται στη συναλλαγή.

2.6.2. Αναγνώριση του αναβαλλόμενου αποτελέσματος της πρώτης ημέρας (deferred day one profit and loss)

Η καλύτερη ένδειξη για την εύλογη αξία κατά την αρχική καταχώρηση ενός χρηματοοικονομικού μέσου είναι η τιμή της συναλλαγής (π.χ. η εύλογη αξία του τιμήματος που πληρώθηκε ή εισπράχθηκε, όπως αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 13), εκτός εάν, η εύλογη αξία αυτού του μέσου, είτε αποδεικνύεται από τη σύγκριση με άλλες τρέχουσες συναλλαγές της αγοράς για το ίδιο μέσο, είτε βασίζεται σε τεχνική αποτίμησης, όπου οι μεταβλητές περιλαμβάνουν μόνο δεδομένα από παρατηρήσιμες αγορές. Ένα τέτοιο χρηματοοικονομικό μέσο, καταχωρείται αρχικά στην τιμή της συναλλαγής, η οποία είναι η καλύτερη ένδειξη για την εύλογη αξία, παρά το γεγονός ότι, η αξία που προκύπτει από ένα σχετικό μοντέλο αποτίμησης μπορεί να διαφέρει. Η διαφορά ανάμεσα στην τιμή της συναλλαγής και στην τιμή που προκύπτει, σύμφωνα με το μοντέλο της αποτίμησης, συχνά αποκαλούμενη ως «αναβαλλόμενο αποτέλεσμα πρώτης ημέρας» (deferred day one profit and loss), δεν αναγνωρίζεται αμέσως στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος. Ο χρόνος αναγνώρισης του «αναβαλλόμενου αποτελέσματος της πρώτης ημέρας» προσδιορίζεται κατά περίπτωση. Είτε αποσβένεται στη διάρκεια της συναλλαγής, είτε αναβάλλεται, έως ότου η εύλογη αξία του μέσου να μπορεί να προσδιοριστεί, χρησιμοποιώντας μεταβλητές από την αγορά, είτε αναγνωρίζεται με το διακανονισμό της συναλλαγής. Το χρηματοοικονομικό μέσο καταχωρείται στην εύλογη αξία, προσαρμοζόμενο για το

«αναβαλλόμενο αποτέλεσμα της πρώτης ημέρας». Μεταγενέστερες αλλαγές στην εύλογη αξία καταχωρούνται αμέσως στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος, χωρίς αντιλογισμό των «αναβαλλόμενων αποτελεσμάτων της πρώτης ημέρας».

2.6.3. Επενδύσεις και λοιπά (πρωτογενή) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εμπίπτουν και ρυθμίζονται από τις διατάξεις του Δ.Λ.Π. 39, ταξινομούνται, ανάλογα με τη φύση και τα χαρακτηριστικά τους, σε μία από τις εξής τέσσερις κατηγορίες:

(i) Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, (ii) Απαιτήσεις και δάνεια, (iii) Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και (iv) Επενδύσεις διακρατούμενες ως τη λήξη τους. Αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσεως, πλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις, των άμεσων δαπανών απόκτησης ή συναλλαγής, που αντιπροσωπεύει την εύλογη αξία τους. Η κατηγοριοποίηση των ανωτέρω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων γίνεται με την αρχική αναγνώριση και, όπου επιτρέπεται, επανεξετάζεται και αναθεωρείται περιοδικά.

(i) Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν μπορούν να ταξινομηθούν σε καμιά από τις ανωτέρω κατηγορίες, χαρακτηρίζονται και ταξινομούνται σαν διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις αποτιμώνται στην εύλογη αξία και τα προκύπτοντα κέρδη ή ζημίες καταχωρούνται στο πρόσθετο συνολικό εισόδημα, για να μεταφερθούν από εκεί στο αποθεματικό εύλογης αξίας (στα ίδια κεφάλαια). Κατά την πώληση ή τη διαγραφή ή την απομείωση της επένδυσης, τα σωρευμένα κέρδη ή ζημίες, περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα χρήσεως.

(ii) Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών: Τα δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών περιλαμβάνουν δάνεια που χορηγούνται απ' ευθείας στο δανειολήπτη, αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος και εξετάζονται σε κάθε ημερομηνία Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, προκειμένου να προσδιοριστεί εάν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις, ότι μία απαίτηση ή ομάδα απαιτήσεων έχει υποστεί απομείωση της αξίας της. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις, υπολογίζεται η παρούσα αξία του ανακτήσιμου ποσού της απαίτησης ή της ομάδας απαιτήσεων και, σε περίπτωση που αυτή υπολείπεται της λογιστικής αξίας, αναγνωρίζεται σε βάρος των αποτελεσμάτων της χρήσεως πρόβλεψη για απομείωση ίση με τη διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και της παρούσας αξίας του ανακτήσιμου ποσού.

Μια απαίτηση θεωρείται ότι έχει υποστεί απομείωση της αξίας της, όταν η λογιστική της αξία είναι μεγαλύτερη από την παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών. Πρόβλεψη απομείωσης της αξίας απαιτήσεων από χορηγήσεις αναγνωρίζεται, εάν υπάρχουν ενδείξεις, ότι η Τράπεζα δεν θα μπορέσει να εισπράξει όλα τα οφειλόμενα ποσά, τα οποία ορίζονται στους συμβατικούς όρους των δανείων. Αντικειμενικές ενδείξεις ότι μία απαίτηση ή μία ομάδα απαιτήσεων έχει υποστεί απομείωση της αξίας της ή είναι μη εισπράξιμη, αποτελούν τα ακόλουθα:

- i. Σημαντική οικονομική δυσχέρεια του πιστούχου.
- ii. Αθέτηση των όρων της δανειακής σύμβασης (π.χ. παράλειψη ή καθυστέρηση στις πληρωμές τόκου ή κεφαλαίου).
- iii. Η Τράπεζα, για οικονομικούς ή νομικούς λόγους που σχετίζονται με την οικονομική δυσχέρεια του

πιστούχου, προβαίνει σε αναδιάρθρωση της απαίτησης, την οποία δεν θα πραγματοποιούσε κάτω από διαφορετικές συνθήκες.

iv. Υπάρχει πιθανότητα πτώχευσης ή άλλης οικονομικής αναδιοργάνωσης του πιστούχου.

v. Στοιχεία τα οποία επιδεικνύουν την ύπαρξη μετρήσιμης μείωσης στις εκτιμώμενες μελλοντικές εισπράξεις από ομάδα δανείων, σε σχέση με το χορηγηθέν ποσό, παρότι η μείωση αυτή δεν μπορεί να εντοπιστεί ακόμη, εξετάζοντας κάθε δάνειο της ομάδας ξεχωριστά, περιλαμβάνοντας:

- Δυσμενείς μεταβολές στο καθεστώς αποπληρωμής των υπολοίπων των πιστούχων της ομάδας (π.χ. αύξηση του αριθμού των καθυστερημένων πληρωμών λόγω προβλημάτων του κλάδου), ή
- Οικονομικές συνθήκες σε εθνική ή τοπική κλίμακα, που σχετίζονται με καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση των δανείων της ομάδας (π.χ. αύξηση του ποσοστού ανεργίας σε μία γεωγραφική περιοχή πιστούχων, μείωση της αξίας των ακινήτων που έχουν ληφθεί ως εξασφαλίσεις στην ίδια περιοχή, ή δυσμενείς αλλαγές στις συνθήκες λειτουργίας ενός κλάδου, οι οποίες επηρεάζουν τους πιστούχους που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη ομάδα).

Για τον υπολογισμό της απομείωσης των δανείων, η Τράπεζα διενεργεί σε κάθε ημερομηνία συντάξεως Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, έλεγχο απομείωσης (impairment test), σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τη μεθοδολογία που περιγράφονται στο Δ.Λ.Π 39. Η εκτίμηση της πιθανότητας απομείωσης της αξίας διενεργείται σε επίπεδο δανείου (LN) ή πιστούχου. Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως δάνεια σε καθυστέρηση μετά την παρέλευση τριών μηνών, για απαίτηση που αφορά τόκους ή κεφάλαιο.

Ρυθμισμένα – αναδιαρθρωμένα, χαρακτηρίζονται τα δάνεια, στα οποία έχει γίνει μεταβολή των αρχικών όρων της σύμβασης, λόγω ενδεχόμενων οικονομικών δυσχερειών ή αλλαγής των ταμειακών εισροών του πιστούχου. Η Τράπεζα τροποποιεί τους όρους της σύμβασης, ώστε να παρέχει στο δανειολήπτη την ικανότητα να εξυπηρετήσει το χρέος του ή αναχρηματοδοτεί μερικά ή ολικά τη σύμβαση. Οι τόκοι των ρυθμισμένων - αναδιαρθρωμένων δανείων συμπεριλαμβάνονται στους «Τόκους και εξομοιούμενα έσοδα» στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

(iii) Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων: Αφορά στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο και περιλαμβάνει επενδύσεις που αποκτήθηκαν με σκοπό τη ρευστοποίησή τους στο άμεσο μέλλον. Κέρδη ή ζημίες από την αποτίμηση των συγκεκριμένων στοιχείων καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως.

(iv) Επενδύσεις διακρατούμενες ως τη λήξη τους: Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία με προσδιοριζόμενες ροές και προκαθορισμένη λήξη κατηγοριοποιούνται σαν διακρατούμενα ως τη λήξη, όταν η Τράπεζα έχει και την πρόθεση αλλά και τη δυνατότητα να τα διακρατήσει ως την λήξη. Επενδύσεις, οι οποίες διακρατούνται για αόριστο ή για προκαθορισμένο διάστημα, δεν μπορούν να ταξινομηθούν στην κατηγορία αυτή. Οι διακρατούμενες ως την λήξη επενδύσεις, αποτιμώνται, μετά την αρχική καταχώρηση, στο αποσβεσμένο κόστος, με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν κέρδη ή ζημίες καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως, όταν τα σχετικά κονδύλια διαγράφονται ή απομειώνονται, καθώς επίσης και μέσω της διαδικασίας απόσβεσης.

2.6.4. Καθορισμός της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Εύλογη αξία ορίζεται ως, η τιμή στην οποία θα πωληθεί ένα περιουσιακό στοιχείο Ενεργητικού (χρηματοοικονομικό ή μη), ή η τιμή που θα καταβληθεί για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης (χρηματοοικονομικής ή μη) σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας, υποθέτουμε ότι η συναλλαγή για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου ή τη μεταβίβαση της υποχρέωσης, λαμβάνει χώρα είτε: (i) στην κύρια αγορά για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση είτε (ii) ελλείψει κύριας αγοράς, στην πλέον συμφέρουσα αγορά για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση.

Ένα χρηματοοικονομικό μέσο θεωρείται ότι είναι διαπραγματεύσιμο σε μια κύρια αγορά, αν οι τιμές διαπραγματεύσεως είναι άμεσα και τακτικά διαθέσιμες από ένα χρηματιστήριο, μεσίτη, επιχειρηματικό τομέα, μια υπηρεσία τιμολόγησης ή ένα ρυθμιστικό φορέα, και αυτές οι τιμές εκφράζουν τρέχουσες και τακτικά διενεργούμενες αγοραίες συναλλαγές σε καθαρά εμπορική βάση. Μια οντότητα δεν χρειάζεται να πραγματοποιήσει εξαντλητική έρευνα όλων των πιθανών αγορών για να εντοπίσει την κύρια αγορά ή, απουσία κύριας αγοράς, την πλέον συμφέρουσα αγορά, αλλά να λαμβάνει υπόψη της όλες τις ευλόγως διαθέσιμες πληροφορίες. Απουσία σχετικών αποδείξεων για το αντίθετο, η αγορά στην οποία μια οντότητα θα πραγματοποιούσε κανονικά μια συναλλαγή για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου ή τη μεταβίβαση της υποχρέωσης, θεωρείται ότι είναι η κύρια αγορά ή, απουσία κύριας αγοράς, η πλέον συμφέρουσα αγορά. Εάν υπάρχει κύρια αγορά για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση, η επιμέτρηση της εύλογης αξίας αντιπροσωπεύει την τιμή στην αγορά αυτή (είτε η τιμή αυτή είναι άμεσα παρατηρήσιμη, είτε εκτιμάται με τη χρήση άλλης τεχνικής αποτίμησης), ακόμα και εάν η τιμή σε μια διαφορετική αγορά είναι, ενδεχομένως, περισσότερο συμφέρουσα, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης.

Το Δ.Π.Χ.Α. 13 καθορίζει την ιεραρχία των μοντέλων αποτίμησης, σχετικά με την αντικειμενικότητα των στοιχείων που χρησιμοποιούνται σε αυτά τα μοντέλα (παρατηρήσιμα ή μη στοιχεία). Τα παρατηρήσιμα δεδομένα βασίζονται σε δεδομένα της αγοράς και αντλούνται από ανεξάρτητες πηγές, ενώ τα μη παρατηρήσιμα αναφέρονται σε παραδοχές της Διοίκησης. Η Τράπεζα υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων, στηριζόμενη σε σχετικό πλαίσιο που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων, με βάση τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους, όπως αυτό περιγράφεται κατωτέρω:

Επίπεδο 1: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία, με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές, για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία, με βάση μοντέλα αποτίμησης, στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Επίπεδο 3: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία, με βάση μοντέλα αποτίμησης, στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

2.6.5. Διαγραφή

Ένα χρηματοοικονομικό μέσο του Ενεργητικού διαγράφεται, όταν η Τράπεζα χάνει τον έλεγχο επί των συμβατικών δικαιωμάτων που περιέχονται στο στοιχείο αυτό. Αυτό συμβαίνει όταν τα δικαιώματα λήγουν ή μεταβιβάζονται και η Τράπεζα έχει μεταβιβάσει ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που συνεπάγεται η ιδιοκτησία του. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις διαγράφονται, όταν η υποχρέωση της Τράπεζας για καταβολή μετρητών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων παύει να υφίσταται.

2.6.6. Συμψηφισμός

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού δύναται να συμψηφιστούν και το καθαρό ποσό εμφανίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, όταν υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει τον συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί, και παράλληλα, υπάρχει πρόθεση, είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.7. Συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενείς είναι οι επιχειρήσεις στις οποίες η Τράπεζα ασκεί σημαντική επιρροή, αλλά δεν ασκεί έλεγχο και το κατεχόμενο ποσοστό κυμαίνεται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις αρχικά καταχωρούνται στην αξία κτήσεώς τους και ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

2.8. Επενδύσεις σε ακίνητα

Τα ακίνητα που κατέχονται με σκοπό τη μακροπρόθεσμη εκμίσθωση ή/και την απόκτηση υπεραξίας, κατατάσσονται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Οι επενδύσεις σε ακίνητα καταχωρούνται αρχικά στο κόστος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εξόδων συναλλαγής. Μετά την αρχική καταχώρηση, οι επενδύσεις σε ακίνητα καταχωρούνται στην εύλογη αξία, όπως αυτή εκτιμάται από εκτιμητή. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις αγοραίες τιμές ή αναπροσαρμόζεται, αν κρίνεται απαραίτητο, αναλόγως της φύσης, της τοποθεσίας και της κατάστασης του συγκεκριμένου ακινήτου. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 13, η επιμέτρηση της εύλογης αξίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ικανότητα δημιουργίας ωφελειών από τη μέγιστη και βέλτιστη χρήση του περιουσιακού στοιχείου ή από την πώλησή του σε τρίτο, που θα χρησιμοποιήσει το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο κατά τη μέγιστη και βέλτιστη χρήση του.

Εάν η πληροφόρηση για τις εύλογες αξίες δεν είναι διαθέσιμη, χρησιμοποιούνται εκτιμητικές μέθοδοι. Οι εύλογες αξίες των επενδύσεων σε ακίνητα αντανakλούν εισοδήματα από τρέχουσες μισθώσεις, καθώς και παραδοχές για μελλοντικές μισθώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς. Οι εύλογες αξίες αντανakλούν, επίσης, οποιοσδήποτε εκροές αναμένονται για τις επενδύσεις σε ακίνητα. Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται στη λογιστική αξία του ακινήτου, μόνο όταν είναι πιθανόν, ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη, τα οποία σχετίζονται με το ακίνητο, θα εισρεύσουν στην Τράπεζα και το κόστος τους μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα. Όλες οι άλλες δαπάνες βελτίωσης και συντήρησης, καταχωρούνται στην Κατάσταση

Συνολικού Εισοδήματος, κατά τη διάρκεια της χρήσης στην οποία πραγματοποιούνται. Για τα ακίνητα που δεν εκτιμώνται από εκτιμητές, η εύλογη αξία προσδιορίζεται με μεθοδολογία που βασίζεται σε τιμές από πραγματοποιηθείσες εκτιμήσεις.

Μεταβολές στην εύλογη αξία καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος. Εάν μια επένδυση σε ακίνητο μετατραπεί σε ιδιοχρησιμοποιούμενη, κατηγοριοποιείται στα ενσώματα πάγια και η εύλογη αξία της κατά την ημερομηνία της αλλαγής θεωρείται ως το νέο κόστος. Τα ακίνητα που κατασκευάζονται ή αναπτύσσονται για μελλοντική χρήση, ως επενδύσεις σε ακίνητα, κατατάσσονται στα ενσώματα πάγια και καταχωρούνται στο κόστος μέχρι να ολοκληρωθεί η κατασκευή ή η ανάπτυξή τους, οπότε και αλλάζουν κατηγορία και λογιστικοποιούνται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Οι επενδύσεις σε ακίνητα που διακρατούνται για πώληση, χωρίς να υπόκεινται σε βελτιώσεις, εντάσσονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται για πώληση, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5.

2.9. Άυλα πάγια στοιχεία

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο, κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών, η οποία εκτιμάται σε 10 χρόνια. Δαπάνες που απαιτούνται για την ανάπτυξη και συντήρηση του λογισμικού, αναγνωρίζονται ως έξοδα, όταν πραγματοποιούνται. Οι δαπάνες που αναλαμβάνονται για την ανάπτυξη συγκεκριμένων λογισμικών που ελέγχονται από την Τράπεζα, αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία. Τέτοιες δαπάνες περιλαμβάνουν αμοιβές προσωπικού και αναλογία γενικών εξόδων.

2.10. Ενσώματες πάγιες ακινητοποιήσεις

Τα ενσώματα πάγια αποτιμώνται ως εξής:

α) Τα οικόπεδα και κτίρια στην εύλογη αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται από εκτιμήσεις επαγγελματιών εκτιμητών, που βασίζονται σε ενδείξεις της αγοράς, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 16.

β) Ο μηχανολογικός εξοπλισμός, τα αυτοκίνητα, οι Η/Υ, τα Α.Τ.Μ. και ο λοιπός εξοπλισμός στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομείωση.

Η εύλογη αξία στα περιουσιακά στοιχεία της πρώτης περίπτωσης ή το κόστος κτήσεως σε εκείνα της δεύτερης, περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτές δαπάνες για την απόκτησή τους. Μπορεί, επίσης, να περιλαμβάνει κέρδη ή ζημίες από αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου κατά την αγορά των στοιχείων, τα οποία είχαν καταχωρηθεί σε αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων. Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της εύλογης αξίας ή του κόστους κτήσεως, αντίστοιχα, ή ως ξεχωριστό πάγιο, μόνον εάν είναι πιθανό τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στην Τράπεζα και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 23, το κόστος δανεισμού μεταφέρεται σε αύξηση του κόστους κτήσεως του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του Δ.Λ.Π. 23. Συγκεκριμένα, αυτές αναφέρουν ότι:

α) το κόστος δανεισμού πρέπει να σχετίζεται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου, που απαιτεί σημαντική χρονική περίοδο προετοιμασίας, για τη χρήση για την οποία

προορίζεται ή για την πώλησή του και β) το κόστος δανεισμού θα είχε αποφευχθεί, εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η δαπάνη για το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο.

Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν αυτές πραγματοποιούνται.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις όλων των άλλων στοιχείων των ενσώματων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο, μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους, που έχει ως εξής:

Κατηγορία Παγίων	Συντελεστής	Ωφέλιμη Ζωή
- Βελτιώσεις επί μισθωμένων ακινήτων	Διάρκεια Μίσθωσης ή Ωφέλιμη Ζωή	
- Κτίρια - τεχνικά έργα	2,86%	35 έτη
- Μηχανολογικός εξοπλισμός	10,00 %	10 έτη
- Αυτοκίνητα	20,00 %	5 έτη
- Η/Υ & Α.Τ.Μ.	20,00 %	5 έτη
- Λοιπός εξοπλισμός	10,00 %	10 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσώματων παγίων που αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα χρήσεως.

Κατά την πώληση ενσώματων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας (εύλογη αξία ή κόστος κτήσεως, ανάλογα με την κατηγορία των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων), καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα χρήσεως.

Ύστερα από την αρχική αναγνώρισή τους, τα οικόπεδα και κτίρια των οποίων η εύλογη αξία μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα, εμφανίζονται με αναπροσαρμοσμένη αξία, που αποτελείται από την εύλογη αξία τους κατά την ημέρα της αναπροσαρμογής. Αναπροσαρμογές γίνονται τακτικά, ούτως ώστε η λογιστική αξία να μη διαφέρει σημαντικά από εκείνη που θα προσδιοριζόταν χρησιμοποιώντας την εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Η συχνότητα των αναπροσαρμογών εξαρτάται από τις μεταβολές της εύλογης αξίας των στοιχείων που υπόκεινται σε αναπροσαρμογή. Όταν η εύλογη αξία ενός οικοπέδου ή ενός κτιρίου που έχει αναπροσαρμοστεί διαφέρει σημαντικά από τη λογιστική αξία του, απαιτείται μια περαιτέρω αναπροσαρμογή.

Όταν ένα κτίριο αναπροσαρμόζεται, οι σωρευμένες αποσβέσεις του κατά την ημέρα της αναπροσαρμογής επαναδιατυπώνονται, ανάλογα με τη μεταβολή στην προ αποσβέσεων αξία του περιουσιακού στοιχείου, ούτως ώστε η λογιστική αξία του μετά την αναπροσαρμογή να είναι ίση με την αναπροσαρμοσμένη.

Αν η λογιστική αξία ενός οικοπέδου ή ενός κτιρίου αυξάνεται, σαν αποτέλεσμα μιας αναπροσαρμογής, η αύξηση πιστώνεται κατευθείαν στην καθαρή θέση υπό τον τίτλο πλεόνασμα αναπροσαρμογής. Όμως, μια αύξηση λόγω αναπροσαρμογής, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, κατά την έκταση που αναστρέφει μία προηγούμενη υποτίμηση του ίδιου περιουσιακού στοιχείου, η οποία είχε προηγουμένως αναγνωρισθεί στα αποτελέσματα.

Αν η λογιστική αξία ενός οικοπέδου ή ενός κτιρίου μειώνεται, ως αποτέλεσμα μιας αναπροσαρμογής, η μείωση πρέπει να αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Όμως, η μείωση θα χρεώνεται απευθείας στην καθαρή θέση, στο

πλεόνασμα αναπροσαρμογής, κατά την έκταση που υπάρχει πιστωτικό υπόλοιπο στο πλεόνασμα αναπροσαρμογής αναφορικά με αυτό το περιουσιακό στοιχείο.

Τα πλεονάσματα αναπροσαρμογής που περιλαμβάνονται στην καθαρή θέση, μπορούν να μεταφέρονται άμεσα στο υπόλοιπο κερδών εις νέο, όταν το οικόπεδο ή το κτίριο διαγράφεται. Αυτό μπορεί να συνεπάγεται τη μεταφορά ολόκληρου του πλεονάσματος, όταν το οικόπεδο ή το κτίριο αποσύρεται ή εκποιείται. Ωστόσο, μέρος του πλεονάσματος μπορεί να μεταφέρεται και κατά τη διάρκεια της χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Σε τέτοια περίπτωση, το ποσό του πλεονάσματος που μπορεί να μεταφέρεται, αποτελείται από τη διαφορά μεταξύ της βασιζόμενης στην αναπροσαρμοσμένη λογιστική αξία και της βασιζόμενης στην αρχική τιμή του περιουσιακού στοιχείου απόσβεσης. Οι μεταφορές από τα πλεονάσματα αναπροσαρμογής στα κέρδη εις νέο δεν γίνονται μέσω των κερδών ή των ζημιών.

Οι επιδράσεις των φόρων στα έσοδα που προκύπτουν από τυχόν αναπροσαρμογή των ενσώματων ακινητοποιήσεων, αναγνωρίζονται και γνωστοποιούνται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 12 «Φόροι εισοδήματος».

2.11. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων Ενεργητικού

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις και άλλα μη κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού εξετάζονται για πιθανή ζημιά απομείωσης όποτε γεγονότα ή αλλαγές στις περιστάσεις δείχνουν ότι η λογιστική αξία τους μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Οποτεδήποτε η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο από το στοιχείο αυτό ποσό, η αντίστοιχη ζημιά απομείωσης του στοιχείου καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσεως.

Η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου, είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της εκτιμώμενης καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας χρήσεώς του (value in use). Καθαρή αξία πώλησης θεωρείται η εφικτή πρόσδοδος από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου στα πλαίσια μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής, στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά από την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του στοιχείου, ενώ αξία εν χρήσει είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να πραγματοποιηθούν από τη συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του. Αν δεν υπάρχει δυνατότητα εκτίμησης του ανακτήσιμου ποσού ενός περιουσιακού στοιχείου για το οποίο υπάρχει ένδειξη απομείωσης της αξίας του, τότε προσδιορίζεται το ανακτήσιμο ποσό της μονάδας που δημιουργεί ταμειακές ροές, στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

Αντιλογισμός ζημιάς απομείωσης της αξίας περιουσιακών στοιχείων που λογίσθηκε σε προηγούμενα έτη γίνεται μόνο όταν υπάρχουν ικανές ενδείξεις ότι η απομείωση αυτή δεν υπάρχει πλέον ή έχει ελαττωθεί. Στις περιπτώσεις αυτές, ο ανωτέρω αντιλογισμός αναγνωρίζεται ως έσοδο.

2.12. Φόρος εισοδήματος και αναβαλλόμενη φορολογία

Η επιβάρυνση της χρήσεως με φόρο εισοδήματος, αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους και τους αναβαλλόμενους φόρους, δηλαδή τις φορολογικές επιβαρύνσεις ή ελαφρύνσεις που προκύπτουν στη χρήση, αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις. Ο φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσεως.

Το φορολογητέο κέρδος συνήθως διαφέρει από το λογιστικό κέρδος που εμφανίζεται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος, καθώς δεν συμπεριλαμβάνει φορολογητέες ή εκπεστέες προσωρινές διαφορές και κονδύλια τα οποία αποτελούν μόνιμες διαφορές ή απαλλάσσονται του φόρου. Οι τρέχοντες φόροι προσδιορίζονται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές και τους φορολογικούς Νόμους που ισχύουν στις διαχειριστικές χρήσεις με τις οποίες σχετίζονται, βασιζόμενοι στο φορολογητέο κέρδος της χρήσης.

Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο υποχρέωσης (liability method) σε όλες τις προσωρινές φορολογικές διαφορές, κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Εμφανίζονται είτε ως μελλοντικές αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις, είτε ως αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται ότι θα ισχύσουν και θα εφαρμοστούν στη χρήση κατά την οποία εκτιμάται ότι θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς Νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία αναγνωρίζονται για όλες τις προσωρινές φορολογικές διαφορές. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται, κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν αναγνωρίζεται, εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου Ενεργητικού ή Παθητικού ή από συναλλαγή εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε, δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό αποτέλεσμα, κέρδος ή ζημία. Η λογιστική αξία της απαίτησης από αναβαλλόμενη φορολογία εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης και μειώνεται, στην έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό, ότι επαρκή διαθέσιμα φορολογητέα κέρδη θα επιτρέψουν την ανάκτησή της (ολικά ή εν μέρει).

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται, όταν υπάρχει ένα νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφιστούν τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις με τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και όταν αυτές σχετίζονται με φόρους εισοδήματος επιβαλλόμενους από την ίδια φορολογική αρχή και επιπλέον η Τράπεζα προτίθεται να διακανονίσει τις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις της σε μια ενιαία βάση. Σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία (άρθρο 27^Α Ν. 4172/2013) υπό προϋποθέσεις δύναται να μετατραπούν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο σε περίπτωση ζημιολογών αποτελεσμάτων (αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που δεν βασίζεται σε μελλοντική κερδοφορία).

Οι αναβαλλόμενοι φόροι επιβαρύνουν ή βελτιώνουν τα αποτελέσματα χρήσεως. Κατ' εξαίρεση, όταν αφορούν σε στοιχεία ή συναλλαγές που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, στην ίδια ή σε διαφορετική περίοδο, καταχωρούνται κατά τρόπο ανάλογο απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια.

2.13. Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα «Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς» περιλαμβάνουν ακίνητα τα οποία αποκτώνται από την Τράπεζα μέσω της διαδικασίας πλειστηριασμού, προς πλήρη ή μερική ικανοποίηση απαιτήσεών της. Τα ακίνητα αυτά λογιστικοποιούνται ως αποθέματα σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Λ.Π. 2 και αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους κτήσεως και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης μείον τα έξοδα πώλησης. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς, καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως.

2.14. Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία, ενώ μεταγενέστερα επιμετρώνται στην αποσβέσιμη αξία τους και περιλαμβάνουν υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες.

2.15. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπά δανειακά κεφάλαια

Οι υποχρεώσεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών κεφαλαίων λογιστικοποιούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους (έσοδα από την έκδοσή τους, μείον τα πραγματοποιηθέντα έξοδα έκδοσής τους). Μετά την αρχική αναγνώριση, οι πιστωτικοί τίτλοι και τα δανειακά κεφάλαια, απεικονίζονται στο αποσβέσιμο κόστος. Όποια διαφορά, μεταξύ του εσόδου από την έκδοση (μείον το κόστος έκδοσης) και της αξίας αποπληρωμής, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για όλη τη διάρκεια των τίτλων, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις από τίτλους και δανειακά κεφάλαια της Τράπεζας περιλαμβάνουν ομολογιακά δάνεια μειωμένης εξασφάλισης.

2.16. Παροχές σε εργαζομένους

Το Δ.Λ.Π. 19 διαχωρίζει τις παροχές μετά τη συνταξιοδότηση σε καθορισμένης παροχής και καθορισμένης εισφοράς. Τα πλάνα καθορισμένης εισφοράς λογιστικοποιούνται σαν έξοδο στα αποτελέσματα κάθε περιόδου το οποίο ισούται με την εισφορά που καταβάλλει ο εργοδότης. Η λογιστική αντιμετώπιση των πλάνων καθορισμένης παροχής περιλαμβάνει αναλογιστική αποτίμηση, γιατί το πρότυπο αξιώνει το κόστος τους να κατανεμηθεί στην εργασιακή περίοδο κάθε εργαζομένου. Οι αποζημιώσεις του Ν. 2112/1920, όπως τροποποιήθηκαν από το Ν. 4093/2012, κατατάσσονται ως καθορισμένης παροχής για τους σκοπούς του Δ.Λ.Π. 19. Η αναλογιστική μέθοδος που ακολουθείται είναι εκείνη της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method).

Το τροποποιημένο Δ.Λ.Π. 19 επιβάλλει πλέον:

- την άμεση αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών/ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσεως,

- τη μη αναγνώριση των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσεως, αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) της παροχής, υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσεως, νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή, καθώς και
- λοιπές αλλαγές που περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

2.17. Ίδια κεφάλαια – Συνεταιριστικό κεφάλαιο

Η Τράπεζα, υπό προϋποθέσεις (βλέπε παρακάτω), είναι οργανισμός ανοικτού κεφαλαίου. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μεριδιούχων της Συνεταιριστικής Τράπεζας ρυθμίζονται από το Ν. 1667/1986, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4340/2015, από τις αποφάσεις των οργάνων του Συνεταιρισμού και από το Καταστατικό του, το οποίο δεν περιέχει διατάξεις περισσότερο περιοριστικές από αυτές που προβλέπει ο Νόμος.

Οι συνεταιριστικές μερίδες είναι ονομαστικές και άυλες. Κάθε συνεταιίρος (φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου), έχει το δικαίωμα, πέραν της υποχρεωτικής μερίδας, να αποκτήσει απεριόριστο αριθμό μερίδων. Ο συνεταιίρος ευθύνεται μέχρι της ονομαστικής αξίας των μερίδων του για τις υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού που δημιουργήθηκαν, τόσο πριν από την εγγραφή του, όσο και κατά το διάστημα που είναι μέλος. Η σχετική αξίωση παραγράφεται μετά την παρέλευση ενός έτους από την έξοδο του συνεταιίρου ή από την περάτωση της πτωχευτικής διαδικασίας ή της εκκαθάρισης σε περίπτωση διάλυσης του Συνεταιρισμού.

Επιτρέπεται η έκδοση προαιρετικών μερίδων χωρίς δικαίωμα ψήφου, με προνόμιο, το οποίο θα συνίσταται σε δικαίωμα απόληψης μερίσματος πολλαπλάσιου εκείνου που αντιστοιχεί σε κάθε κοινή συνεταιριστική μερίδα. Κατά τη διανομή των καθαρών κερδών και του προϊόντος της εκκαθάρισης, όλες ανεξαιρέτως οι συνεταιριστικές μερίδες ικανοποιούνται στην ίδια σειρά. Για τη λήψη απόφασης που αφορά στην έκδοση των ανωτέρω προνομιούχων προαιρετικών συνεταιριστικών μερίδων και τον καθορισμό του ως άνω πολλαπλασιαστή του μερίσματος, η Γενική Συνέλευση των μελών του Συνεταιρισμού βρίσκεται σε απαρτία, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 20 του Καταστατικού και απαιτείται η προβλεπόμενη στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου πλειοψηφία.

Τα ομόλογα και οι προαιρετικές μερίδες δύναται να εισαχθούν σε οργανωμένη αγορά της παραγράφου 10 του άρθρου 2 του Ν. 3606/2007. Τα ομόλογα αυτά και οι προαιρετικές μερίδες τηρούνται σε ηλεκτρονική μορφή στο σύστημα άυλων τίτλων (Σ.Α.Τ.) του Ν. 3756/2009, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κανονισμό λειτουργίας του. Ως προς τη μεταβίβαση, τη σύσταση βαρών και την επιβολή κατασχέσεων επί των ομολόγων και των προαιρετικών μερίδων, εφαρμόζονται αναλόγως, οι σχετικές διατάξεις για τα εισηγμένα ομόλογα και τις μετοχές, αντίστοιχα. Η απόκτηση αυτών των ομολόγων και των προαιρετικών μερίδων δεν προσδίδει στους κατόχους τους την ιδιότητα του μέλους του Συνεταιρισμού.

Απόδοση αξίας συνεταιριστικών μερίδων (άρθρο 40 Καταστατικού):

1. Κάθε χρόνο και πριν από την Τακτική Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει το ύψος της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας που αποδίδεται στο συνεταίρο που αποχωρεί ή αποκλείεται, στους κληρονόμους του αποβιώσαντος συνεταίρου, αν κανένας τους δεν αποκτά την ιδιότητα του μέλους του Συνεταιρισμού, καθώς και σε κάθε περίπτωση εξόφλησης συνεταιριστικής μερίδας από το Συνεταιρισμό.

Κάθε συνεταίρος μπορεί, μετά την παρέλευση τριετίας από την έκδοσή τους, να υποβάλλει αίτηση για την απόδοση της αξίας όσων προαιρετικών μερίδων επιθυμεί. Η απόδοση της αξίας των συνεταιριστικών μερίδων, υποχρεωτικών και προαιρετικών, εξαρτάται από την προηγούμενη έγκριση της ΤτΕ, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 149 του Ν. 4261/2014 και εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των Καταστατικών Οργάνων της Συνεταιριστικής Τράπεζας, σύμφωνα με τις προβλέψεις των παραγράφων 7 και 9 του άρθρου 2 του Ν. 1667/1986. Η αξία αυτή, με την επιφύλαξη των άρθρων 17, παράγραφος 2 και 22, παράγραφος 7 του παρόντος Καταστατικού, καταβάλλεται στους δικαιούχους μετά την πρώτη Τακτική Γενική Συνέλευση που ακολουθεί την αποχώρηση, τον αποκλεισμό ή την υποβολή της αίτησής τους.

2. Ως αξία που αποδίδεται νοείται η αξία της συνεταιριστικής μερίδας που αναλογεί στην καθαρή περιουσία του Συνεταιρισμού, όπως αυτή προκύπτει από την ελεγμένη από νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο, Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της τελευταίας χρήσης (εσωτερική λογιστική αξία).

3. Η απόδοση της αξίας των συνεταιριστικών μερίδων, υποχρεωτικών και προαιρετικών, θα τελεί υπό την προϋπόθεση ότι δεν θίγονται οι υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού που συναρτώνται με το ύψος των ιδίων κεφαλαίων, βάσει των εκάστοτε ισχυόντων κανόνων εποπτείας.

4. Σε κάθε περίπτωση, η απόδοση της αξίας των συνεταιριστικών μερίδων, θα γίνεται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από το Νόμο και την ΤτΕ.

Περιορισμοί εξαργύρωσης / μεταβίβασης συνεταιριστικού κεφαλαίου:

Η Τράπεζα, βάσει του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014, δεν μπορεί να εξαργυρώνει συνεταιριστικές μερίδες, όταν ο δείκτης κεφαλαιακής της επάρκειας υπολείπεται του ελαχίστου που επιβάλλει το ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της. Ακόμη, η ΤτΕ, δύναται να θέτει περιορισμούς στην εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων από την πλευρά της Τράπεζας, εφόσον τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητά της. Επιπλέον, βάσει περιορισμού του Καταστατικού της Τράπεζας (άρθρο 40), κανένας συνεταίρος δεν μπορεί να εξέλθει από την Τράπεζα πριν παρέλθει ζετία από την ημερομηνία εγγραφής του, ούτε μπορεί να εξαργυρώσει καμία συνεταιριστική μερίδα, πριν παρέλθει ζετία από την ημερομηνία απόκτησής της. Τέλος, η συνεταιριστική μερίδα (υποχρεωτική και προαιρετική) μεταβιβάζεται μόνο σε συνεταίρο. Η μεταβίβαση σε τρίτο, γίνεται μόνο ύστερα από συναίνεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία δεν παρέχεται, εφόσον δεν συντρέχουν οι όροι που απαιτούνται για την είσοδο του τρίτου στο Συνεταιρισμό ως συνεταίρου. Η μεταβίβαση γίνεται με γραπτή συμφωνία και συντελείται με την καταχώρισή της στο μητρώο.

Κατάταξη του συνεταιριστικού κεφαλαίου στην καθαρή θέση ή κατάταξή του ως χρηματοοικονομική υποχρέωση - Διερμηνεία Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π. 2: Μερίδες μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες και όμοια μέσα

Πολλά χρηματοοικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των μερίδων μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες, έχουν χαρακτηριστικά ιδίων κεφαλαίων, όπως τα δικαιώματα ψήφου και το δικαίωμα συμμετοχής σε διανομές μερισμάτων. Κάποια χρηματοοικονομικά μέσα δίδουν στον κάτοχο το δικαίωμα να ζητήσει την εξόφληση έναντι μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού μέσου, αλλά δύνανται να περιλαμβάνουν ή να υπόκεινται σε περιορισμούς, σχετικά με το αν τα χρηματοοικονομικά μέσα θα εξοφληθούν. Ανάλογα με τους όρους εξόφλησης, καθορίζεται αν τα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται ως ίδια κεφάλαια ή ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Το συμβατικό δικαίωμα του κατόχου ενός χρηματοοικονομικού μέσου να ζητήσει την εξόφληση, δεν προϋποθέτει από μόνο του την κατάταξη του χρηματοοικονομικού μέσου ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Η οικονομική οντότητα θα πρέπει, μάλλον, να λάβει υπόψη όλους τους όρους και τις προϋποθέσεις του χρηματοοικονομικού μέσου για τον προσδιορισμό της κατάταξής του ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ως ίδια κεφάλαια. Στους όρους και τις προϋποθέσεις περιλαμβάνονται σχετικοί τοπικοί Νόμοι, κανονισμοί και το Καταστατικό της οικονομικής οντότητας που ισχύει κατά την ημερομηνία της κατάταξης, αλλά όχι οι αναμενόμενες μελλοντικές τροποποιήσεις εκείνων των Νόμων, των κανονισμών ή του Καταστατικού.

Οι καταθέσεις όψεως, περιλαμβανομένων των τρεχούμενων και των καταθετικών λογαριασμών και οι παρόμοιες συμβάσεις που προκύπτουν, όταν τα μέλη φέρονται ως πελάτες, είναι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της οικονομικής οντότητας.

Ειδικότερα, οι μερίδες μελών θα κατατάσσονται ως ίδια κεφάλαια όταν:

- Η οικονομική οντότητα έχει άνευ όρων δικαίωμα να αρνηθεί να εξοφλήσει τις μερίδες των μελών.
- Οι τοπικοί Νόμοι ή οι κανονισμοί ή το Καταστατικό της οικονομικής οντότητας δύνανται να επιβάλλουν διάφορες απαγορεύσεις στην εξόφληση των μερίδων των μελών, π.χ. άνευ όρων απαγορεύσεις ή απαγορεύσεις που βασίζονται σε κριτήρια ρευστότητας. Αν η εξόφληση απαγορεύεται ρητά από τους τοπικούς Νόμους ή τους κανονισμούς ή το Καταστατικό της οικονομικής οντότητας, οι μερίδες των μελών θεωρούνται ίδια κεφάλαια. Ωστόσο, οι διατάξεις των τοπικών Νόμων, των κανονισμών ή του Καταστατικού της οικονομικής οντότητας, που απαγορεύουν την εξόφληση, μόνο εφόσον πληρούνται (ή δεν πληρούνται) ορισμένες προϋποθέσεις, όπως οι περιορισμοί που αφορούν στη ρευστότητα, δεν έχουν ως συνέπεια οι μερίδες των μελών να θεωρούνται ίδια κεφάλαια.

Μια άνευ όρων απαγόρευση μπορεί να είναι απόλυτη, με την έννοια ότι απαγορεύονται όλες οι εξοφλήσεις, ή μερική, με την έννοια ότι απαγορεύει την εξόφληση των μερίδων των μελών, αν η εξόφληση θα γινόταν η αιτία, ο αριθμός των μερίδων των μελών ή το ύψος του καταβλημένου κεφαλαίου από μερίδες μελών, να πέσει κάτω από ένα ορισμένο επίπεδο. Οι μερίδες των μελών που υπερβαίνουν το ύψος της απαγόρευσης της εξόφλησης είναι υποχρεώσεις, εκτός εάν, η οντότητα έχει άνευ όρων δικαίωμα να αρνηθεί να εξοφλήσει, όπως περιγράφεται ανωτέρω. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο αριθμός των μερίδων ή το ύψος του καταβλημένου κεφαλαίου που υπόκειται στην απαγόρευση εξόφλησης, δύνανται να μεταβάλλονται από καιρό εις καιρό. Μια

τέτοια μεταβολή στην απαγόρευση εξόφλησης, οδηγεί σε μία μεταφορά ανάμεσα σε χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και ίδια κεφάλαια.

Κατά την αρχική αναγνώριση, η οικονομική οντότητα θα επιμετρήσει τη χρηματοοικονομική της υποχρέωση για εξόφληση στην εύλογη αξία. Για τις μερίδες μελών με χαρακτηριστικό εξόφλησης, η οικονομική οντότητα επιμετρά την εύλογη αξία της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης για εξόφληση, σε ποσό όχι χαμηλότερο από το μέγιστο καταβλητέο ποσό, σύμφωνα με τους όρους της προεξόφλησης του Καταστατικού της ή του εφαρμοστέου Νόμου, προεξοφλημένο από την πρώτη ημερομηνία που το ποσό αυτό θα μπορούσε να γίνει απαιτητό.

Όπως ορίζεται στην παράγραφο 35 του Δ.Λ.Π. 32, οι διανομές σε κατόχους συμμετοχικών τίτλων αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, καθαρές από κάθε όφελος φόρου εισοδήματος. Οι τόκοι, τα μερίσματα και άλλες αποδόσεις που σχετίζονται με χρηματοοικονομικά μέσα που κατατάσσονται ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, είναι δαπάνες, ανεξαρτήτως του αν τα ποσά που καταβάλλονται χαρακτηρίζονται σύμφωνα με το Νόμο ως μερίσματα, τόκοι ή αλλιώς.

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει το σύνολο του συνεταιριστικού κεφαλαίου της στα ίδια κεφάλαια, καθότι δεν υφίσταται σχετική άδεια για την εξόφληση μερίδων από την ΤτΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014.

Έξοδα αυξήσεως συνεταιριστικού κεφαλαίου: Τα άμεσα έξοδα για την έκδοση μερίδων, εμφανίζονται, μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του αποτελέσματος εις νέο.

Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο: Στο λογαριασμό αυτό καταχωρείται η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μερίδων που εκδίδονται και της τιμής διάθεσής τους.

2.18. Προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα

Προβλέψεις καταχωρούνται όταν η Τράπεζα έχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση, ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων ώστε να τακτοποιηθεί η υποχρέωση και μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση του ποσού.

Η Τράπεζα αναγνωρίζει πρόβλεψη για επιζήμιες συμβάσεις όταν τα αναμενόμενα οφέλη που θα παραχθούν από τη σύμβαση είναι μικρότερα από το αναπόφευκτο κόστος των υποχρεώσεων στο πλαίσιο αυτής.

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται στο τέλος κάθε χρήσης και προσαρμόζονται έτσι ώστε να απεικονίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις, και στην περίπτωση που κρίνεται αναγκαίο, προεξοφλούνται με βάση ένα προ φόρου προεξοφλητικό επιτόκιο.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν καταχωρούνται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, εκτός και αν η πιθανότητα για εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις, επίσης, δεν καταχωρούνται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, εφόσον η εισροή οικονομικών οφειλών είναι πιθανή.

2.19. Μισθώσεις

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις, οι οποίες μεταβιβάζουν στην Τράπεζα ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που ακολουθούν την κυριότητα του μισθωμένου στοιχείου, καταχωρούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης ως περιουσιακά στοιχεία με ποσό ίσο με την πραγματική αξία της μισθωμένης ιδιοκτησίας, ή αν είναι χαμηλότερη, με την παρούσα αξία των ελαχίστων μισθωμάτων. Τα μισθώματα επιμερίζονται στα χρηματοοικονομικά έξοδα σε μείωση της ανεξόφλητης υποχρέωσης, έτσι που να προκύπτει ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο πάνω στο εναπομένον υπόλοιπο της υποχρέωσης. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα χρεώνονται κατευθείαν στο αποτέλεσμα. Τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται βάσει της ωφέλιμης ζωής τους. Σαν αξία κτήσεως έχει θεωρηθεί το σύνολο της αξίας των μισθωμάτων, αφού αφαιρεθούν τα χρηματοοικονομικά έξοδα, τα οποία επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της εκάστοτε χρήσης.

Μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί ουσιαστικά όλα τα οφέλη και τους κινδύνους που απορρέουν από την κυριότητα του περιουσιακού στοιχείου, ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές μισθωμάτων για λειτουργικές μισθώσεις καταχωρούνται ως έξοδο στα αποτελέσματα, σε συστηματική βάση, κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.20. Αναγνώριση εσόδων

Στα έσοδα της Τράπεζας περιλαμβάνονται κυρίως έσοδα από τόκους χορηγήσεων και τοκοφόρων χρεογράφων, προμήθειες διαχείρισης χαρτοφυλακίου, εγγυητικών επιστολών και λοιπών τραπεζικών πράξεων, έσοδα από μερίσματα και λοιπά έσοδα. Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

i) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα τόκων αναφέρονται σε όλα τα τοκοφόρα στοιχεία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης και αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, με βάση υπολογισμού την τιμή αγοράς. Τα έσοδα τόκων περιλαμβάνουν τα τοκομερίδια από χρεόγραφα σταθερού επιτοκίου και χρεόγραφα συναλλαγών, το δεδουλευμένο «premium/discount» των κρατικών και εξομοιούμενων προς αυτά χρεογράφων, καθώς και τους τόκους δανείων/τοποθετήσεων.

ii) Έσοδα από προμήθειες

Έσοδα από προμήθειες αναγνωρίζονται κατά την διάρκεια της περιόδου κατά την οποία παρασχέθηκαν οι υπηρεσίες, ανάλογα με τη συμπλήρωση της συναλλαγής, ώστε να συσχετίζονται με το κόστος παροχής της υπηρεσίας, ενώ εκείνα που σχετίζονται με την ανάληψη πιστωτικού κινδύνου, καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος με σταθερή βάση κατά τη διάρκεια ισχύος του κινδύνου.

iii) Έσοδα από μερίσματα και χρεόγραφα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους. Τα έσοδα από χρεόγραφα αναγνωρίζονται με την πώλησή τους.

2.21. Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 24, ως συνδεδεμένο ορίζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι συνδεδεμένο με την οντότητα που συντάσσει Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Δύο μέρη θεωρούνται συνδεδεμένα αν το ένα

έχει τη δυνατότητα να ελέγχει το άλλο ή να ασκεί ουσιώδη επιρροή πάνω του, κατά τη λήψη των οικονομικών και επιχειρηματικών αποφάσεων. Συγκεκριμένα, συνδεδεμένα μέρη είναι:

α) Επιχειρήσεις που, άμεσα ή έμμεσα, ελέγχουν ή ελέγχονται από την Τράπεζα.

β) Συγγενείς επιχειρήσεις, στις οποίες η Τράπεζα ασκεί ουσιώδη επιρροή και δεν είναι θυγατρικές.

γ) Ιδιώτες και στενοί συγγενείς τους που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, δικαιώματα ψήφου στην Τράπεζα, τα οποία τους παρέχουν ουσιώδη επιρροή πάνω στην Τράπεζα.

δ) Διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας, μέλη της Διοίκησης και στενά συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα.

ε) Επιχειρήσεις που ανήκουν σε μέλη της Διοίκησης ή σε μεγαλομεριδιούχους της Τράπεζας, καθώς και επιχειρήσεις που έχουν κοινά διευθυντικά στελέχη με την Τράπεζα.

2.22. Πληροφόρηση κατά τομέα

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 8, ως τομείς μιας οικονομικής οντότητας προδιαγράφονται αυτοί που εξετάζονται εσωτερικά από τη Διοίκηση ως σημαντικοί, στα πλαίσια αξιολόγησης τομεακών αποδόσεων και κινδύνων και κατανομής των διαθέσιμων πόρων. Στην παρούσα φάση, η Διοίκηση παρακολουθεί τους κινδύνους και τις αποδόσεις από τραπεζικές εργασίες και από χρηματοοικονομικά προϊόντα συγκεντρωτικά. Συνεπώς, δεν έχει προβεί σε διαχωρισμό επιχειρηματικών τομέων, καθώς αντιμετωπίζει το σύνολο των δραστηριοτήτων της ενιαία.

3. Σημαντικές λογιστικές αρχές, εκτιμήσεις και υποκειμενικές κρίσεις

Η σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), προϋποθέτει τη διενέργεια υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, καθώς και στις Σημειώσεις, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών. Η Διοίκηση της Τράπεζας πιστεύει ότι, οι υποκειμενικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, είναι οι κατάλληλες, λαμβάνοντας υπόψη τα γεγονότα που ίσχυαν κατά την 31η Δεκεμβρίου του έτους αναφοράς.

Πολλές από τις λογιστικές αρχές που υιοθετεί η Τράπεζα, από τη φύση τους, απαιτούν τη χρήση εκτιμήσεων, τόσο σε παραδοχές αποτιμήσεων όσο και σε άλλες υποκειμενικές αξιολογήσεις. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα έχει αξιολογήσει ορισμένες λογιστικές αρχές ως σημαντικές για την κατανόηση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, εξαιτίας αφενός μεν των υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών που ενέχουν, και αφετέρου λόγω της ευαισθησίας των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σε αυτές.

3.1. Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου

Οι προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που σχηματίζονται, είναι αποτέλεσμα συνεχούς αξιολόγησης του δανειακού χαρτοφυλακίου και των πιθανών ζημιών του. Οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από ένα πλήθος παραγόντων, όπως η οικονομική κατάσταση του πιστούχου, η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των καλυμμάτων,

η γενικότερη οικονομική κατάσταση και το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο. Η Διοίκηση πιστεύει ότι οι διενεργηθείσες προβλέψεις είναι λογικές και δικαιολογούνται επαρκώς.

3.2. Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενου φόρου

Η αναβαλλόμενη φορολογία ρυθμίζεται από το Δ.Λ.Π. 12 «Φόροι εισοδήματος». Οι αναβαλλόμενοι φόροι υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method), για όλες τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από τη φορολογική βάση των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και από την αντίστοιχη λογιστική αξία τους. Οι ουσιώδεις προσωρινές διαφορές αφορούν κυρίως τις προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου, τη ζημία από την εφαρμογή του προγράμματος ανταλλαγής Ο.Ε.Δ. (+PSI) και την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση από την χρεωστική διαφορά της παρ. 3 του άρθρου 27 του Ν. 4172/2013 από τη διαγραφή δανείων.

Με βάση το Επιχειρηματικό Σχέδιο της Τράπεζας, ο αναβαλλόμενος φόρος διαφαίνεται ολικά ανακτήσιμος, ωστόσο, οι εκτιμήσεις της Διοίκησης για τη μελλοντική εξέλιξη των φορολογικών αποτελεσμάτων της Τράπεζας ενσωματώνουν πολλαπλές παραδοχές και υποθέσεις, ορισμένες από τις οποίες δεν ελέγχονται από την ίδια την Τράπεζα (οικονομικό περιβάλλον, παροχή ρευστότητας, αναλήψεις καταθετών κ.λπ.).

Σύμφωνα με το άρθρο 27^Α του Ν. 4172/2013, η Τράπεζα δύναται να μετατρέψει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (Α.Φ.Α. ή D.T.A.) επί συγκεκριμένων προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (D.T.C.). Η Τράπεζα με απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των συνεταίρων το Μάρτιο του 2016, έχει υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς του άρθρου 27^Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει.

Στις 4 Απριλίου 2017 δημοσιεύτηκε ο Ν. 4465/2017, με τον οποίο εισάγονται τροποποιήσεις στα άρθρα 27 και 27^Α του Ν. 4172/2013. Ειδικότερα, στο άρθρο 27 προβλέπεται 20ετής περίοδος απόσβεσης (μεταφοράς) των ζημιών από διαγραφή δανείων, ενώ στο άρθρο 27^Α προβλέπεται ότι πέραν της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που αφορά στο ποσό των σωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου και στο υπολειπόμενο (αναπόσβεστο) υπόλοιπο της χρεωστικής διαφοράς του PSI, μπορεί και η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που αφορά λογιστικές διαγραφές και οριστικές ζημίες λόγω οριστικής διαγραφής ή μεταβίβασης δανείων, υπό προϋποθέσεις, να μετατρέπεται σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Δημοσίου. Οι προσθήκες στην παράγραφο 2 του άρθρου 27^Α δεν οδηγούν σε αύξηση των μετατρεπόμενων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, καθώς προβλέπεται ρητά ο περιορισμός στο ποσό του φόρου που αναλογεί στις προσωρινές διαφορές από σωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου που είχαν λογιστεί ως 30 Ιουνίου 2015. Από το ποσό αυτό αφαιρούνται:

- Τυχόν ποσό οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης, το οποίο προέκυψε σε περίπτωση λογιστικής ζημίας χρήσεως κατά τις διατάξεις του άρθρου 27^Α,
- το ποσό του φόρου που αναλογεί σε τυχόν μεταγενέστερες ειδικές φορολογικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν στις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και
- το ποσό του φόρου που αναλογεί στις ετήσιες αποσβέσεις της χρεωστικής διαφοράς της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 27.

Ο συντελεστής φορολογίας για τον υπολογισμό της Α.Φ.Α. του άρθρου 27^Α, δεν μπορεί να υπερβαίνει το φορολογικό συντελεστή που ίσχυε για το φορολογικό έτος 2015.

Για την Τράπεζα, το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να μετατραπεί σε οριστική απαίτηση, ανέρχεται σε περίπου 45,75 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για τον αναλογούντα φόρο, 29%, επί των προσωρινών διαφορών των σωρευμένων προβλέψεων έναντι πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες είχαν λογισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (D.T.A.), καθώς και η ενδεχόμενη μετατροπή τους σε απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (D.T.C.), μπορεί να επηρεαστούν αρνητικά από: α) τη μελλοντική μείωση των συντελεστών φορολογίας εισοδήματος και β) τη δυσμενή μεταβολή του νομικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει το χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στα εποπτικά κεφάλαια.

3.3. Προσδιορισμός εύλογης αξίας ακινήτων

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα και οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται περιοδικά στην εύλογη αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται από ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις αγοραίες τιμές ή αναπροσαρμόζεται, αν κρίνεται απαραίτητο, αναλόγως της φύσης, της τοποθεσίας και της κατάστασης του ακινήτου.

3.4. Κατάταξη συνεταιριστικού κεφαλαίου

Η Διοίκηση της Τράπεζας εκτιμά ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση του συνεταιριστικού κεφαλαίου στην καθαρή θέση, σύμφωνα με την Διερμηνεία Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π. 2. Η μεταβολή, στο μέλλον, αυτών ή ορισμένων εξ αυτών των προϋποθέσεων (βλέπε παράγραφο 2.17), μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αναταξινόμηση του συνόλου ή μέρους των ιδίων κεφαλαίων στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

4. Παράγοντες Κινδύνων

4.1. Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Το περίγραμμα ενός αποτελεσματικού Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΧ), το οποίο είναι εφαρμόσιμο, μετρήσιμο και αναπτυσσόμενο, είναι βασικό και θεμελιώδες στοιχείο για την οργάνωση και την υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής της Τράπεζας.

Το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων περιλαμβάνει μια συνολική προσέγγιση πολιτικών, διαδικασιών, ελέγχων και συστημάτων, μέσω των οποίων ταυτοποιείται, καθορίζεται και παρακολουθείται η διάθεση για ανάληψη κινδύνων. Εναρμονίζεται με την επιχειρησιακή στρατηγική και το επιχειρηματικό μοντέλο, καθώς και το πενταετές επιχειρησιακό πλάνο της Τράπεζας.

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων στην οποία περιγράφεται αναλυτικά το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων, τα ανώτατα όρια διάθεσης ανάληψης κινδύνων, καθώς και τα σημεία έγκαιρης προειδοποίησης. Η Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων αναθεωρείται σε ετήσια βάση διασφαλίζοντας την υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής μέσα στο επιθυμητό πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων.

4.2. Δομή και οργάνωση της Διαχείρισης Κινδύνων

Η διαχείριση κινδύνων στην Παγκρήτια Τράπεζα είναι οργανωμένη σε τέσσερις γραμμές άμυνας, στις οποίες ορίζονται και διαχωρίζονται οι αρμοδιότητες και τα όρια ευθύνης αναφορικά με την ανάληψη των κινδύνων.

Η 1η γραμμή άμυνας αποτελείται από τα καταστήματα και τις μονάδες διενέργειας συναλλαγών. Σε αυτές τις μονάδες, οι οποίες φέρουν την αντίστοιχη ευθύνη, πραγματοποιείται η αρχική ανάληψη των κινδύνων. Οι μονάδες αυτές αναγνωρίζουν και διαχειρίζονται τους κινδύνους που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων και οφείλουν να λειτουργούν σύμφωνα με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της Τράπεζας.

Η 2η γραμμή άμυνας περιλαμβάνει τις κεντρικές υπηρεσίες και επιτροπές που έχουν την ευθύνη λήψης αποφάσεων και λειτουργούν υποστηρικτικά προς τις μονάδες της 1ης γραμμής άμυνας. Οι μονάδες της 2ης γραμμής άμυνας φέρουν την ευθύνη ελέγχου των μονάδων της 1ης γραμμής κατά την καθημερινή υλοποίηση των επιχειρηματικών τους στόχων υπό το εγκεκριμένο πλαίσιο ανάληψης κινδύνων, σύμφωνα, και πάλι, με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της Τράπεζας.

Η 3η γραμμή άμυνας αφορά τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία φέρει την ευθύνη για:

- Την ανάπτυξη του πλαισίου διαχείρισης των κινδύνων και την εισήγηση προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας.
- Την αναγνώριση, μέτρηση και παρακολούθηση των αναλαμβανόμενων κινδύνων.
- Την υποστήριξη όλων των μονάδων της Τράπεζας σε θέματα διαχείρισης κινδύνων.
- Την παρακολούθηση των θεσπισμένων από το Διοικητικό Συμβούλιο ορίων ανάληψης κινδύνων.
- Την ανάπτυξη μηχανισμού έγκαιρου εντοπισμού κινδύνων.
- Την ενημέρωση της Διοίκησης και του Διοικητικού Συμβουλίου για θέματα διαχείρισης κινδύνων.

Η 4η γραμμή άμυνας αποτελείται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου που μέσω της ελεγκτικής διαδικασίας επικουρεί στη διασφάλιση της υλοποίησης της επιχειρηματικής στρατηγικής της Τράπεζας υπό το εγκεκριμένο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, τις πολιτικές και τις διαδικασίες. Ο Εσωτερικός Έλεγχος ελέγχει την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των εφαρμογών και των διαδικασιών για την κάλυψη όλου του φάσματος των εργασιών της Τράπεζας. Τα ευρήματα και οι προτάσεις της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρονται στην Επιτροπή Ελέγχου προκειμένου να αξιολογηθούν και να ληφθούν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας.

Η αναγνώριση και ο προσδιορισμός των κινδύνων, που μπορεί να είναι αποτέλεσμα παραγόντων αμφότερα εξωτερικών και εσωτερικών, ταυτοποιεί την έκθεση της Τράπεζας στην αβεβαιότητα και αποτελεί το πρώτο και θεμελιώδες στάδιο κατά τη διαμόρφωση του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων.

4.3. Κίνδυνοι που συνδέονται με τη δημοσιονομική κρίση της Ελλάδος

Το 2017 ήταν έτος επιστροφής της ελληνικής οικονομίας στην ανάπτυξη μετά από πολυετή περίοδο ύφεσης με το ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ να διαμορφώνεται σε 1,4% το 2017 ενώ προβλέπεται να ενισχυθεί σε 2,4% και 2,5% το 2018 και το 2019 αντίστοιχα. Υπάρχουν επομένως βάσιμες ενδείξεις ότι μετά από μια μακρόχρονη και εξαιρετικά επώδυνη οικονομική προσαρμογή, εμπεδώνεται μια αναπτυξιακή δυναμική, που προσδιορίστηκε

τόσο από τις ευνοϊκές εγχώριες εξελίξεις όσο και από την καλή ευρωπαϊκή συγκυρία. Στις εγχώριες εξελίξεις συγκαταλέγονται η ταχεία ολοκλήρωση της τρίτης αξιολόγησης και οι θετικές επιδράσεις που είχε στην εμπιστοσύνη και τη ρευστότητα, όπως αντικατοπτρίστηκαν στη θετική πορεία του ΑΕΠ και των άλλων δεικτών οικονομικής δραστηριότητας.

Οι βελτιωμένες προοπτικές για την εγχώρια οικονομία : ενίσχυσαν το οικονομικό κλίμα και οδήγησαν σε αύξηση των τραπεζικών καταθέσεων, σε αναβάθμιση της διεθνούς πιστοληπτικής ικανότητας του Ελληνικού Δημοσίου και σε διαδοχικές μειώσεις της εξάρτησης των ελληνικών τραπεζών από το μηχανισμό έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA), επίσης μείωσαν τις αποδόσεις των κρατικών ομολόγων στα επίπεδα του Ιανουαρίου του 2006, γεγονός που επέτρεψε την επιστροφή του Ελληνικού Δημοσίου τον Ιούλιο του 2017 στις διεθνείς αγορές μετά από μία τριετία αποκλεισμού και τέλος μείωσαν τις αποδόσεις των ελληνικών εταιρικών ομολόγων.

Με αυτά τα δεδομένα το Μακροοικονομικό περιβάλλον αξιολογείται ως ευνοϊκότερο παρά το γεγονός ότι παραμένουν σημαντικές αβεβαιότητες που σχετίζονται με τις γεωπολιτικές εξελίξεις και το προσφυγικό ζήτημα, ή ενδεχόμενες αναβολές στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και των ιδιωτικοποιήσεων.

4.4. Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

4.4.1. Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος οικονομικής ζημιάς που μπορεί να προκύψει από την πιθανή αθέτηση των συμβατικών υποχρεώσεων των δανειοληπτών ή αντισυμβαλλόμενων. Ως «αθέτηση υποχρέωσης» πιστούχου ορίζεται η επέλευση ενός ή και των δύο από τα παρακάτω γεγονότα:

- Το πιστωτικό ίδρυμα θεωρεί ότι ο πιστούχος είναι ευλόγως πιθανό να μην εκπληρώσει στο σύνολό τους τις υποχρεώσεις πληρωμών του προς αυτό, εκτός αν το ίδρυμα προσφύγει σε μέτρα, όπως η ρευστοποίηση εξασφαλίσεων.
- Ο πιστούχος έχει εμφανίσει ουσιαστική καθυστέρηση άνω των 90 ημερών στην αποπληρωμή κάποιας εκ των υποχρεώσεών του προς το πιστωτικό ίδρυμα.

Η μέτρηση και η παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου είναι βασική προτεραιότητα της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, καθώς αποτελεί τη σημαντικότερη αιτία οικονομικής ζημιάς για την Τράπεζα. Η συνολική έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο προέρχεται κυρίως από τα δάνεια της επιχειρηματικής και ιδιωτικής πίστης, καθώς και από τις εγγυητικές επιστολές.

Η εκτίμηση του Πιστωτικού Κινδύνου περιλαμβάνει:

- Την εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων της Τράπεζας, αλλά και των εν δυνάμει πελατών.
- Την εκτίμηση των ειδικών προβλέψεων απομείωσης σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.).
- Την εκτίμηση των σταθμισμένων κατά κίνδυνο ανοιγμάτων και των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου υπό τον Πυλώνα I της Βασιλείας III.
- Την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου υπό των Πυλώνων II της Βασιλείας III.

- Την εκτίμηση των επιπτώσεων της εφαρμογής σεναρίων ακραίων καταστάσεων.

Για την αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου έχουν θεσπιστεί πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν:

- Στον καθορισμό των ορίων ανάληψης ευθύνης στην έγκριση των χορηγήσεων.
- Στην επιτοκιακή πολιτική με βάση τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο.
- Στον καθορισμό των κριτηρίων πρόκρισης/απόρριψης των αιτούμενων χορηγήσεων.
- Στην περιοδική αξιολόγηση των πιστούχων (αναβάθμιση/υποβάθμιση).
- Στον καθορισμό των κριτηρίων μεταφοράς των πιστούχων σε οριστική καθυστέρηση.
- Στον προσδιορισμό των haircuts των αποδεκτών εξασφαλίσεων.
- Στην περιοδική επανεκτίμηση της αξίας των εμπράγματων διασφαλίσεων.
- Στην παρακολούθηση ειδικών χρηματοδοτήσεων και των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων.
- Στον καθορισμό των κριτηρίων ρύθμισης/αναδιάρθρωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.

Ο πιστωτικός κίνδυνος προέρχεται κυρίως από ανοίγματα σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (εφεξής ΜΜΕ) και φυσικά πρόσωπα. Η πιστοληπτική ικανότητα των πελατών της Τράπεζας έχει επιδεινωθεί λόγω των αρνητικών μεταβολών του οικονομικού περιβάλλοντος. Η μακρόχρονη ύφεση έχει επηρεάσει την ποιότητα του χαρτοφυλακίου, κατά συνέπεια και τα οικονομικά αποτελέσματα της Τράπεζας, καθώς έχει σχηματίσει αυξημένες προβλέψεις απομείωσης έναντι του πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες ανέρχονται στο **23,3%** του συνόλου των χορηγήσεων.

Για την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση και διαχείριση των ληξιπρόθεσμων οφειλών και κατά συνέπεια του πιστωτικού κινδύνου, έχει υιοθετηθεί διαχωρισμός του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας σε δύο Διευθύνσεις - στους πελάτες που διαχειρίζονται από τη Διεύθυνση Χορηγήσεων (Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα) και στους πελάτες που διαχειρίζονται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων (Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα).

Διαχείριση πιστωτικού κινδύνου: Η Τράπεζα, εφαρμόζοντας σύστημα πιστοδοτικών ορίων, διαχειρίζεται και περιορίζει το ύψος του πιστωτικού κινδύνου. Τα πιστοδοτικά όρια προσδιορίζουν τη μέγιστη αποδεκτή ανάληψη κινδύνου έναντι ανοιγμάτων. Για να καθοριστούν τα όρια πελατών, λαμβάνονται υπόψη οι εξασφαλίσεις ή τα καλύμματα, τα οποία μειώνουν το ύψος του αναλαμβανόμενου κινδύνου, κατατάσσοντας τον κίνδυνο των ανοιγμάτων σε κατηγορίες κινδύνου, ανάλογα με το είδος των εξασφαλίσεων ή καλυμμάτων και τη δυνατότητα ρευστοποίησής τους. Για την έγκριση των πιστοδοτήσεων έχουν οριστεί εγκριτικά κλιμάκια ανάλογα με το ύψος του ανοίγματος.

Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου: Η Τράπεζα λαμβάνει καλύμματα και εξασφαλίσεις έναντι πιστοδοτήσεων σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των δανείων.

Για το σκοπό αυτό, η Τράπεζα ενσωματώνει στην πολιτική της εξασφαλίσεις, οι κυριότερες εκ των οποίων είναι:

- Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου
- Εγγυήσεις ΤΕΜΠΜΕ
- Ενέχυρα επί καταθέσεων
- Ενέχυρα επί επιταγών
- Προσημειώσεις/Υποθήκες ακινήτων
- Ενέχυρα επί μετοχών, ομολόγων και εντόκων γραμματίων
- Υποθήκες πλοίων
- Εγγυητικές επιστολές τραπεζών

Σύμφωνα με το καταστατικό της Τράπεζας όλες οι πιστοδοτήσεις διασφαλίζονται από ενοχικές εγγυήσεις και οι χορηγήσεις άνω των πέντε ετών με εμπράγματα καλύμματα.

Διαδικασία αποτίμησης εξασφαλίσεων: Η αποτίμηση των χρηματοοικονομικών και εμπράγματων εξασφαλίσεων πραγματοποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα, όπως ορίζει το θεσμικό πλαίσιο.

Ενήμερες απαιτήσεις: Χορηγήσεις ενήμερες ή με προσωρινή καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών. Οι απαιτήσεις θεωρούνται σε αθέτηση όταν υπάρχουν ενδείξεις κατά τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης.

Επισφαλείς απαιτήσεις: Χορηγήσεις για τις οποίες η Τράπεζα προσδιορίζει ότι είναι πιθανή η μη είσπραξη μέρους ή του συνολικού ποσού του κεφαλαίου και των οφειλόμενων τόκων, με βάση τους συμβατικούς όρους του δανείου.

Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των χορηγήσεων σε πιστούχους: Διενεργούνται όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι καθίσταται αμφίβολη η είσπραξη οφειλόμενων ποσών. Μια απαίτηση έχει υποστεί απομείωση όταν η λογιστική της αξία είναι μεγαλύτερη από το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό της.

Ενδείξεις ότι ένα δάνειο έχει απομειωθεί είναι οι ακόλουθες:

- Αθέτηση των όρων της δανειακής σύμβασης.
- Σημαντική οικονομική δυσχέρεια του πιστούχου.
- Ύπαρξη πιθανότητας πτώχευσης του πιστούχου.
- Ενδείξεις μείωσης των μελλοντικών εισπράξεων σε ομάδα δανείων, λόγω προβλημάτων στον κλάδο ή λόγω οικονομικών συνθηκών σε συγκεκριμένη ομάδα δανείων.

Η Τράπεζα προβαίνει σε διαγραφές χορηγήσεων, όταν διαπιστωθεί ότι δεν είναι εισπράξιμες. Σε περίπτωση που μετά τη διαγραφή των απαιτήσεων τα ποσά αυτά εισπραχθούν, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσεως στην οποία εισπράχθηκαν.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει Πολιτική Προβλέψεων και Διαγραφών, οι οποίες καθορίζουν το ποσό των προβλέψεων και των διαγραφών τόσο για τους πελάτες που αξιολογούνται σε ατομική βάση όσο και για τα χαρτοφυλάκια που εξετάζονται σε συλλογική βάση.

Οι ρυθμίσεις οφειλών εφαρμόζονται σε περιπτώσεις που αναγνωρίζεται οικονομική αδυναμία του πελάτη να εξυπηρετήσει το δάνειο σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της δανειακής του σύμβασης. Αξιολογώντας αυτές τις δυσκολίες, η Τράπεζα τροποποιεί τους όρους της σύμβασης, προσφέροντας μακροπρόθεσμες, βραχυπρόθεσμες ή λύσεις οριστικής διευθέτησης, ώστε να μπορέσει ο οφειλέτης να εξυπηρετήσει το δάνειο, είτε ολικώς είτε μερικώς.

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο στις 31.12.2017 και 31.12.2016 αντίστοιχα έχει ως εξής:

Συνολική Έκθεση στον Πιστωτικό Κίνδυνο (ποσά σε €)

Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εντός ισολογισμού στοιχεία	31.12.2017	31.12.2016
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	79.268.388	7.622.168
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.400.786	13.025.891
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	6.254.954	1.407.825
Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	1.225.245.027	1.230.388.966
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	0	8.054.758
Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α)	1.315.169.154	1.260.499.607
Λοιπά εντός ισολογισμού στοιχεία που δεν υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	156.605.376	158.795.604
Σύνολο Ενεργητικού	1.471.774.531	1.419.295.211
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εκτός ισολογισμού στοιχεία		
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις	91.065.657	104.572.032
Μη αντληθείσες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια που δεν μπορούν να ανακληθούν	-	-
Συνολική αξία εκτός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (β)	91.065.657	104.572.032
Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α+β)	1.406.234.811	1.365.071.640

A. Πιστωτικός Κίνδυνος / Δάνεια & άλλες απαιτήσεις από πελάτες

Ανάλυση χαρτοφυλακίου δανείων ανά κατηγορία και ενηλικίωση καθυστερήσεων:

Υπόλοιπα την 31.12.2017 (ποσά σε χιλ. €)	Μη απομειωμένα Δ&Α		Απομειωμένα Δ&Α		Συνολική αξία προ απομείωσης	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης		Συνολική καθαρή αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		
Ιδιώτες	62.009	101.224	1.659	62.166	227.059	545	29.920	196.593	179.227
Στεγαστικά	46.241	71.320	1.649	25.446	144.656	539	7.751	136.366	131.298
Καταναλωτικά	15.768	29.905	10	36.721	82.403	7	22.169	60.227	47.928
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Λοιπά	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Επιχειρηματικά	376.708	324.110	426.346	223.506	1.350.670	228.294	114.471	1.007.904	873.232
Μεγάλες επιχειρήσεις	3.578	0	0	0	3.578	0	0	3.578	3.561
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	373.130	324.110	426.346	223.506	1.347.091	228.294	114.471	1.004.326	869.671
Δημόσιος Τομέας	15.769	4.708	0	854	21.332	0	584	20.747	5.716
Ελλάδα	15.769	4.708	0	854	21.332	0	584	20.747	5.716
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	454.486	430.043	428.005	286.526	1.599.060	228.839	144.976	1.225.245	1.058.174

Υπόλοιπα την 31.12.2016 (ποσά σε χιλ. €)	Μη απομειωμένα Δ&Α		Απομειωμένα Δ&Α		Συνολική αξία προ απομείωσης	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης		Συνολική καθαρή αξία μετά την απομείωση	Αξία εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		
Ιδιώτες	63.449	100.302	1.625	72.340	237.717	536	32.895	204.287	184.799
Στεγαστικά	48.091	70.349	1.615	30.548	150.604	529	7.765	142.310	136.785
Καταναλωτικά	15.359	29.954	10	41.792	87.114	7	25.130	61.977	48.013
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Λοιπά	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Επιχειρηματικά	357.257	339.816	425.266	264.267	1.386.606	234.344	136.732	1.015.530	858.721
Μεγάλες επιχειρήσεις	1	0	0	0	1	0	0	1	0
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	357.257	339.816	425.266	264.267	1.386.606	234.344	136.732	1.015.530	858.721
Δημόσιος Τομέας	10.572	0	0	0	10.572	0	0	10.572	571
Ελλάδα	10.572	0	0	0	10.572	0	0	10.572	571
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	431.279	440.118	426.891	336.607	1.634.896	234.880	169.626	1.230.389	1.044.091

Ανάλυση ενηλικίωσης των καθυστερημένων και μη απομειωμένων δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, ανά κατηγορία δανείων (31.12.2017) (ποσά σε χιλ. €)	Ιδιώτες				Επιχειρηματικά		Δημόσιος Τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ελλάδα	Άλλες χώρες	
1-30 ημέρες [1- 30 dpd]	15.535	5.356	0	0	0	109.071	4.337	0	134.298
31-60 ημέρες [31-60 dpd]	8.648	2.167	0	0	0	67.025	0	0	77.839
61-90 ημέρες [61-90 dpd]	7.673	2.989	0	0	0	36.037	154	0	46.853
91-180 ημέρες [91-180 dpd]	3.140	672	0	0	0	3.642	0	0	7.455
181-360 ημέρες [181-360 dpd]	1.580	1.158	0	0	0	4.300	0	0	7.038
361-720 ημέρες [361-720 dpd]	2.759	857	0	0	0	8.054	0	0	11.669
721+ ημέρες [721+ dpd]	14.472	7.445	0	0	0	20.703	217	0	42.838
F. Καταγγελλμένες Απαιτήσεις [Denounced Loans]	17.513	9.261	0	0	0	75.278	0	0	102.053
Σύνολο	71.320	29.905	0	0	0	324.110	4.708	0	430.043
Αξία εξασφαλίσεων	70.040	26.677	0	0	0	279.526	3.066	0	379.308

Ανάλυση ενηλικίωσης των καθυστερημένων και μη απομειωμένων δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, ανά κατηγορία δανείων (31.12.2016) (ποσά σε χιλ. €)	Ιδιώτες				Επιχειρηματικά		Δημόσιος Τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ελλάδα	Άλλες χώρες	
1-30 ημέρες [1- 30 dpd]	13.337	5.678	0	0	0	137.869	0	0	156.885
31-60 ημέρες [31-60 dpd]	7.627	3.096	0	0	0	53.893	0	0	64.616
61-90 ημέρες [61-90 dpd]	9.317	2.459	0	0	0	51.830	0	0	63.606
91-180 ημέρες [91-180 dpd]	1.620	877	0	0	0	4.559	0	0	7.056
181-360 ημέρες [181-360 dpd]	2.318	560	0	0	0	11.702	0	0	14.581
361-720 ημέρες [361-720 dpd]	5.434	1.699	0	0	0	12.216	0	0	19.350
721+ ημέρες [721+ dpd]	16.985	7.402	0	0	0	27.220	0	0	51.607
F. Καταγγελλμένες Απαιτήσεις [Denounced Loans]	13.709	8.183	0	0	0	40.526	0	0	62.419
Σύνολο	70.349	29.954	0	0	0	339.816	0	0	440.118
Αξία εξασφαλίσεων	69.698	26.158	0	0	0	282.420	0	0	378.276

Ανάλυση ενηλικίωσης των απομειωμένων δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, ανά κατηγορία δανείων (31.12.2017) (ποσά σε χιλ. €)	Ιδιώτες				Επιχειρηματικά		Δημόσιος Τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ελλάδα	Άλλες χώρες	
0-30 ημέρες [1-30 dprd]	5.024	2.527	0	0	0	92.207	207	0	99.964
31-60 ημέρες [31-60 dprd]	767	256	0	0	0	18.005	0	0	19.028
61-90 ημέρες [61-90 dprd]	292	614	0	0	0	18.063	0	0	18.969
91-180 ημέρες [91-180 dprd]	1.032	501	0	0	0	3.161	0	0	4.694
181-360 ημέρες [181-360 dprd]	835	932	0	0	0	4.063	0	0	5.829
361-720 ημέρες [361-720 dprd]	648	733	0	0	0	6.544	25	0	7.949
721+ ημέρες [721+ dprd]	4.807	5.695	0	0	0	31.661	38	0	42.201
F. Καταγγελλμένες Απαιτήσεις [Denounced Loans]	5.400	3.297	0	0	0	133.384	0	0	142.081
Σύνολο	18.805	14.554	0	0	0	307.086	270	0	340.716
Αξία εξασφαλίσεων	17.486	11.677	0	0	0	279.134	23	0	308.319

Ανάλυση ενηλικίωσης των απομειωμένων δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, ανά κατηγορία δανείων (31.12.2016) (ποσά σε χιλ. €)	Ιδιώτες				Επιχειρηματικά		Δημόσιος Τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά	Καταναλωτικά	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ελλάδα	Άλλες χώρες	
0-30 ημέρες [1-30 dprd]	7.587	5.044	0	0	0	114.203	0	0	126.834
31-60 ημέρες [31-60 dprd]	1.045	863	0	0	0	19.576	0	0	21.484
61-90 ημέρες [61-90 dprd]	2.316	328	0	0	0	8.129	0	0	10.773
91-180 ημέρες [91-180 dprd]	669	227	0	0	0	10.030	0	0	10.926
181-360 ημέρες [181-360 dprd]	589	523	0	0	0	13.922	0	0	15.034
361-720 ημέρες [361-720 dprd]	1.663	976	0	0	0	23.686	0	0	26.324
721+ ημέρες [721+ dprd]	5.358	6.250	0	0	0	66.676	0	0	78.284
F. Καταγγελλμένες Απαιτήσεις [Denounced Loans]	4.642	2.456	0	0	0	62.235	0	0	69.332
Σύνολο	23.870	16.665	0	0	0	318.457	0	0	358.992
Αξία εξασφαλίσεων	21.343	12.888	0	0	0	291.827	0	0	326.059

Στεγαστικά Δάνεια: Δείκτης δανείου προς αξία εξασφάλισης (ποσά σε χιλ. €)	31.12.2017	31.12.2016
< 50%	57.373	58.083
50% - 70%	25.984	24.914
71% - 80%	10.285	10.074
81% - 90%	12.685	12.590
91% - 100%	7.560	8.837
101% - 120%	10.235	12.413
121% - 150%	6.339	9.717
> 150%	14.194	13.975
Σύνολο	144.656	150.604
Μέσος όρος δείκτη	73%	75%

Ανάλυση καλύψεων:

Ανάλυση των ληφθέντων εξασφαλίσεων και εγγυήσεων κατά την 31.12.2017 (ποσά σε χιλ. €)	Αξία εξασφαλίσεων			Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Μετρητά & εγγύηση δημοσίου	Λουτές εξασφαλίσεις	
Ιδιώτες	175.934	3.182	112	2.688
Επιχειρηματικά	786.172	13.760	73.300	26.549
Δημόσιος Τομέας	2.984	27	2.705	73
Σύνολο	965.089	16.968	76.117	29.310

Ανάλυση των ληφθέντων εξασφαλίσεων και εγγυήσεων κατά την 31.12.2016 (ποσά σε χιλ. €)	Αξία εξασφαλίσεων			Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Μετρητά & εγγύηση δημοσίου	Λουτές εξασφαλίσεις	
Ιδιώτες	181.787	2.903	109	1.588
Επιχειρηματικά	780.858	14.857	63.007	15.837
Δημόσιος Τομέας	531	40	0	300
Σύνολο	963.176	17.799	63.116	17.724

Ανάλυση ευαισθησίας εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας:

31.12.2017 (ποσά σε χιλ. €)	Μεταβολή Κτηματαγοράς	
	-5%	5%
Επίδραση στις εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	-20.341	16.803

31.12.2016 (ποσά σε χιλ. €)	Μεταβολή Κτηματαγοράς	
	-5%	5%
Επίδραση στις εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	-20.249	18.103

Δάνεια και άλλες απαιτήσεις κατά πελατών, απομειωμένα δάνεια και προβλέψεις απομείωσης, ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή (ποσά σε χιλ. €)	ΕΛΛΑΔΑ			ΕΛΛΑΔΑ		
	31.12.2017			31.12.2016		
	Σύνολο δανείων και άλλων απαιτήσεων	Απομειωμένα δάνεια και άλλες απαιτήσεις	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης	Σύνολο δανείων και άλλων απαιτήσεων	Απομειωμένα δάνεια και άλλες απαιτήσεις	Συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης
Ιδιώτες	227.059	63.825	30.466	237.717	73.965	33.430
Στεγαστικά	144.656	27.095	8.290	150.604	32.164	8.294
Καταναλωτικά	82.403	36.730	22.176	87.114	41.802	25.136
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	0	0	0
Λοιπά	0	0	0	0	0	0
Επιχειρηματικά	1.350.670	649.851	342.765	1.373.126	688.669	370.406
Εμπόριο	415.786	253.754	146.614	452.308	277.817	162.987
Υπηρεσίες & ελεύθερα επαγγέλματα	102.499	38.978	18.011	100.194	50.446	19.713
Βιομηχανία	161.460	87.687	42.224	174.816	97.281	55.325
Ναυτιλία	3.918	0	0	304	0	0
Κατασκευές	212.084	155.647	90.063	219.356	154.787	90.758
Τουρισμός	261.721	40.083	11.987	261.307	43.113	12.324
Ενέργεια	26.036	8	8	31.226	271	71
Γεωργία/Κτηνοτροφία	39.363	18.348	7.850	39.950	18.238	9.527
Εστίαση	28.448	13.309	5.816	24.305	14.128	4.064
Λοιπά	99.354	42.037	20.191	69.361	32.586	15.638
Δημόσιος Τομέας	21.332	854	584	24.051	864	670
Σύνολο	1.599.060	714.531	373.815	1.634.895	763.499	404.507

Ανάλυση ρυθμίσεων δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, με βάση την πιστωτική τους ποιότητα (ποσά σε χιλ. €)	31.12.2017			31.12.2016		
	Σύνολο δανείων και άλλων απαιτήσεων	Σύνολο ρυθμισμένων δανείων και άλλων απαιτήσεων	% Ρυθμισμένων δανείων και άλλων απαιτήσεων	Σύνολο δανείων και άλλων απαιτήσεων	Σύνολο ρυθμισμένων δανείων και άλλων απαιτήσεων	% Ρυθμισμένων δανείων και άλλων απαιτήσεων
Χωρίς καθυστέρηση και μη απομειωμένα	454.486	118.644	26,10%	431.279	109.804	25,46%
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	430.042	135.801	31,58%	440.118	172.020	39,08%
Απομειωμένα	714.531	330.261	46,22%	763.499	497.258	65,13%
Συνολική αξία (προ απομείωσης)	1.599.060	584.706	103,90%	1.634.896	779.082	129,67%
Ατομική πρόβλεψη απομείωσης	228.839	112.820	49,30%	234.880	151.957	64,70%
Συλλογική πρόβλεψη απομείωσης	144.976	42.381	29,23%	169.626	75.229	44,35%
Συνολική καθαρή αξία	1.225.245	429.504	35,05%	1.230.389	551.896	44,86%
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	1.058.174	367.837	34,76%	1.044.091	482.607	46,22%

Ανάλυση εσόδων από τόκους, με βάση την ποιότητα των δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, ανά κατηγορία δανείων (ποσά σε χιλ. €)	31.12.2017			31.12.2016		
	Έσοδα από μη απομειωμένα δάνεια και άλλες απαιτήσεις	Έσοδα από απομειωμένα δάνεια και άλλες απαιτήσεις	Σύνολο εσόδων από τόκους	Έσοδα από μη απομειωμένα δάνεια και άλλες απαιτήσεις	Έσοδα από απομειωμένα δάνεια και άλλες απαιτήσεις	Σύνολο εσόδων από τόκους
Ιδιώτες	6.043	2.214	8.257	6.270	2.468	8.738
Επιχειρηματικά	35.065	11.261	46.325	37.174	20.258	57.431
Δημόσιος τομέας	634	1	635	937	3	940
Σύνολο εσόδων από τόκους	41.742	13.475	55.217	44.380	22.729	67.110
Τόκοι πιστωτικών ιδρυμάτων (διαπραγματευτικής)	0	0	183	0	0	67
Τόκοι τίτλων σταθερής αποδόσεως (ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου)	0	0	394	0	0	399
Σύνολο εσόδων από τόκους δανείων και άλλων απαιτήσεων	41.742	13.475	55.794	44.380	22.729	67.575

Ρυθμισμένα δάνεια και άλλες απαιτήσεις κατά πελατών, ανά κατηγορία (ποσά σε χιλ. €)	31.12.2017	31.12.2016
Ιδιώτες	70.210	77.779
Στεγαστικά	46.967	51.426
Καταναλωτικά	23.242	26.353
Πιστωτικές κάρτες	0	0
Λοιπά	0	0
Επιχειρηματικά	358.946	473.838
Μεγάλες επιχειρήσεις	0	0
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	358.946	473.838
Δημόσιος Τομέας	349	279
Σύνολο	429.504	551.896

Ρυθμισμένα δάνεια και άλλες απαιτήσεις κατά πελατών, ανά γεωγραφική περιοχή (ποσά σε χιλ. €)	31.12.2017	31.12.2016
Ελλάδα	429.504	551.896
Λοιπή Ευρώπη	0	0
Λοιπές χώρες	0	0
Σύνολο	429.504	551.896

Ανάλυση ρυθμισμένων δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, ανά είδος ρύθμισης (ποσά σε χιλ. €)		
Είδος Ρύθμισης	31.12.2017	31.12.2016
Μετάθεση πληρωμής τόκου	39.801	6.859
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	50.027	79.791
Παροχή περιόδου χάριτος	36.668	38.191
Επέκταση διάρκειας δανείου	210.617	226.883
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	20.926	40.519
Διαγραφή μέρους χρέους	0	243
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	33.702	16.964
Πληρωμές εκτός μετρητών	0	0
Ανταλλαγή χρέους με απόκτηση συμμετοχής	0	0
Προσαρμογές ή μη εφαρμογή ρητρών	0	0
Λοιπά	37.763	142.446
Σύνολο	429.504	551.896

Β. Πιστωτικός κίνδυνος / Διαθέσιμα σε τράπεζες, απαιτήσεις κατά τραπεζών & χρεωστικοί τίτλοι

Διαθέσιμα σε τράπεζες, απαιτήσεις κατά τραπεζών & χρεωστικοί τίτλοι (ανάλυση ανα διαβάθμιση) (ποσά σε €)	31.12.2017		31.12.2016	
	Λιγότερο από BBB-	Μη διαβαθμισμένα	Λιγότερο από BBB-	Μη διαβαθμισμένα
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	79.268.388		7.622.168	
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.071.324	2.329.462	1.741.460	11.284.431
Λοιποί χρεωστικοί τίτλοι		6.254.954		1.407.825
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου - Διακρατούμενα έως τη λήξη			8.054.758	
Σύνολα	81.339.712	8.584.415	17.418.386	12.692.256
	Λογιστική αξία	Ονομαστική αξία	Λογιστική αξία	Ονομαστική αξία
Ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου διακρατούμενα ως τη λήξη			8.054.758	13.230.000
Ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου εμπορικού χαρτοφυλακίου	2.919.780	2.994.646		

Ο κίνδυνος συγκέντρωσης μπορεί να δημιουργηθεί από ανοίγματα σε συγκεκριμένους πελάτες, σε ομάδες συνδεδεμένων πελατών ή σε συγκεκριμένες ομάδες αντισυμβαλλομένων, των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες, όπως ο κλάδος δραστηριοποίησης, το μακροοικονομικό περιβάλλον, η γεωγραφική θέση, το νόμισμα κ.λπ..

Η Τράπεζα επιμετρά τον κίνδυνο συγκέντρωσης και τις αντίστοιχες κεφαλαιακές ανάγκες με το Δείκτη Κλαδικής Συγκέντρωσης (Sectoral Concentration Index - SCI) και τον Ατομικό Δείκτη Συγκέντρωσης (Individual Concentration Index - ICI) για τους 1000 μεγαλύτερους δανειολήπτες της.

Πιο αναλυτικά, για τον προσδιορισμό του Δείκτη Κλαδικής Συγκέντρωσης (SCI) λαμβάνονται υπόψη οι χορηγήσεις και τα εκτός Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης ανοίγματα, μετά από την εφαρμογή του κατάλληλου CCF και αφού έχουν ταξινομηθεί ανά κλάδο, όπως εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Χορηγήσεις & Εκτός Ισολογισμού Ανοίγματα

Κλάδος Δραστηριότητας	Άνοιγμα (ποσά σε χιλ. €)	%
Επιχειρηματική Πίστη	1.420.217	86,22%
Εμπορικές Επιχειρήσεις	420.373	25,52%
Τουρισμός/Καταλύματα	267.184	16,22%
Κατασκευαστικές	227.514	13,81%
Βιομηχανικές-Βιοτεχνικές	161.332	9,79%
Παροχή Υπηρεσιών/Ελ. Επαγγέλματα	103.857	6,30%
Ενέργεια/Φωτοβολταϊκά	29.332	1,78%
Γεωργία/Κτηνοτροφία	39.888	2,42%
Λοιπά	84.642	5,14%
ΟΤΑ/Δημοτικές Επιχειρήσεις	34.555	2,10%
Εστίαση	28.468	1,73%
Μεταφορές	13.945	0,85%
Ναυτιλία	5.446	0,33%
Ασφαλιστικές/Επενδυτικές Επιχειρήσεις	2.250	0,14%
Υπηρεσίες Υγείας	1.066	0,06%
Τηλεπικοινωνίες/Πληροφορική/Ενημέρωση	365	0,02%
Στεγαστική Πίστη	144.656	8,78%
Καταναλωτική Πίστη	82.403	5,00%
Σύνολο	1.647.276	100,00%

Ο Δείκτης Κλαδικής Συγκέντρωσης (SCI) υπολογίζεται με τον τύπο: $\alpha = \frac{\sum x^2}{(\sum x)^2} \times 100$, όπου x είναι η αξία της έκθεσης σε κίνδυνο για κάθε επιχειρηματικό κλάδο. Οι πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις προσδιορίζονται με βάση τον παρακάτω πίνακα:

Δείκτης Κλαδικής Συγκέντρωσης (SCI)	Πολλαπλασιαστής
$0 < SCI \leq 12$	0.00
$12 < SCI \leq 15$	0.02
$15 < SCI \leq 20$	0.04
$20 < SCI \leq 25$	0.06
$25 < SCI \leq 100$	0.08

Ανάλογα με την τιμή του Δείκτη Κλαδικής Συγκέντρωσης (SCI), ο πολλαπλασιαστής εφαρμόζεται μόνο στις κεφαλαιακές απαιτήσεις του πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με τα ανοίγματα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του Δείκτη και το αποτέλεσμα που προκύπτει προσαυξάνει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις ώστε να σχηματιστεί το οικονομικό κεφάλαιο.

Ο Ατομικός Δείκτης Συγκέντρωσης (ICI) υπολογίζεται για τους 1000 μεγαλύτερους δανειολήπτες της Τράπεζας, βάσει του τύπου: $\beta = \frac{\sum x^2}{\sum x \sum y} \times 100$, όπου x είναι το συνολικό άνοιγμα κάθε μεμονωμένου δανειολήπτη και Σy το συνολικό ποσό της έκθεσης σε κίνδυνο της Τράπεζας.

Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι μεγαλύτερη του 0,1, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις προσδιορίζονται βάσει του παρακάτω πίνακα, όπως και στην περίπτωση του Δείκτη Κλαδικής Συγκέντρωσης (SCI):

Ατομικός Δείκτης Συγκέντρωσης (ICI)	Πολλαπλασιαστής
0.0<ICI≤0.1	0.00
0.1<ICI≤0.2	0.02
0.2<ICI≤0.4	0.04
0.4<ICI≤1.0	0.06
1.0<ICI≤100.0	0.08

Εκτίμηση Εσωτερικού Κεφαλαίου

Ο Δείκτης Κλαδικής Συγκέντρωσης (SCI) ανέρχεται σε 13,87 που αντιστοιχεί σε πολλαπλασιαστή 0,02 και σε κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 649,34 χιλ. ευρώ.

Ο Ατομικός Δείκτης Συγκέντρωσης (ICI) ανέρχεται σε 0,34 που αντιστοιχεί σε πολλαπλασιαστή 0,04 και σε κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 2.613,40 χιλ. ευρώ.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το εσωτερικό κεφάλαιο που αφορά στον κίνδυνο συγκέντρωσης που εκτίθεται η Τράπεζα, ανέρχεται στο ποσό των 4.262,74 χιλ. ευρώ.

4.4.2. Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου προκύπτει από την διαφορετική επίδραση των μεταβολών του επιτοκίου στα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, ανάλογα με την ευαισθησία των στοιχείων στις μεταβολές του επιτοκίου, λόγω αναντιστοιχίας στον ορίζοντα ανατιμολόγησης και στη διάρκεια τους. Μία απροσδόκητη μεταβολή στα επιτόκια μπορεί να επηρεάσει σοβαρά την κερδοφορία και την καθαρή θέση της Τράπεζας.

Ο κίνδυνος θέσης σχετίζεται με τη μεταβολή της τιμής κάποιου στοιχείου του ενεργητικού (π.χ. ομόλογο) οφειλόμενη στην μεταβολή των επιτοκίων, επηρεάζοντας την αξία του χαρτοφυλακίου.

Ο κίνδυνος εισοδήματος αναφέρεται στην πιθανότητα που υπάρχει να μειωθεί το εισόδημα της Τράπεζας σε μια απρόβλεπτη ή μη επιθυμητή εξέλιξη των επιτοκίων.

Για τη μέτρηση της έκθεσης στον κίνδυνο επιτοκίου, καθώς και για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου χρησιμοποιείται η τεχνική της Ανάλυσης Χάσματος (Gap Analysis), καθώς και η μέθοδος Χάσματος της Μέσης Διάρκειας (Duration Gap).

Gap Analysis

Η μέθοδος αυτή προσδιορίζει το χάσμα στο χρονικό ορίζοντα ανατιμολόγησης των ευαίσθητων ως προς το επιτόκιο στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Πραγματοποιείται σενάριο ακραίων καταστάσεων μεταβολής των επιτοκίων και εκτιμάται η επίπτωση στα καθαρά έσοδα της Τράπεζας.

Duration Gap

Η ανάλυση ευαισθησίας του Χάσματος της Μέσης Διάρκειας (Duration Gap), αποτελεί μέθοδο υπολογισμού της μεταβολής στην οικονομική αξία των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας από την επίπτωση στις μεταβολές των επιτοκίων. Η μεταβολή στην οικονομική αξία των ιδίων κεφαλαίων (EVE:Economic Value of Equity) με βάση τη

μέθοδο αυτή υπολογίζεται ως μεταβολή της αγοραίας αξίας των στοιχείων του ενεργητικού με του παθητικού για τα στοιχεία που φέρουν τόκο.

Ως διάρκεια των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού ορίζεται ο ορίζοντας ανατιμολόγησης για τα στοιχεία με κυμαινόμενο και η λήξη για τα στοιχεία με σταθερό επιτόκιο.

Επιτοκιακός Κίνδυνος 31.12.2017 (ποσά σε χιλ. €)	Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	<1M	1-3M	3-6M	6M-1Y	1-3Y	>3Y	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	12.803	78.090	-	-	-	-	-	90.893
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.622	1.500	279	-	-	-	-	4.401
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	3.335	2.920	-	-	-	-	-	6.255
Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	1.712	469.200	589.730	111.071	31.698	9.960	11.874	1.225.245
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	-	-	-	-	-	-	-	0
Ίδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	20.285	-	-	-	-	-	-	20.285
Επενδύσεις σε ακίνητα	15.667	-	-	-	-	-	-	15.667
Άυλα πάγια στοιχεία	1.372	-	-	-	-	-	-	1.372
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	49.939	-	-	-	-	-	-	49.939
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	45.845	-	-	-	-	-	-	45.845
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	11.873	-	-	-	-	-	-	11.873
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	165.453	551.710	590.009	111.071	31.698	9.960	11.874	1.471.775
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	-	-	-	-	-	-	-	0
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.950	22.200	158.110	-	-	-	-	182.260
Υποχρεώσεις προς πελάτες	-	757.428	189.120	126.238	39.028	4.138	-	1.115.952
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	-	-	-	-	38.366	38.366
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	2.140	-	-	-	-	-	-	2.140
Λοιπά στοιχεία παθητικού	12.776	-	-	-	-	-	-	12.776
Ίδια Κεφάλαια	120.281	-	-	-	-	-	-	120.281
Σύνολο στοιχείων παθητικού	137.147	779.628	347.230	126.238	39.028	4.138	38.366	1.471.775

	Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	<1M	1-3M	3-6M	6M-1Y	1-3Y	>3Y	
GAP = RSAs - RSLs	-	-227.918	242.779	-15.167	-7.330	5.822	-26.492	
CUMULATIVE GAP	-	-227.918	14.861	-306	-7.636	-1.814	-28.306	

Επιτοκιακός Κίνδυνος 31.12.2016 (ποσά σε χιλ. €)	Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	<1M	1-3M	3-6M	6M-1Y	1-3Y	>3Y	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	12.941	4.733	-	-	-	-	-	17.674
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.390	1.500	-	-	10.136	-	-	13.026
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	1.408	-	-	-	-	-	-	1.408
Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	1.875	365.477	696.590	104.620	50.294	4.795	6.738	1.230.389
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	-	-	-	-	-	-	8.055	8.055
Ίδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	21.181	-	-	-	-	-	-	21.181
Επενδύσεις σε ακίνητα	8.324	-	-	-	-	-	-	8.324
Άυλα πάγια στοιχεία	1.170	-	-	-	-	-	-	1.170
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	54.090	-	-	-	-	-	-	54.090
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	46.714	-	-	-	-	-	-	46.714
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	17.264	-	-	-	-	-	-	17.264
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	166.357	371.710	696.590	104.620	60.430	4.795	14.793	1.419.295
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	-	71.000	-	-	-	-	-	71.000
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	602	4.091	147.652	-	-	-	-	152.345
Υποχρεώσεις προς πελάτες	-	814.699	152.010	52.935	23.108	3.091	-	1.045.843
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	-	-	-	-	38.309	38.309
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	1.857	-	-	-	-	-	-	1.857
Λοιπά στοιχεία παθητικού	12.504	-	-	-	-	-	-	12.504
Ίδια Κεφάλαια	97.437	-	-	-	-	-	-	97.437
Σύνολο στοιχείων παθητικού	112.400	889.790	299.662	52.935	23.108	3.091	38.309	1.419.295

Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2017

	Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	<1Μ	1-3Μ	3-6Μ	6Μ-1Υ	1-3Υ	>3Υ
GAP = RSAs - RSLs	-	-518.080	396.928	51.685	37.322	1.704	-23.516
CUMULATIVE GAP	-	-518.080	-121.152	-69.467	-32.145	-30.441	-53.957

Ανάλυση ευαισθησίας:

	31.12.2017 (ποσά σε χιλ. €)	
	Μεταβολή -1%	Επιτοκίων 1%
Ευαισθησία καθαρού εσόδου τόκων	98,95	-204,11
Ευαισθησία της Καθαρής Θέσεως	-2.023,30	2.023,30

4.4.3. Κίνδυνος ρευστότητας

Η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας αφορά στην ικανότητα της Τράπεζας να διατηρεί επαρκή ρευστότητα για την εκπλήρωση των συναλλακτικών της υποχρεώσεων και να εξασφαλίζει σταθερή χρηματοδοτική βάση. Ο κίνδυνος ρευστότητας για την Τράπεζα προκύπτει από την αναντιστοιχία τόσο στο μέγεθος όσο και στη διάρκεια των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού. Βασική μορφή του κινδύνου ρευστότητας είναι η πιθανότητα η Τράπεζα να μην διαθέτει επαρκή ρευστά διαθέσιμα για την κάλυψη των υποχρεώσεών της, τα οποία μπορεί να καταλήξουν να προκαλέσουν προβλήματα επιβίωσης της.

Αιτίες και πηγές του κινδύνου ρευστότητας μπορεί να προέρχονται τόσο από τη διαχείριση του παθητικού όσο και του ενεργητικού της Τράπεζας. Πιο συγκεκριμένα οι αιτίες διακρίνονται ως εξής:

- **Από την πλευρά του Παθητικού (Liability-side risk)**

1. Κίνδυνος αναχρηματοδότησης: π.χ. όταν μακροπρόθεσμες απαιτήσεις χρηματοδοτούνται με βραχυπρόθεσμο δανεισμό, με αποτέλεσμα μία αναταραχή στις αγορές να είναι δυνατό να προκαλέσει αύξηση του κόστους χρηματοδότησης ή και αδυναμία ανανέωσης της χρηματοδότησης και κατά συνέπεια αδυναμία εκπλήρωσης όλων των υποχρεώσεων της Τράπεζας.
2. Κίνδυνος απόσυρσης (Withdrawal risk): π.χ. ο κίνδυνος μη προσδοκώμενης απόσυρσης καταθέσεων από φήμες (αληθινές ή και υποθετικές) για οικονομικές δυσκολίες της Τράπεζας.

- **Από την πλευρά του Ενεργητικού (Asset-side risk)**

1. Μη προσδοκώμενες χρήσεις ανεκτέλεστων ορίων πιστωτικών γραμμών.
2. Ρευστοποίηση στοιχείων ενεργητικού σε πολύ χαμηλές τιμές (market liquidity risk).
3. Εκπρόθεσμη είσπραξη απαιτήσεων.

- **Από λοιπές πηγές**

1. Όταν για τη χρηματοδότησή της η Τράπεζα στηρίζεται κυρίως σε καταθέσεις χονδρικής και λιγότερο σε καταθέσεις λιανικής.
2. Συγκέντρωση πηγών χρηματοδότησης σε μία αγορά (διατραπεζική, μεγάλοι καταθέτες), γεωγραφική συγκέντρωση, συγκέντρωση σε λίγους προμηθευτές ρευστότητας, συγκέντρωση σε ξένα νομίσματα.

3. Υποχρεώσεις από εκτός ισολογισμού στοιχεία: π.χ. απαιτήσεις για αυξημένες εξασφαλίσεις (collateral) από τους αντισυμβαλλόμενους, υποχρεώσεις παροχής ρευστότητας σε πελάτες από συμβατικά όρια πιστωτικών γραμμών ή Εγγυητικών Επιστολών.

Ο σκοπός της Τράπεζας κατά τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας είναι η εξασφάλιση, στον καλύτερο δυνατό βαθμό, της ύπαρξης ικανοποιητικής ρευστότητας, με σκοπό την ικανοποίηση των υποχρεώσεων της τόσο σε φυσιολογικές όσο και σε ακραίες καταστάσεις, χωρίς δυσανάλογο επιπρόσθετο κόστος.

Για την εκτίμηση του κινδύνου ρευστότητας, η Τράπεζα, μέσω της Πολιτικής της, έχει καθορίσει τα επιθυμητά, σύμφωνα με το επιχειρηματικό της σχέδιο, όρια ανάληψης αυτού.

Σύμφωνα με το άρθρο 412, παράγραφος 1, του κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την παράγραφο 2, (Ε.Ε.) 2015/61, η Τράπεζα πρέπει να κατέχει «ρευστά στοιχεία ενεργητικού, το άθροισμα των αξιών των οποίων, να είναι σε θέση να καλύπτει τις εκροές ρευστότητας μείον τις εισροές ρευστότητας υπό ακραίες συνθήκες». Ο κανονισμός (Ε.Ε.) αριθ. 575/2013 εισάγει τους παρακάτω δείκτες παρακολούθησης του κινδύνου ρευστότητας:

Liquidity Coverage Ratio (LCR): Αφορά τι ποσοστό υψηλής ποιότητας ρευστοποιήσιμων στοιχείων ενεργητικού κατέχει το πιστωτικό ίδρυμα, ώστε να αντισταθμίσει εκτιμώμενες ταμειακές εκροές κατά τη διάρκεια ενός σεναρίου πίεσης 30 ημερών. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς 61/2015 και 575/2013, το όριο του Liquidity Coverage Ratio (LCR) για το 2017 δεν πρέπει να είναι χαμηλότερο του 80%, ενώ από το 2018 δεν πρέπει να είναι χαμηλότερο του 100%. Για την Τράπεζα, ο (LCR) υπολογίστηκε σε ποσοστό 80,33% κατά την 31.12.2017.

Net Stable Funding Ratio (NSFR) (Δείκτης καθαρής σταθερής χρηματοδότησης): Συνίσταται σε ποσό μακροπρόθεσμης σταθερής χρηματοδότησης που πρέπει να κατέχει η Τράπεζα (κλάσμα: στοιχεία του Παθητικού που συνιστούν σταθερή χρηματοδότηση, προς στοιχεία του Ενεργητικού που απαιτούν σταθερή χρηματοδότηση). Για την Τράπεζα, ο (NSFR) υπολογίστηκε σε ποσοστό 102% κατά την 31.12.2017.

Το ελάχιστο όριο του δείκτη ορίζεται σε ποσοστό 100% από το 2018.

	31.12.2017
LCR > 80%	80,33%
NSFR > 100% (από 1.1.2018)	102,00%

Κατά την παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας, η Τράπεζα ταξινομεί τα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού σε χρονικές περιόδους, ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια μέχρι τη λήξη τους και εξασφαλίζεται έτσι μία εικόνα των μελλοντικών χρηματοροών. Ακολουθούν πίνακες που αναλύουν τα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού σε χρονικές περιόδους, ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια τους, κατά την 31.12.2017 και 31.12.2016.

Κίνδυνος Ρευστότητας 31.12.2017 (ποσά σε €)	1Μ	1-3Μ	3-12Μ	1-5Υ	>5Υ	Σύνολο
Ρευστότητα στοιχείων Ενεργητικού						
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	90.893.011					90.893.011
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.400.786					4.400.786
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	2.919.780			20.432	3.314.741	6.254.954
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς				11.873.355		11.873.355
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη						0
Δάνεια και άλλες χορηγήσεις σε πελάτες	224.514.000	11.775.000	45.471.000	1.317.300.179		1.599.060.179
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις				-373.815.152		-373.815.152
Συμμετοχή σε συγγενή επιχείρηση						0
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία & Επενδύσεις σε ακίνητα					35.951.770	35.951.770
Άυλα πάγια στοιχεία				1.371.826		1.371.826
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους				4.492.194	45.446.840	49.939.034
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	66.768	521.970	5.014.981	40.241.050		45.844.768
Σύνολο Ενεργητικού	322.794.344	12.296.970	50.485.981	1.001.483.884	84.713.352	1.471.774.531
Ρευστότητα στοιχείων Παθητικού						
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες						0
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.875.983	1.731.222	14.500.780	96.031.941	66.119.173	182.259.099
Υποχρεώσεις προς πελάτες	304.107.000	189.120.000	165.266.000	457.459.103		1.115.952.103
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα						0
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις				23.356.805	15.009.454	38.366.259
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους						0
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό					2.139.748	2.139.748
Λοιπά στοιχεία παθητικού	635.509	2.985.032	9.155.450			12.775.991
Σύνολο Ι	308.618.492	193.836.254	188.922.230	576.847.848	83.268.375	1.351.493.199
Καθαρή θέση (II)					120.281.331	120.281.331
Γενικό Σύνολο (I+II)	308.618.492	193.836.254	188.922.230	576.847.848	203.549.706	1.471.774.531
Συνολικό Άνοιγμα Ρευστότητας	14.175.852	-181.539.284	-138.436.249	424.636.035	-118.836.354	

Κίνδυνος Ρευστότητας 31.12.2016 (ποσά σε €)	1Μ	1-3Μ	3-12Μ	1-5Υ	>5Υ	Σύνολο
Ρευστότητα στοιχείων Ενεργητικού						
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	17.674.190					17.674.190
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	13.025.891					13.025.891
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων				20.432	1.387.393	1.407.825
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς				17.263.869		17.263.869
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη					8.054.758	8.054.758
Δάνεια και άλλες χορηγήσεις σε πελάτες	213.249.000	11.476.000	67.125.000	1.343.045.489		1.634.895.489
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις				-404.506.523		-404.506.523
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία & Επενδύσεις σε ακίνητα					29.505.832	29.505.832
Άυλα πάγια στοιχεία				1.170.192		1.170.192
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους				54.089.892		54.089.892
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	17.537	424.876	6.158.864	40.112.520		46.713.797
Σύνολο Ενεργητικού	243.966.617	11.900.876	73.283.864	1.051.195.873	38.947.982	1.419.295.211
Ρευστότητα στοιχείων Παθητικού						
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	71.000.000					71.000.000
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	20.229.709			101.276.533	30.838.756	152.344.997
Υποχρεώσεις προς πελάτες	646.121.000	152.010.000	76.043.000	171.669.255		1,045,843,255
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις					38.308.861	38,308,861
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό					1,857,344	1,857,344
Λοιπά στοιχεία παθητικού	590.904	2,764,293	9,148,421			12,503,618
Σύνολο Ι	737,941,613	154,774,293	85,191,421	272,945,788	71,004,961	1,321,858,076
Καθαρή θέση (II)					97,437,135	97,437,135
Γενικό Σύνολο (I+II)	737,941,613	154,774,293	85,191,421	272,945,788	168,442,096	1,419,295,211
Συνολικό Άνοιγμα Ρευστότητας	-493,974,996	-142,873,417	-11,907,557	778,250,085	-129,494,114	

4.5. Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος είναι ένας μη χρηματοοικονομικός κίνδυνος και αναφέρεται στην ενδεχόμενη οικονομική ζημιά που μπορεί να προκύψει από την ανεπάρκεια, την αποτυχία ή την ακαταλληλότητα των θεσπισμένων εσωτερικών διαδικασιών, ελέγχων και συστημάτων, από τυχόν εξωτερικά γεγονότα, όπως φυσικές καταστροφές ή τρομοκρατικές επιθέσεις ή τον ανθρώπινο παράγοντα. Ουσιαστικά, πρόκειται για τον κίνδυνο που πηγάζει από την καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας και από την υλοποίηση των επιχειρηματικών της στόχων και αυτή είναι η αιτία που επηρεάζει και την διαδικασία διαχείρισης του κινδύνου.

Στον ορισμό του κινδύνου περιλαμβάνεται ο νομικός κίνδυνος. Ο νομικός κίνδυνος περιλαμβάνει την έκθεση του ιδρύματος σε πρόστιμα και ποινές που απορρέουν από εποπτικούς - κανονιστικούς ελέγχους, καθώς και από επίλυση ιδιωτικών διακανονισμών.

Παραδείγματα λειτουργικού κινδύνου αποτελούν απάτες, λάθη και παραλήψεις από το ανθρώπινο δυναμικό της Τράπεζας, ύπαρξη σκανδάλων σχετικά με το πιστωτικό ίδρυμα, απώλειες σε περιουσιακά στοιχεία και στον τεχνολογικό εξοπλισμό της Τράπεζας, κίνδυνοι κατάρρευσης των τεχνικών συστημάτων.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων είναι υπεύθυνη για τον καθορισμό και την παρακολούθηση του πλαισίου διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου, καθώς και των πολιτικών και των διαδικασιών που έχουν αναπτυχθεί και εγκριθεί από τις αρμόδιες Επιτροπές και το Διοικητικό Συμβούλιο.

4.6. Κεφαλαιακή επάρκεια

Η Τράπεζα υπόκειται στον κίνδυνο να μην έχει επαρκή κεφάλαια, ώστε να πληροί τις ελάχιστες εποπτικές απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας. Επιπρόσθετα, τα εφαρμοζόμενα κατώτατα όρια κεφαλαιακής επάρκειας μπορεί στο μέλλον να αυξηθούν ή να αλλάξει ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται σήμερα οι κεφαλαιακές απαιτήσεις. Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας ενδέχεται να επηρεαστεί από πολλούς παράγοντες, μεταξύ άλλων και από την επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών και την απομείωση του Ενεργητικού.

Ενδεχόμενη επιδείνωση της πιστωτικής ποιότητας του Ενεργητικού της Τράπεζας, ενδέχεται να δημιουργήσει την ανάγκη για πρόσθετα εποπτικά κεφάλαια. Η μη αποτελεσματική διαχείριση του εποπτικού κεφαλαίου της Τράπεζας, δύναται να επηρεάσει δυσμενώς τη συνέχιση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, την οργανική της ανάπτυξη και την εφαρμογή της στρατηγικής της και μπορεί να προκαλέσει μέχρι και την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της από την ΤτΕ.

Θεμελιώδης αρχή και βασική επιδίωξη της Τράπεζας είναι η διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής επάρκειας προκειμένου να εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία και ανάπτυξη της Τράπεζας διασφαλίζοντας παράλληλα την απαραίτητη εμπιστοσύνη μεταξύ του Ιδρύματος και της αγοράς (μεριδιούχοι, καταθέτες και αντισυμβαλλόμενοι εν γένει).

Στοιχεία για την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας υποβάλλονται ανά τρίμηνο προς τον Ενιαίο Μηχανισμό Εποπτείας της ΕΚΤ. Με πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίζονται οι ελάχιστοι δείκτες (κεφαλαίου κοινών μετοχών, κεφαλαίων κατηγορίας Ι και κεφαλαιακής επάρκειας) που πρέπει να διαθέτει η Τράπεζα. Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας συγκρίνει τα εποπτικά ίδια κεφάλαια της Τράπεζας με τους κινδύνους (σταθμισμένο ενεργητικό) που αναλαμβάνει το ίδρυμα. Τα εποπτικά κεφάλαια περιλαμβάνουν τα

κεφάλαια κοινών μετοχών κατηγορίας I (μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά), τα πρόσθετα κεφάλαια κατηγορίας I (υβριδικό τίτλο) και τα κεφάλαια κατηγορίας II (τίτλο μειωμένης εξασφάλισης). Το σταθμισμένο ενεργητικό περιλαμβάνει τον πιστωτικό κίνδυνο του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, τον κίνδυνο αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου και το λειτουργικό κίνδυνο.

Από την 1η Ιανουαρίου 2014 τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία 2013/36/Ε.Ε. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 η οποία ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο με το Ν. 4261/2014 και ο Κανονισμός 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρώπης της 26ης Ιουνίου 2013 («CRD IV»), που σταδιακά εισάγουν το νέο πλαίσιο επάρκειας ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων, στα πρότυπα της Βασιλείας III. Σύμφωνα με το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο για τον υπολογισμό του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας ακολουθούνται οι μεταβατικές διατάξεις όπως ισχύουν.

Επιπροσθέτως:

Πέραν του ορίου 8% για τον Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας, ισχύουν όρια 4,5% για τον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών και 6% για τον δείκτη Κεφαλαίου της κατηγορίας I (Tier I) προβλέπεται η διατήρηση, από 1.1.2016 και σταδιακά μέχρι την 31.12.2019, αποθεμάτων ασφαλείας κεφαλαίου, επιπλέον των κεφαλαίων κοινών μετοχών.

Ειδικότερα:

- Από 1.1.2017 ισχύει 1,25% απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίων το οποίο θα ανέλθει σταδιακά στο 2,5% την 31.12.2019.
- Η Τράπεζα της Ελλάδος με Πράξεις Εκτελεστικής Επιτροπής καθόρισε τα κάτωθι αποθέματα ασφαλείας: αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας το έτος 2017, «μηδέν τοις εκατό» (Π.Ε.Ε. 107/19.12.2016, Π.Ε.Ε. 115/15.3.2017, Π.Ε.Ε. 119/15.6.2017 και Π.Ε.Ε. 122/12.9.2017).
- Επιπλέον η ΤτΕ στο πλαίσιο της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης SREP (Supervisory Review & Evaluation Process) έχει επιβάλει πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις, επί του συνολικού δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, 1,5% για το έτος 2017 και 1,980% για το έτος 2018.

Επίσης, λόγω της σημαντικής συμμετοχής της αναβαλλόμενης φορολογίας στα εποπτικά κεφάλαια, είναι ουσιώδης ο κίνδυνος που σχετίζεται με το πλαίσιο αναγνώρισης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (D.T.A. & D.T.C.) και σχετίζεται με τους μελλοντικούς φορολογικούς συντελεστές και τυχόν δυσμενή μεταβολή του νομικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει το χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στα εποπτικά κεφάλαια.

Οι δείκτες της Τράπεζας έχουν ως εξής:

Δείκτες	31.12.2017	31.12.2016	Μεταβολή	Ελάχιστο Όριο	Περιθώριο
CET 1	9,390%	7,118%	2,272%	4,500%	4,890%
TIER I	10,556%	8,235%	2,322%	6,000%	4,556%
Total Capital Ratio	12,388%	10,021%	2,367%	8,625%	3,763%
Μετά την Επίδραση του Δ.Π.Χ.Α. 9	12,101%				

4.7. Κίνδυνος αγοράς

Ως κίνδυνος αγοράς ορίζεται η πιθανότητα πραγματοποίησης ζημιάς από δυσμενείς μεταβολές στις αξίες των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, καθώς και από τη διαχείριση στα διάφορα χαρτοφυλάκια συναλλαγών,

Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2017

λόγω αντίθετης κίνησης των τιμών των προϊόντων που συμπεριλαμβάνονται στα εν λόγω χαρτοφυλάκια. Τέτοια χαρτοφυλάκια είναι τα χαρτοφυλάκια των μετοχών και των χρηματιστηριακών δεικτών, των επιτοκίων, των εμπορευμάτων, των νομισμάτων κ.λπ.. Η Τράπεζα δεν εκτίθεται σημαντικά στον κίνδυνο αγοράς, καθώς η συνολική αξία των στοιχείων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών δεν υπερβαίνει το 5% της αξίας του συνολικού Ενεργητικού ούτε και τα 15 εκατ. ευρώ.

4.8. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η Τράπεζα δεν πραγματοποιεί πράξεις ή συναλλαγές σε συνάλλαγμα, ούτε διατηρεί σημαντικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα, ως εκ τούτου, δεν εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο.

4.9. Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Τράπεζας έχουν ως εξής:

Απαιτήσεις	Τήρηση στην εύλογη αξία	31.12.2017		Ιεραρχία εύλογης αξίας
		Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	Όχι	4.400.786	4.400.786	3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Ναι	6.254.954	6.254.954	3
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	Όχι	1.225.245.027	1.225.245.027	3
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	Όχι	-	-	2

Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	Όχι	-	-	3
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	Όχι	182.259.099	182.259.099	3
Υποχρεώσεις προς πελάτες	Όχι	1.115.952.103	1.115.952.103	3
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	Όχι	38.366.259	38.366.259	3

Απαιτήσεις	Τήρηση στην εύλογη αξία	31.12.2016		Ιεραρχία εύλογης αξίας
		Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	Όχι	13.025.891	13.025.891	3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Ναι	1.407.825	1.407.825	3
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	Όχι	1.230.388.966	1.230.388.966	3
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	Όχι	8.054.758	9.015.384	2

Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	Όχι	71.000.000	71.000.000	3
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	Όχι	152.344.997	152.344.997	3
Υποχρεώσεις προς πελάτες	Όχι	1.045.843.255	1.045.843.255	3
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	Όχι	38.308.861	38.308.861	3

5. Καθαρά έσοδα από τόκους

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
<i>Έσοδα τόκων από:</i>		
Τίτλους σταθερής απόδοσης (κρατικά ομόλογα)	393.851	399.149
Χορηγήσεις	54.588.268	66.411.495
Ειδικές καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα	427.682	495.022
Καταθέσεις όψεως σε πιστωτικά ιδρύματα	129.634	17.295
Καταθέσεις προθεσμίας σε πιστωτικά ιδρύματα	53.177	49.487
Λοιπά τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	201.102	203.097
Τόκοι και Εξομοιούμενα Έσοδα	55.793.714	67.575.546
<i>Έξοδα τόκων από:</i>		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	13.302.057	13.396.916
Προμήθειες εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου	1.487.184	1.387.040
Παγκρήτιο Ομόλογο	2.728.005	2.735.500
Εισφορά σε Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων	877.307	869.880
Υποχρεώσεις προς Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	1.049.701	855.765
Εισφορά Ν.128/1975	4.286.463	4.324.122
Τόκοι ειδικών καταθέσεων Κεντρικών Τραπεζών	643.386	2.000.801
Τόκοι και Εξομοιούμενα Έξοδα	24.374.103	25.570.023
Καθαρά Έσοδα από Τόκους	31.419.611	42.005.523
	31.12.2017	31.12.2016

Μέσο επιτόκιο δανείων και λοιπών τοκοφόρων στοιχείων Ενεργητικού	3,40%	4,08%
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων και λοιπών τοκοφόρων στοιχείων Παθητικού	1,90%	1,97%
Επιτοκιακό περιθώριο (Margin)	1,50%	2,11%
Μεταβολή επιτοκιακού περιθωρίου (Margin)	-0,61%	-0,07%

Η μείωση των εσόδων και εξόδων από τόκους οφείλεται στην πτώση των επιτοκίων, ενώ αρνητική ήταν και η μεταβολή στο margin που ανήλθε σε 1,50% έναντι 2,11% στην προηγούμενη χρήση.

6. Καθαρά έσοδα από προμήθειες

Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
<i>Έσοδα προμηθειών από:</i>		
Εγγυητικές επιστολές	1.879.795	2.114.488
Διαχείριση εμβασμάτων - πληρωμών - εισπράξεων	1.275.371	1.158.749
Διαχείριση τίτλων πελατών - ενεχύρων	616.302	464.051
Εξυπηρέτηση λογαριασμών καταθέσεων όψεως και χορήγηση μπλοκ επιταγών	87.058	91.239
Πιστωτικές κάρτες και καταναλωτική πίστη	1.515.071	1.078.329
Ασφαλιστικές εργασίες	541.141	481.335
Πρόγραμμα Jessica Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	58.318	(14.838)
Λοιπές εργασίες χορηγήσεων	3.557.012	1.784.112
Διεκπεραίωση επιταγών	184.386	212.326
Ποινές πρόωρης εξόδου προθεσμιακών καταθέσεων	17.497	13.776
Εισαγωγικές - εξαγωγικές εργασίες	56.354	44.314
Μεταβιβάσεις μερίδων	186	64
Λοιπές εργασίες	125.387	7.474
Σύνολο εσόδων από προμήθειες	9.913.878	7.435.420

Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2017

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
<i>Έξοδα προμηθειών από:</i>		
Δικαστικές ενέργειες χορηγήσεων	3.123.399	1.334.760
Πιστωτικές κάρτες και Α.Τ.Μ.	710.038	674.175
P.O.S.	527.401	225.340
Συναλλαγές εξωτερικού εμπορίου	29.308	23.144
Τειρεσίας Α.Ε.	311.992	204.140
Λοιπές εργασίες	61.602	59.648
Σύνολο εξόδων από προμήθειες	4.763.741	2.521.207
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	5.150.138	4.914.213

7. Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικών πράξεων, έσοδα από μερίσματα και λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Μερίσματα μετοχών	59.239	47.965

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Αποτέλεσμα από πράξεις συναλλάγματος	14.832	21.035
Αποτέλεσμα από πώληση ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου	3.545.258	-
Σύνολο	3.560.089	21.035

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Έσοδα από ενοίκια κτιρίων	281.813	111.667
Εισπράξεις τελών επικοινωνίας	18.786	12.999
Μισθώματα θυρίδων θυσαυροφυλακίου	36.669	37.682
Μισθώματα POS	156.423	17.935
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	1.942	8.547
Σύνολο	495.633	188.830

Σύνολο Εσόδων από μη Τραπεζικές Εργασίες	4.055.722	209.865
---	------------------	----------------

8. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

Ο μέσος όρος του απασχοληθέντος στη χρήση 2017 προσωπικού ήταν 406 άτομα (2015: 386).

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Μισθοί	9.755.355	9.692.811
Εργοδοτικές εισφορές και επιβαρύνσεις έμμισθου προσωπικού	2.549.732	2.499.899
Λοιπές επιβαρύνσεις προσωπικού	534.535	467.673
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	167.796	187.102
Σύνολο	13.007.418	12.847.486

9. Γενικά διοικητικά έξοδα

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	1.032.613	628.352
Τηλεφωνικά - ταχυδρομικά	524.304	501.442
Ενοίκια κτιρίων	860.060	820.243
Ασφάλιστρα	190.672	128.460
Επισκευές και συντηρήσεις	862.803	684.728
Έξοδα φωτισμού	374.750	361.346
Έξοδα ύδρευσης	17.407	14.895
Καθαρισμός καταστημάτων	118.096	110.913
Έξοδα μεταφορών	51.884	52.430
Έξοδα ταξιδίων	81.778	26.510
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	184.675	73.739
Συνδρομές - εισφορές	188.141	132.651
Έντυπα και γραφική ύλη	103.524	95.980
Έξοδα δημοσιεύσεων	6.424	6.902
Οδοιπορικά έξοδα	35.496	22.013
Λοιπές εισφορές	7.320	8.446
Έξοδα φύλαξης χώρων	89.754	90.990
Έξοδα χρηματοποστολών	81.626	85.719
Έξοδα εκδόσεως ομολογιακών δανείων	57.397	61.568
Λοιπά διάφορα έξοδα	303.235	267.221
Σύνολο	5.171.960	4.174.547

Οι αμοιβές και τα έξοδα τρίτων αφορούν κυρίως σε αμοιβές συμβούλων για νομικές, οικονομικές και τεχνικές υπηρεσίες.

10. Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενσωματωμένες στο	1.672.954	1.654.196

Λοιπά Έξοδα Εκμεταλλεύσεως

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Χαρτόσημο μισθωμάτων	18.064	17.302
Λοιποί φόροι - τέλη	221.704	265.383
Δωρεές για κοινωφελείς σκοπούς - επιχορηγήσεις	50.214	18.038
Σύνολο	289.983	300.723

11. Προβλέψεις απομείωσης αξίας απαιτήσεων

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	10.000.000	13.000.000

Οι προβλέψεις σχηματίζονται με βάση την εκτίμηση της αξίας του χαρτοφυλακίου δανείων κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και την εκτίμηση των συλλογικών (collective) και των εξατομικευμένων (individual) προβλέψεων.

12. Λοιπά αποτελέσματα
Λοιπά κέρδη / (ζημίες) αποτίμησης

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Από τίτλους μεταβλητής απόδοσης με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων	-	(420)
Από συμμετοχές σε συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις	998.761	-
Από αποτίμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	1.083.684	311.404
Από επενδύσεις σε ακίνητα	1.794.039	-
Σύνολο	3.876.484	310.984

Λοιπά αποτελέσματα

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Επιχορηγήσεις	208.084	156.181
Πλεονάσματα ταμείου	2.765	1.622
Πλεονάσματα Α.Τ.Μ.	1.185	431
Έσοδα από δάνεια σε αποσβέσεις	57.213	68.573
Αποζημιώσεις από ασφαλιστικές εταιρείες	149.943	596
Λοιπές αιτίες	595	117
Τόκοι προηγούμενων χρήσεων	-	-
Σύνολο μη Οργανικών Εσόδων	419.785	227.521

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Φορολογικά πρόστιμα και ποινές	(3.363)	(2.568)
Προσαυξήσεις ασφαλιστικών ταμείων	(68)	-
Ελλείμματα ταμείου	(207)	(1.817)
Ζημιά από χρεωστικές / πιστωτικές κάρτες	(2.448)	(3.727)
Λοιπές αιτίες	(3.222)	(1.411)
Αμοιβές και έξοδα τρίτων προηγούμενων χρήσεων	-	(13.624)
Παροχές τρίτων προηγούμενων χρήσεων	-	(9.944)
Διάφορα έξοδα προηγούμενων χρήσεων	-	(300)
Σύνολο μη Οργανικών Εξόδων	(9.307)	(33.391)

Αποτελέσματα από:

Ζημιά από εκποίηση ακινήτων	(3.000)	(401.828)
Κέρδος από εκποίηση ακινήτων	90.691	-
Ζημιά από εκποίηση επίπλων και λοιπού εξοπλισμού	(198)	(1.776)
Ζημίες από ληστείες	(5.770)	-
Σύνολο Αποτελεσμάτων	81.722	(403.604)
Σύνολο Λοιπών Αποτελεσμάτων	492.200	(209.474)

13. Αναβαλλόμενος φόρος και λοιπές φορολογικές επιβαρύνσεις

Η επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσεως με φόρο εισοδήματος αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Αναβαλλόμενος φόρος έσοδο / (έξοδο)	(4.184.095)	(4.414.534)
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	(124.401)	(170.546)
Προβλέψεις διαφορών φόρου	-	(25.000)
Σύνολο	(4.308.496)	(4.610.081)

Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές έως και τη χρήση 2010. Οι σωρευμένες προβλέψεις για τις ανέλεγκτες χρήσεις 2011 – 2017 ανέρχονται σε 250.000 ευρώ.

Ο αναβαλλόμενος φόρος στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος προκύπτει ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Διαφοράς αποσβέσεων παγίων	26.363	7.341
Αποτίμησης ακινήτων από πλειστηριασμό	(520.271)	-
Αποτίμησης συμμετοχών	(289.641)	-
Ζημίας πώλησης παγίων	-	492
Αποτελέσματος πώλησης ακινήτων από πλειστηριασμούς	-	4.380
Αναγνώρισης 1/30 ζημιάς από PSI	(217.210)	(217.210)
Αποτίμησης ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου	(314.268)	(90.307)
Πρόβλεψης αποζημίωσης προσωπικού	48.661	54.260
Εξόδων εκδόσεως ομολογιακών δανείων	16.645	17.855
Φορολογικών ζημιών	(5.931.566)	(4.191.345)
Αποτελέσματος πώλησης ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου	(1.164.841)	-
Προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου	(8.294.000)	-
Χρεωστική διαφορά παρ. 3 αρ.27 Ν.4172/13	12.456.033	-
Σύνολο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(4.184.095)	(4.414.534)
Αναβαλλόμενος φόρος κερδών εύλογης αξίας	-	-
Αναλογιστικών κερδών / (ζημιών)	33.236	-
Σύνολο στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	33.236	-

14. Βασικά κέρδη ανά μερίδα

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Καθαρά κέρδη μετά από φόρους	10.521.212	10.692.044
Σταθμισμένος μέσος όρος τεμαχίων μερίδων σε κυκλοφορία	6.255.749	5.743.038
Βασικά κέρδη ανά μερίδα	1,68	1,86

15. Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Ταμείο	10.868.817	9.421.722
Χρηματοποστολές	756.400	630.300
Επιταγές εισπρακτέες σε βάρος της Κεντρικής Τράπεζας	1.177.770	2.889.424
Καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα	78.090.024	4.732.744
Σύνολο	90.893.011	17.674.190

Η Τράπεζα τηρεί στην ΤτΕ τρεχούμενο λογαριασμό, με σκοπό τη διευκόλυνση των διατραπεζικών συναλλαγών με αυτήν και τις άλλες Τράπεζες. Οι καταθέσεις αυτές είναι έντοκες, με επιτόκιο αυτό της αναχρηματοδότησης της Ε.Κ.Τ., το οποίο κατά την 31.12.2017 ήταν μηδενικό.

Για τους σκοπούς σύνταξης των ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα» και «Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων», με ημερομηνία λήξεως μικρότερη των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους.

16. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

Οι απαιτήσεις της Τράπεζας από καταθέσεις και συναλλαγές με άλλα πιστωτικά ιδρύματα αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Καταθέσεις όψεως σε €	2.859.273	11.478.414
Λοιπές απαιτήσεις (καταθέσεις προθεσμίας σε €)	1.500.000	1.500.000
Λοιπές απαιτήσεις (καταθέσεις προθεσμίας σε \$)	41.513	47.477
Σύνολο	4.400.786	13.025.891

17. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Συμμετοχές σε Συμμετοχικού Ενδιαφέροντος Επιχειρήσεις		
Λοιπές συμμετοχές και τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων	98.000	98.000
Μετοχές και Άλλοι Τίτλοι Μεταβλητής Απόδοσης		
Συμμετοχές και τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων	3.216.741	1.993.337
Μετοχές	20.432	20.432
Μείον: Προβλέψεις υποτίμησης	-	(703.945)
Ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου	2.919.780	-
	6.156.954	1.309.825
Σύνολο	6.254.954	1.407.825

Οι τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων αφορούν κυρίως συμμετοχή στη Συνεταιριστική Α.Ε.Ε.Γ.Α. (8,15%) και στη Διατραπεζικά Συστήματα ΔΙΑΣ Α.Ε..

18. Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες

Ποσά σε χιλ. €	31.12.2017	31.12.2016
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	1.372.001	1.397.177
Εμπορικές Επιχειρήσεις	415.786	452.308
Τουρισμός/Καταλύματα	261.721	261.307
Κατασκευαστικές	212.084	219.356
Βιομηχανικές-Βιοτεχνικές	161.460	174.816
Παροχή Υπηρεσιών/Ελ. Επαγγέλματα	102.499	100.193
Ενέργεια/Φωτοβολταϊκά	26.036	31.226
Γεωργία/Κτηνοτροφία	39.363	39.950
Λοιπά	81.828	49.384
ΟΤΑ/Δημοτικές Επιχειρήσεις	21.332	24.051
Εστίαση	28.448	24.305
Μεταφορικές	13.853	15.131
Ναυτιλία	3.918	304
Ασφαλιστικές/Επενδυτικές Επιχειρήσεις	2.250	3.504
Υπηρεσίες Υγείας	1.066	942
Τηλεπικοινωνίες/Πληροφορική/Ενημέρωση	357	400
ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	144.656	150.604
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	82.403	87.114
Σύνολο	1.599.060	1.634.895

Ποσά σε χιλ. €	31.12.2017	31.12.2016
Απαιτήσεις από προμήθειες εγγυητικών	1.167	1.147
Σύνολο δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	1.599.060	1.634.895

Ποσά σε χιλ. €	31.12.2017	31.12.2016
Πάνω από τρεις (3) μήνες και μέχρι ένα (1) έτος	1.167	1.147
Πάνω από ένα (1) έτος	0	0
Σύνολο	1.167	1.147

Ποσά σε χιλ. €	31.12.2017	31.12.2016
Υπόλοιτο 1η Ιανουαρίου	404.507	409.948
Διαγραφές	(40.691)	(18.441)
Πρόβλεψη χρήσης	10.000	13.000
Υπόλοιτο 31η Δεκεμβρίου	373.815	404.507

Δάνεια σε οριστική καθυστέρηση σε χιλ. €	31.12.2017	31.12.2016
Σύνολο χορηγήσεων	1.597.893	1.633.748
Σύνολο χορηγήσεων σε οριστική καθυστέρηση	402.156	239.783
Ποσοστό οριστικών καθυστερήσεων / Σύνολο χορηγήσεων	25,2%	14,7%

Η κίνηση του λογαριασμού των προβλέψεων για απομείωση των δανείων έχει ως εξής:

Ποσά σε χιλ. €	31.12.2017	31.12.2016
Υπόλοιτο 1η Ιανουαρίου	404.507	409.948
Διαγραφές	(40.691)	(18.441)
Πρόβλεψη χρήσης	10.000	13.000
Υπόλοιτο 31η Δεκεμβρίου	373.815	404.507

19. Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη

Ποσά σε €	31.12.2017		31.12.2016	
	Λογιστική Αξία	Ονομαστική Αξία	Λογιστική Αξία	Ονομαστική Αξία
Ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου διακρατούμενα ως τη λήξη	-	-	8.054.758	13.230.000

Η Τράπεζα συμμετείχε στην ανταλλαγή τίτλων με βάση την δημόσια Πρόταση Ανταλλαγής Ομολόγων της 29ης Νοεμβρίου 2017 από τον ΟΔΔΗΧ. Η Τράπεζα αντάλλαξε όλη τη θέση σε ομόλογα κυμαινόμενου επιτοκίου του ΕΤΧΣ ονομαστικής αξίας 13,2 εκατ. ευρώ με ομόλογα σταθερού επιτοκίου του ΕΤΧΣ σχεδόν ίσης ονομαστικής αξίας. Τα νέα Ομόλογα ρευστοποιήθηκαν τους μήνες Δεκέμβριο 2017 και Ιανουάριο 2018, με την Τράπεζα να ενισχύει τη ρευστότητα της κατά 12,7 εκατ. ευρώ. Επίσης λόγω της πώλησης αναστράφηκαν προβλέψεις ποσού 4,01 εκατ. ευρώ στην κατάσταση αποτελεσμάτων του 2017. Από την αποτίμηση των μενόντων ομολόγων στη λήξη της χρήσης προέκυψαν και κέρδη αποτίμησης στην εύλογη αξία 1,083 εκατ. ευρώ.

Κίνηση χρήσης

Υπόλοιπο 1.1 / Ονομαστική Αξία	8.054.758
Αγορές	-
Υπεραξία ανταλλαγής	147.080
Ρευστοποιήσεις	(10.382.434)
Αναστροφή συσσωρευμένων απομειώσεων λόγω πώλησης	4.016.692
Κέρδη αποτίμησης στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία	1.083.684
Αναταξινόμηση	(2.919.780)
Υπόλοιπο 31.12.2017	0

20. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων ακινητοποιήσεων έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	Οικόπεδα	Κτίρια & Εγκαταστάσεις Κτιρίων	Μηχανολογικός Εξοπλισμός & Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός	Ακινητοποιήσεις υπό Εκτέλεση	Σύνολο
Αξία Κτήσης						
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2017	7.871.000	22.677.819	344.384	11.189.923	-	42.083.127
Προσθήκες	-	47.790	15.838	398.420	7.406	469.453
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις & διαγραφές	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2017	7.871.000	22.725.609	360.222	11.588.343	7.406	42.552.580
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις						
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2017	-	(11.189.339)	(331.520)	(9.380.842)	-	(20.901.701)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(783.527)	(5.385)	(577.197)	-	(1.366.109)
Πωλήσεις & διαγραφές	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2017	-	(11.972.866)	(336.905)	(9.958.038)	-	(22.267.809)
Αναπόσβεστη Αξία 31ης Δεκεμβρίου 2017	7.871.000	10.752.743	23.317	1.630.304	7.406	20.284.770

Ποσά σε €	Οικόπεδα	Κτίρια & Εγκαταστάσεις Κτιρίων	Μηχανολογικός Εξοπλισμός & Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και Λοιπός Εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό Εκτέλεση	Σύνολο
Αξία Κτήσης						
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2016	7.405.574	22.403.335	344.284	10.917.643	364.831	41.435.668
Προσθήκες	465.426	274.484	1.900	597.782	-	1.339.593
Μεταφορές	-	-	-	-	(364.831)	(364.831)
Πωλήσεις & διαγραφές	-	-	(1.800)	(325.502)	-	(327.302)
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2016	7.871.000	22.677.819	344.384	11.189.923	-	42.083.127
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις						
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2016	-	(10.384.791)	(327.679)	(9.159.427)	-	(19.871.896)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(804.548)	(5.641)	(544.820)	-	(1.355.009)
Πωλήσεις & διαγραφές	-	-	1.800	323.405	-	325.205
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2016	-	(11.189.339)	(331.520)	(9.380.842)	-	(20.901.701)
Αναπόσβεστη Αξία 31η Δεκεμβρίου 2016	7.871.000	11.488.481	12.864	1.809.081	-	21.181.426

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα της Τράπεζας αποτιμούνται στην εύλογη αξία. Η τελευταία αποτίμηση έγινε την 31.12.2016 βάσει εκθέσεων αποτίμησης επαγγελματιών εκτιμητών. Οι εύλογες αξίες των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων κατατάσσονται από πλευράς ιεραρχίας της εύλογης αξίας στο Επίπεδο 3.

Δεν έχουν κεφαλαιοποιηθεί τόκοι κατασκευαστικής περιόδου σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 23. Δεν υπάρχουν εμπράγματα βάρη επί των ακινήτων της Τράπεζας. Δεν υπάρχουν ενσώματα πάγια υπό καθεστώς χρηματοδοτικών μισθώσεων.

21. Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι εύλογες αξίες των επενδυτικών ακινήτων κατατάσσονται από πλευράς ιεραρχίας της εύλογης αξίας στο Επίπεδο 3. Τα επενδυτικά ακίνητα αποτιμούνται από ανεξάρτητους επαγγελματίες εκτιμητές.

Ποσά σε €	Οικόπεδα - Κτίρια
Αξία Κτήσης	
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2016	1.546.000
Προσθήκες	-
Διαφορές αποτίμησης στην εύλογη αξία	-
Αναστροφές / Αναταξινομήσεις	6.778.406
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2016	8.324.406

Ποσά σε €	Οικόπεδα - Κτίρια
Αξία Κτήσης	
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2017	8.324.406
Προσθήκες	10.739
Διαφορές αποτίμησης στην εύλογη αξία	1.794.039
Αναστροφές / Αναταξινομήσεις	5.537.815
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2017	15.667.000

22. Άυλα πάγια στοιχεία

Ποσά σε €	Λογισμικό
Αξία Κτήσης	
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2016	3.857.562
Προσθήκες	140.846
Μειώσεις	-
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2016	3.998.408
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2016	(2.529.029)
Αποσβέσεις περιόδου	(299.187)
Πώλησεις & διαγραφές	-
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2016	(2.828.216)
Αναπόσβεστη Αξία 31η Δεκεμβρίου 2016	1.170.192

Ποσά σε €	Λογισμικό
Αξία Κτήσης	
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2017	3.998.408
Προσθήκες	508.678
Μειώσεις	-
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2017	4.507.086
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2017	(2.828.216)
Αποσβέσεις περιόδου	(307.044)
Πώλησεις & διαγραφές	-
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2017	(3.135.260)
Αναπόσβεστη Αξία 31η Δεκεμβρίου 2017	1.371.826

23. Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους

Ποσά σε €		31.12.2017	31.12.2016
Διαφορά προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου		32.898.777	41.192.777
Υπεραξία ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων		(1.443.580)	(1.469.944)
Απομείωση ακινήτων από πλειστηριασμούς		989.859	989.859
Δαπάνες εκδόσεως ομολογιακών δανείων		(67.785)	(84.430)
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού		620.527	538.630
Υπεραξία επενδύσεων σε ακίνητα		(520.271)	-
Υπεραξία συμμετοχών		(289.641)	-
Αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων		21.711	1.500.820
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση προσωρινών διαφορών	α	32.209.597	42.667.712
Ζημιά PSI	β	5.213.040	5.430.250
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση από εκπιπτόμενες φορολογικά ζημίες	γ	60.364	5.991.930
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση από αναπόσβεστη χρεωστική διαφορά της παρ.3 του αρ.27 Ν.4172/13	δ	12.456.033	-
Σύνολο Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης	α+β+γ+δ	49.939.034	54.089.892

Η αναβαλλόμενη φορολογία έχει υπολογιστεί με βάση τον ονομαστικό φορολογικό συντελεστή με τον οποίο αναμένεται να συμψηφιστούν οι προσωρινές φορολογητέες και εκπεστές διαφορές.

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται μόνο στην έκταση που εύλογα αναμένεται ότι θα συμψηφιστεί με μελλοντικά φορολογητέο εισόδημα.

Οι ουσιώδεις προσωρινές διαφορές αφορούν:

- Προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που ο διακανονισμός τους δεν έχει καθορισμένη λήξη.
- Ζημία από την ανταλλαγή Ο.Ε.Δ., βάσει PSI, η οποία αναγνωρίζεται φορολογικά σε συνολική διάρκεια 30 ετών (έως τη χρήση 2027).
- Χρεωστική διαφορά της παρ. 3 του άρθρου 27 του Ν. 4172/2013 από διαγραφές δανείων, υποκείμενη σε εικοσαετή (20) απόσβεση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις από εκπιπτόμενες φορολογικά ζημιές αφορούν σε φορολογικές ζημιές της τρέχουσας χρήσης 2017.

Η Τράπεζα με απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των συνεταίρων στις 19 Μαρτίου 2016, έχει υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς του άρθρου 27^Α του Ν. 4172/2013 όπως ισχύει. Οι διατάξεις του άρθρου 27^Α του Ν. 4172/2013, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 4340/2015, αφορούν στην προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων επί προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Προς το σκοπό της ένταξης στις διατάξεις των παραγράφων αυτών και για την ανάληψη των σχετικών ενεργειών, απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των συνεταίρων με την απαραίτητη αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, κατά τις διατάξεις του Ν. 1667/1986, για την αύξηση του συνεταιριστικού κεφαλαίου, κατόπιν ειδικής εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου. Η απόφαση αυτή αφορά στο σχηματισμό ειδικού αποθεματικού και στη δωρεάν έκδοση παραστατικών τίτλων δικαιωμάτων κτήσεως κοινών μετοχών ή συνεταιριστικών μερίδων (δικαιώματα μετατροπής) υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.

Ο φόρος εισοδήματος, ο οποίος αναλογεί σε προσωρινές διαφορές που αφορούν: **α)** στο υπολειπόμενο (αναπόσβεστο) ποσό της χρεωστικής διαφοράς (PSI) της παραγράφου 2 του άρθρου 27 που έχει προκύψει σε βάρος των εποπτευόμενων από την ΤτΕ νομικών προσώπων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 26 και **β)** στο ποσό των σωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών, λόγω πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες έχουν λογισθεί έως τις **30 Ιουνίου 2015**, αναφορικά με απαιτήσεις των προαναφερθέντων νομικών προσώπων, για το οποίο έχει λογισθεί ή θα λογισθεί «αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση», σύμφωνα με τις διατάξεις των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) και του Ν. 4172/2013 και εμφανίζεται στις τελευταίες εκάστοτε νομίμως ελεγμένες και εγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση των συνεταίρων, ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί με βάση τα Δ.Π.Χ.Α., **μετατρέπεται, στο σύνολο του ή μερικά**, κατά περίπτωση, σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση των νομικών προσώπων έναντι του Δημοσίου, σε περίπτωση κατά την οποία, το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως των νομικών προσώπων είναι ζημία, σύμφωνα με τις νομίμως ελεγμένες και εγκεκριμένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την Τακτική Γενική Συνέλευση των συνεταίρων.

Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης προσδιορίζεται δια του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού της, κατά τα παραπάνω, οριζόμενης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική, μετά από φόρους, ζημία χρήσεως στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του νομικού προσώπου, οι οποίες έχουν συνταχθεί για το οικείο φορολογικό έτος, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσεως [Φορολογική Απαίτηση = (Ποσό Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων * Λογιστική, μετά από Φόρους, Ζημία Χρήσεως) / (Ίδια Κεφάλαια - Λογιστική, μετά από Φόρους, Ζημία Χρήσεως)].

Η απαίτηση της παρούσας παραγράφου γεννάται κατά το χρόνο έγκρισης των εκάστοτε ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων από την Τακτική Γενική Συνέλευση των συνεταιίρων και συμψηφίζεται με τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος του νομικού προσώπου του φορολογικού έτους το οποίο αφορούν οι εγκριθείσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Προκειμένου για το συμψηφισμό με τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος, το νομικό πρόσωπο μπορεί να υποβάλει εμπρόθεσμα συμπληρωματική δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία γέννησης της απαίτησης, κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Σε περίπτωση που ο αναλογούν φόρος εισοδήματος του φορολογικού έτους στο οποίο προέκυψε η λογιστική ζημία δεν επαρκεί για τον ολοσχερή συμψηφισμό της απαίτησης και κατά το μέρος που αυτή δεν έχει συμψηφισθεί, το νομικό πρόσωπο έχει άμεσα εισπράξιμη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου για το υπόλοιπο (μη συμψηφισθέν) ποσό. Η απαίτηση αυτή καλύπτεται εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της (αρχικής ή συμπληρωματικής) δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, το νομικό πρόσωπο εκδίδει δωρεάν παραστατικούς τίτλους δικαιωμάτων κτήσεως κοινών μετοχών ή συνεταιριστικών μερίδων (δικαιώματα μετατροπής), οι οποίοι ανήκουν κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο και αντιστοιχούν σε μετοχές ή συνεταιριστικές μερίδες συνολικής αγοραίας αξίας ίσης με το εκατό τοις εκατό (100%) του ποσού της οριστικής και εκκαθαρισμένης φορολογικής απαίτησης, προ του συμψηφισμού της με το φόρο εισοδήματος του φορολογικού έτους στο οποίο προέκυψε η λογιστική ζημία. Ως αγοραία αξία των μετοχών ή συνεταιριστικών μερίδων, νοείται η εσωτερική λογιστική αξία τους, όπως προκύπτει από τη νόμιμα συνταγμένη τελευταία Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του νομικού προσώπου, αφού ληφθούν υπόψη τυχόν παρατηρήσεις στην έκθεση του ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή λογιστή. Η άσκηση των δικαιωμάτων μετατροπής πραγματοποιείται χωρίς την καταβολή ανταλλάγματος, με την κεφαλαιοποίηση του ειδικού αποθεματικού.

Οι διατάξεις του άρθρου 27^Α αφορούν φορολογικές απαιτήσεις που γεννώνται από το φορολογικό έτος 2017 και εφεξής και ανάγονται στο φορολογικό έτος 2016 και εφεξής. Κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση πτώχευσης, ειδικής εκκαθάρισης ή εκκαθάρισης του νομικού προσώπου, η φορολογική απαίτηση γεννάται οποτεδήποτε συντρέξουν τα γεγονότα αυτά μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος.

Βάση Υπολογισμού 30.6.2015	Διαφορές	29%
PSI	19.848.500	5.756.065
Διαφορά σωρευμένων προβλέψεων	139.784.568	40.537.524
Σύνολο	159.633.068	46.293.589

Το μέγιστο υπόλοιπο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, που δύναται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27^Α του Ν. 4172/2013, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανέρχεται σε περίπου **45,75 εκατ. ευρώ**.

24. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος προηγούμενων χρήσεων	794.290	575.025
Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων	36.733.146	36.305.464
Λοιπές απαιτήσεις και προκαταβολές	2.678.950	2.898.854
Δουλευμένοι τόκοι χορηγήσεων	4.812.230	6.044.157
Δουλευμένα άλλα έσοδα από τόκους	8.787	355.937
Έσοδα προμηθειών εισπρακτέα	184.614	98.376
Λοιπά έσοδα εισπρακτέα	18.137	-
Έσοδα επομένων χρήσεων	521.970	424.876
Προκαταβολές προσωπικού	92.644	11.107
Σύνολο	45.844.768	46.713.797

Με τις διατάξεις του Ν. 4370/2016 «Συστήματα Εγγύησης Καταθέσεων», ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2014/49/Ε.Ε. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 (Ε.Ε. L 173), περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων (εφεξής Σ.Ε.Κ.) και θεσπίζονται κοινοί κανόνες για όλα τα Σ.Ε.Κ. που αποσκοπούν στην παροχή ομοιόμορφου επιπέδου προστασίας στους καταθέτες σε όλη την Ε.Ε..

Το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (εφεξής Τ.Ε.Κ.Ε.) είναι ο φορέας διαχείρισης του συστήματος εγγύησης των τραπεζικών καταθέσεων και των επενδυτικών υπηρεσιών. Σκοποί του Τ.Ε.Κ.Ε. είναι: α) η καταβολή αποζημίωσης στους καταθέτες των πιστωτικών ιδρυμάτων, τα οποία ευρίσκονται σε αδυναμία να εκπληρώσουν τις προς αυτούς υποχρεώσεις τους, β) η καταβολή αποζημίωσης στους επενδυτές – πελάτες των πιστωτικών ιδρυμάτων, τα οποία ευρίσκονται σε αδυναμία να εκπληρώσουν τις προς αυτούς υποχρεώσεις τους και γ) η χρηματοδότηση της εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Στο κεφάλαιο Β του Ν. 4370/2016, καθορίζεται η υποχρέωση συμμετοχής των πιστωτικών ιδρυμάτων στο Τ.Ε.Κ.Ε. (άρθρο 4, παράγραφος 3 και άρθρο 15 της Οδηγίας 2014/49/Ε.Ε.), ενώ σύμφωνα με το άρθρο 9 του παραπάνω Νόμου, το ανώτατο όριο κάλυψης του συνόλου των καταθέσεων κάθε καταθέτη σε πιστωτικό ίδρυμα που καλύπτεται από το Τ.Ε.Κ.Ε., ορίζεται σε 100.000 (εκατό χιλιάδες) ευρώ. Το όριο αυτό ισχύει για το σύνολο των καταθέσεων που τηρούνται στο ίδιο πιστωτικό ίδρυμα, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους, το νόμισμα και τον τόπο κατάθεσης εντός της Ε.Ε..

25. Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Για τον έλεγχο απομείωσης, τα ακίνητα από πλειστηριασμούς, αποτιμήθηκαν από ανεξάρτητους εκτιμητές.

Ποσά σε €	Οικόπεδα - Κτίρια
Αξία Κτήσης	
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2016	25.529.531
Προσθήκες	394.573
Πώλησεις & διαγραφές	(1.881.828)
Αναστροφές / Αναταξινομήσεις	(6.778.406)
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2016	17.263.869

Ποσά σε €	Οικόπεδα - Κτίρια
Αξία Κτήσης	
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2017	17.263.869
Προσθήκες	425.834
Πώλησεις & διαγραφές	(278.533)
Αναστροφές / Αναταξινομήσεις	(5.537.815)
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2017	11.873.355

26. Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Χρηματοδότηση Ε.Λ.Α.	-	71.000.000

Κατά την 31.12.2017, η Τράπεζα έχει μηδενίσει το δανεισμό από τον Ε.Λ.Α. αντλώντας ρευστότητα από καταθέσεις πελατείας.

27. Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς λοιπά πιστωτικά ιδρύματα (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων)	162.151.114	130.137.339
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς λοιπά πιστωτικά ιδρύματα (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων)	18.158.530	21.606.156
Καταθέσεις όψεως πιστωτικών ιδρυμάτων	1.949.456	601.502
Σύνολο	182.259.099	152.344.997

28. Υποχρεώσεις προς πελάτες

Οι καταθέσεις και οι λοιποί λογαριασμοί πελατών αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Καταθέσεις όψεως	273.019.254	281.924.804
Καταθέσεις ταμειοτηρίου	253.803.070	249.209.958
Καταθέσεις προθεμίας	583.603.230	509.575.655
Επιταγές και εντολές πληρωτέες	5.526.549	5.132.838
Σύνολο	1.115.952.103	1.045.843.255

Η αύξηση των καταθέσεων πελατείας αποδεικνύει την βελτίωση του κλίματος εμπιστοσύνης προς την Τράπεζα και αποτελεί βάση για την αποκατάσταση της ρευστότητας της Τράπεζας αλλά και την ανάπτυξη των εργασιών της.

29. Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Παγκρήτιο Ομόλογο εκδόσεως 2015 μειωμένης εξασφάλισης	23.500.000	23.500.000
Μείον: Δαπάνες εκδόσεως Παγκρήτιου Ομολόγου	(143.195)	(177.809)
Παγκρήτιο Ομόλογο εκδόσεως 2015 μετατρέψιμο σε συνεταιριστικές μερίδες	15.100.000	15.100.000
Μείον: Δαπάνες εκδόσεως Παγκρήτιου Ομολόγου	(90.546)	(113.330)
Σύνολο	38.366.259	38.308.861

Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)	Όροι
Ημερομηνία έκδοσης	21/12/2015
Ημερομηνία λήξης	21/12/2022
Έτη - δόσεις	εφάπαξ στο 7ο έτος
Ποσό	23.500.000
Ονομαστική αξία ομολόγου	100.000
Πλήθος ομολογίων	235
Επιτόκιο	6,50%
Καταβολή τόκου	ετησίως / 365 ημέρες
Έξοδα έκδοσης	214.731
Effective rate	6,67%
Αναγνώριση στα Εποπτικά Κεφάλαια Κατηγορίας 2	Tier II

Μετατρέψιμο Ομόλογο	Όροι
Ημερομηνία έκδοσης	21/12/2015
Ημερομηνία λήξης	αόριστη διάρκεια
Ποσό	15.100.000
Ονομαστική αξία ομολόγου	100.000
Πλήθος ομολογίων	151
Επιτόκιο	8,00%
Καταβολή τόκου	ετησίως / 365 ημέρες
Έξοδα έκδοσης	137.976
Effective rate	8,18%
Αναγνώριση στα Εποπτικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1	Tier I

30. Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

Οι υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό αφορούν στη χορήγηση ποσού λόγω συνταξιοδότησης, το οποίο προκύπτει από τη σχηματισμένη κάθε χρόνο πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού και αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Παρούσα αξία υποχρέωσης στην αρχή της περιόδου	1.857.344	1.670.242
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	148.065	153.697
Κόστος τόκου	27.860	33.405
Τερματικές παροχές	12.194	-
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(20.323)	-
Αναλογιστική ζημία	114.608	-
Παρούσα Αξία Υποχρέωσης στο Τέλος της Περιόδου	2.139.748	1.857.344

Τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος είναι τα εξής:

Ποσά σε €	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2016
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	148.065	153.697
Κόστος τόκου	27.860	33.405
Τερματικές παροχές	(8.129)	-
Σύνολο Δαπάνης που Αναγνωρίστηκε στα Αποτελέσματα	167.796	187.102
Αναλογιστική ζημιά	114.608	-
Σύνολο	282.404	187.102

Τα παραπάνω αποτελέσματα εξαρτώνται από τις υποθέσεις (οικονομικές και δημογραφικές) εκπόνησης της αναλογιστικής μελέτης.

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για λογιστικούς σκοπούς είναι οι εξής:

Τεχνικό επιτόκιο	1,5%
Αύξηση μισθών	1%
Πληθωρισμός	1,8%
Πίνακας θνησιμότητας	MT_EAE2012P
Καθαρό ποσοστό αποχωρήσεων (παραιτήσεις μείον απολύσεις)	0,0%
Μέση ηλικία συνταξιοδότησης:	
Άνδρες & Γυναίκες Βαρέα – Ανθυγιεινά	62 ετών
Άνδρες & Γυναίκες Λοιπές Κατηγορίες Ασφάλισης	67 ετών
Ημερομηνία αποτίμησης	31/12/2017 (31/1/2018)
	Κλειστή: υποτέθηκε
Δομή ασφαλισμένης ομάδας	μηδενική είσοδος ατόμων
Περιουσία του ταμείου	μηδέν

Ανάλυση ευαισθησίας του αποτελέσματος σχετικά με την αναλογιστική υποχρέωση την 31.12.2017:

Παράμετρος	Μεταβολές	Υποχρέωση 31.12.2017	Μεταβολή σε σχέση με τη Βασική Αποτίμηση
Τεχνικό επιτόκιο	0,50%	1.914.052	-225.696
Τεχνικό επιτόκιο	-0,50%	2.396.156	256.409
Αύξηση μισθών	0,25%	2.264.159	124.412
Αύξηση μισθών	-0,25%	2.022.481	-117.266

31. Λοιπά στοιχεία παθητικού

Τα λοιπά στοιχεία παθητικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων	5.953.330	5.661.424
Επιταγές καλύμματα προς εισπραξη	497.760	621.176
Τόκοι και προμήθειες δουλευμένοι/ες	1.323.683	1.073.245
Εισπράξεις από πλειστηριασμούς σε αναμονή	796.667	796.667
Υποχρεώσεις από φόρους – τέλη	1.137.886	1.324.774
Υποχρεώσεις προς προμηθευτές	969.544	1.071.234
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς	635.509	590.904
Λοιπές υποχρεώσεις	328.739	248.474
Εισφορά Ν.128/1975	377.816	366.274
Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων	278.685	275.935
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη (για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις)	250.000	250.000
Τηλεφωνικά - Ηλεκτρικό ρεύμα - Ταχυδρομικά	126.868	115.258
Υποχρεώσεις από εκκαθαρίσεις καρτών	99.504	108.252
Σύνολο	12.775.991	12.503.618

Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2017

32. Συνεταιριστικό κεφάλαιο

Ποσά σε €	Αριθμός Μερίδων	Ονομαστική Αξία	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο
Υπόλοιπο έναρξης 1η Ιανουαρίου 2016	5.733.664	5	28.668.320
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	18.747	5	93.735
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2016	5.752.411	5	28.762.055
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.589.210	5	7.946.050
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2017	7.341.621	5	36.708.105

Το 2015 ήταν έτος «ανακεφαλαιοποίησης» της Τράπεζας για την αποκατάσταση του δείκτη κεφαλαιακής της επάρκειας. Η Τράπεζα συγκέντρωσε συνολικά 69,6 εκατ. ευρώ, υλοποιώντας τις αποφάσεις της ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 4ης Ιουλίου 2015 και της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 19ης Νοεμβρίου 2015, με την επιτυχή αύξηση του συνεταιριστικού κεφαλαίου και την έκδοση δύο (2) νέων ομολογιακών δανείων που προσμετρώνται στα εποπτικά κεφάλαια.

Παρά την ως άνω επιτυχή ανακεφαλαιοποίηση, η Διοίκηση της Τράπεζας άφησε ανοικτή τη διαδικασία αυξήσεως κεφαλαίου, επιζητώντας τη συμμετοχή στρατηγικού επενδυτή. Στις αρχές του 2017, με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, έκανε αποδεκτή τη συμμετοχή στο κεφάλαιό της, της ανώνυμης εταιρείας Lyktos Participations, συμφερόντων του κ. Μιχάλη Σάλλα, ως στρατηγικού επενδυτή. Η Lyktos Participations κατέθεσε το ποσό των 12.600.000 ευρώ, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 21,45% του συνεταιριστικού κεφαλαίου της Τράπεζας. Η ολοκλήρωση της ως άνω διαδικασίας, με την έγκριση της από τις εποπτικές αρχές τον Μάιο του 2017 είχε ως αποτέλεσμα την έκδοση 1.575.000 συνεταιριστικών μερίδων ενώ το συνεταιριστικό κεφάλαιο και η διαφορά υπέρ το άρτιο αυξήθηκαν κατά 7.875.000 ευρώ και 4.725.000 ευρώ αντίστοιχα.

Η Διοίκηση της Τράπεζας εκτιμά ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση του συνεταιριστικού κεφαλαίου στην Καθαρή Θέση, σύμφωνα με τη Διερμηνεία Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π. 2, καθότι υφίσταται σχετική απαγόρευση από την ΤτΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014 για επιστροφές κεφαλαίων.

33. Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο

Ποσά σε €	Διαφορά από Έκδοση Μερίδων Υπέρ το Άρτιο
Υπόλοιπο έναρξης 1η Ιανουαρίου 2016	130.977.842
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	-55.496
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2016	130.922.346
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	4.376.498
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2017	135.298.844

Στο λογαριασμό υπέρ το άρτιο καταχωρήθηκαν στη χρήση 2017 και τα έξοδα αύξησης του συνεταιριστικού κεφαλαίου, ποσού 391.893 ευρώ.

34. Λοιπά αποθεματικά, Αποτελέσματα εις νέο

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Τακτικό αποθεματικό	15.105.153	15.105.153
Αποθεματικά καταστατικού	7.552.576	7.552.576
Ειδικό αποθεματικό εγγραφής	3.156.773	3.156.337
Έκτακτα αποθεματικά	36.581.805	36.581.805
Αφορολόγητα αποθεματικά από κέρδη φορολογημένα κατ' ειδικό τρόπο	2.995.699	2.995.699
Αφορολόγητα αποθεματικά από κέρδη απαλλασσόμενα της φορολογίας	845.559	845.559
Φορολογημένα αποθεματικά άρθρου 106 Ν. 2238/1994	3.006.992	3.006.992
Αποθεματικό Αναπροσαρμογής Δ.Λ.Π. 16	1.853.591	1.853.591
Σύνολο	71.098.147	71.097.711

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Αποτελέσματα εις νέο	(33.062.129)	(43.583.341)
Ζημιές εις νέο - Επίδραση μετάβασης σε Δ.Π.Χ.Α.	(89.761.635)	(89.761.635)
Αποτελέσματα εις νέο	(122.823.764)	(133.344.976)

Το τακτικό αποθεματικό σχηματίζεται σύμφωνα με το άρθρο 24 του Καταστατικού, με την παρακράτηση ποσοστού τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) των καθαρών κερδών κάθε χρήσεως. Η παρακράτηση δεν είναι υποχρεωτική, όταν το ύψος του αποθεματικού έχει εξισωθεί με τη συνολική αξία των συνεταιριστικών μερίδων.

Το τακτικό αποθεματικό που προορίζεται για την κάλυψη ενδεχομένων ζημιών του Συνεταιρισμού, χρησιμοποιείται στις εργασίες του και μόνο μετά τη διάλυση του Συνεταιρισμού διανέμεται μεταξύ των συνεταίρων που υπάρχουν τότε ή των κληρονόμων τους, ανάλογα με τις μερίδες που καθένας έχει.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του Καταστατικού, από τα ετήσια καθαρά κέρδη της Τράπεζας, παρακρατείται ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%), για το σχηματισμό εκτάκτου αποθεματικού, που χρησιμοποιείται για την πληρωμή της προβλεπόμενης από το άρθρο 40 του Καταστατικού αποζημίωσης εξερχομένων.

Έκτακτα αποθεματικά μπορούν να σχηματίζονται, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, και για άλλους, συγκεκριμένους πάντοτε, σκοπούς, οριζόμενων με την ίδια απόφαση και των όρων και προϋποθέσεων χρησιμοποίησής τους. Όλα τα έκτακτα αποθεματικά, εφόσον παρέχεται δυνατότητα και δεν δυσχεραίνεται η πραγμάτωση του σκοπού τους, χρησιμοποιούνται στις εργασίες της Τράπεζας.

35. Δεσμεύσεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις: Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές έως και τη χρήση 2010. Για τη χρήση 2011 δεν εκδόθηκε εντολή ελέγχου και ενδεχόμενα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί παραγραφής. Οι σωρευμένες προβλέψεις για τις ανέλεγκτες χρήσεις 2012 έως 2017 ανέρχονται σε 250.000 ευρώ και κρίνονται επαρκείς.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι υποχρεώσεις της Τράπεζας (ως μισθώτριας) προέρχονται κατά κύριο λόγο από κτίρια που χρησιμοποιεί για τα υποκαταστήματά της. Οι απαιτήσεις της (ως εκμισθώτριας) αφορούν σε μισθώσεις κτιρίων ιδιοκτησίας της σε τρίτους.

Οι ελάχιστες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων της Τράπεζας εκτιμώνται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
- εντός ενός έτους	857.203	820.243
- πέραν του έτους και μέχρι 5 έτη	4.286.013	4.101.213
- πέραν των 5 ετών	3.428.810	3.280.970
Σύνολο	8.572.026	8.202.426

Οι ελάχιστες μελλοντικές εισπράξεις μισθωμάτων της Τράπεζας εκτιμώνται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
- εντός ενός έτους	281.813	111.667
- πέραν του έτους και μέχρι 5 έτη	1.409.063	558.336
- πέραν των 5 ετών	1.127.251	446.668
Σύνολο	2.818.126	1.116.671

Κεφαλαιακές δεσμεύσεις: Η Τράπεζα, στο πλαίσιο των συνήθων επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων, αναλαμβάνει δεσμεύσεις που είναι δυνατόν να επιφέρουν στο μέλλον μεταβολές στην περιουσιακή της διάρθρωση. Οι δεσμεύσεις αυτές παρακολουθούνται σε εκτός Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης λογαριασμούς και αφορούν σε εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση, υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια.

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
- Εγγυητικές επιστολές	91.065.657	104.572.032

Ενδεχόμενες νομικές υποχρεώσεις: Δεν υπάρχουν εκκρεμείς δικαστικές ή σε διαιτησία υποθέσεις που θα μπορούσαν να επηρεάσουν ουσιαδώς τη χρηματοοικονομική κατάσταση της Τράπεζας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017. Η Τράπεζα διεκδικεί μέσω των νομικών διαδικασιών τη δικαστική είσπραξη καθυστερημένων οφειλών στο πλαίσιο της τραπεζικής πρακτικής.

Στοιχεία ενεργητικού σε ενέχυρο: Απαιτήσεις κατά πελατών ύψους 9,45 εκατ. ευρώ κατά την 31.12.2017 ως ενέχυρο στον Ε.Λ.Α. σε περίπτωση μελλοντικής ανάγκης προσφυγής στο μηχανισμό έκτακτης χρηματοδότησης.

36. Αναπροσαρμογές κονδυλίων

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος 31.12.2016	Δημοσιευμένο	Αναταξινόμηση	Αναμορφωμένο
Έξοδα προμηθειών	(1.186.447)	(1.334.760)	(2.521.207)
Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες	6.248.972	(1.334.760)	4.914.213
Γενικά διοικητικά έξοδα	(5.509.306)	1.334.760	(4.174.547)
Σύνολο Λειτουργικών Εξόδων	(20.311.711)	1.334.760	(18.976.952)

Τα έξοδα για δικαστικές ενέργειες χορηγήσεων ταξινομήθηκαν στα έξοδα προμηθειών και ως εκ τούτου για λόγους συγκρισιμότητας αναταξινόμηθηκαν τα αντίστοιχα έξοδα προηγούμενης χρήσης που παρουσιάζονταν στα γενικά διοικητικά έξοδα.

37. Συναλλαγές και υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών

Τα υπόλοιπα και οι συναλλαγές της Τράπεζας με τα συνδεδεμένα μέρη, κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24, έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2017	31.12.2016
Συναλλαγές και Υπόλοιπα με Μέλη Δ.Σ.:		
Διευθυντές & Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη		
Δάνεια	10.653.145	6.851.814
Καταθέσεις	6.371.108	8.809.875
Ομολογίες εκδοσεώς μας	-	300.000
Εγγυητικές επιστολές σε ισχύ	3.064.162	2.706.393
Αμοιβές & λοιπές παροχές βασικών Διοικητικών Στελεχών	749.432	400.289
Αμοιβές & αποζημιώσεις Μελών Δ.Σ. & Επιτροπών	285.836	82.732
Μερίδες	59.377	130.990

Τα λοιπά συνδεδεμένα μέρη αφορούν κυρίως σε φυσικά και νομικά πρόσωπα που συνδέονται με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

38. Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων (Οδηγία 2014/59/Ε.Ε.)

Με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 4335/2015, ενσωματώνεται στη νομοθεσία η οδηγία 2014/59/Ε.Ε., για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου, σχετικά με την ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και την τροποποίηση των οδηγιών 82/891/Ε.Ο.Κ., 2011/24/Ε.Κ., 2002/47/Ε.Κ., 2004/25/Ε.Κ., 2005/56/Ε.Κ., 2007/36/Ε.Κ., 2011/35/Ε.Ε., 2012/30/Ε.Ε. και 2013/36/Ε.Ε., καθώς και των κανονισμών (Ε.Ε.) 1093/2010 και (Ε.Ε.) 648/2012. Η βασική φιλοσοφία του νέου Νόμου, είναι ότι, τις ζημίες ενός ιδρύματος δεν πρέπει να τις αναλάβουν οι φορολογούμενοι πολίτες, παρά μόνο ως έσχατο μέσο. Οι ζημίες βαρύνουν πρωτίστως τους μετόχους και μετά τους πιστωτές (bail in). Οι παραπάνω διατάξεις έχουν τεθεί σε ισχύ από 1.1.2016.

39. Γνωστοποιήσεις Ν. 4151/2013 - Αδρανείς καταθετικοί λογαριασμοί

Με τις διατάξεις των άρθρων 6 έως 10 του Ν. 4151/2013, κάθε πιστωτικό ίδρυμα που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, οφείλει, αμέσως μετά την παρέλευση του χρονικού ορίου της εικοσαετίας, να αποδίδει στο Δημόσιο συγκεντρωτικά, μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους, τα υπόλοιπα των αδρανών καταθέσεων, πλέον αναλογούντων τόκων, καταθέτοντας στην ΤτΕ τα σχετικά ποσά σε ειδικό λογαριασμό. Οι ορκωτοί ελεγκτές θα βεβαιώνουν εάν τηρήθηκαν ή όχι οι διατάξεις του Νόμου για τις αδρανείς καταθέσεις, αναφέροντας και το ποσό που αποδόθηκε στο Δημόσιο. Σύμφωνα με την με αρ. πρωτ. 1436/28.7.2016 επιστολή της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, για τους λογαριασμούς αυτούς αναστέλλεται η προθεσμία των άρθρων 7 και 8 του Ν. 4151/2013. Η Τράπεζα ξεκίνησε τη δραστηριότητά της το έτος 1994. Από τις 20.7.2015 έναρξη ισχύος των κεφαλαιακών περιορισμών, εκκίνησε η **αναστολή της προθεσμίας** των άρθρων 7 & 8 του Ν. 4151/2013 περί των αδρανών λογαριασμών. Ως εκ τούτου δεν υπήρχαν τέτοια ποσά προς απόδοση στο τέλος του 2017.

40. Λοιπές πληροφορίες

- Η Τράπεζα δεν διαχειρίστηκε στη χρήση 2017 επ' ονόματί της κεφάλαια για λογαριασμό τρίτων.

- Η Τράπεζα στη χρήση 2017 δεν παρείχε σε τρίτους υπηρεσίες διαχείρισης.
- Τα περιουσιακά στοιχεία σε ξένο νόμισμα αφορούν σε προθεσμιακή κατάθεση σε USD, της οποίας το υπόλοιπο ανερχόταν, κατά την 31.12.2017, σε 41.513 ευρώ (49.758 USD).

41. Αμοιβές ελεγκτών

Η συνολική αμοιβή των ορκωτών ελεγκτών λογιστών για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών της χρήσης 2017 ανέρχεται σε 36.820 ευρώ και λοιπές ελεγκτικές υπηρεσίες 37.000 ευρώ. Επίσης τιμολογήθηκαν επιτρεπόμενες σύμφωνα με τον κανονισμό Ε.Ε. 537/2014 μη ελεγκτικές υπηρεσίες ποσού 130.270 ευρώ.

Ποσά σε €	31.12.2017
Τακτικός έλεγχος	36.820
Λοιπές ελεγκτικές υπηρεσίες	37.000
Μη ελεγκτικές υπηρεσίες	130.270
Σύνολο	204.090

42. Μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 9, «Χρηματοοικονομικά μέσα»

42.1. Εφαρμογή Δ.Π.Χ.Α. 9

Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Το πρότυπο εφαρμόζει μια νέα προσέγγιση για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σύμφωνα με την οποία η ταξινόμηση και επιμέτρηση των στοιχείων αυτών βασίζεται στο επιχειρηματικό μοντέλο που χρησιμοποιεί η οικονομική οντότητα για τη διαχείρισή τους και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους.

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ταξινομούνται σε μια από τις εξής τρεις κατηγορίες:

α) στο αποσβέσιμο κόστος, εφόσον πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου, στόχος του οποίου είναι η διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών, και
- βάσει των συμβατικών όρων που διέπουν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, δημιουργούνται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου (solely payments of principle and interest – SPPI).

β) στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, εφόσον πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και

- ii. βάσει των συμβατικών όρων που διέπουν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, δημιουργούνται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου.

γ) και στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων σε κάθε άλλη περίπτωση

Το πρότυπο καταργεί τις υπάρχουσες κατηγορίες του ΔΠΛ 39, ήτοι τις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, τα δάνεια και απαιτήσεις, και τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού.

Μια οικονομική οντότητα δύναται κατά την αρχική αναγνώριση να προσδιορίσει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ως επιμετρώμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, εάν αυτό εξαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια λογιστική αναντιστοιχία.

Επιπροσθέτως, κατά την αρχική αναγνώριση, μια οικονομική οντότητα δύναται αμετακλήτως να επιλέξει να παρουσιάζει στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση τις μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο, ο οποίος δεν προορίζεται για εμπορική εκμετάλλευση. Η εν λόγω επιλογή πραγματοποιείται για κάθε συμμετοχικό τίτλο ξεχωριστά.

Αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου

Το επιχειρηματικό μοντέλο μιας οικονομικής οντότητας καθορίζεται σε επίπεδο που να αντανakλά τον τρόπο με τον οποίο οι ομάδες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων βρίσκονται υπό κοινή διαχείριση ώστε να επιτυγχάνεται ένας συγκεκριμένος επιχειρηματικός στόχος. Ουσιαστικά, αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο η οικονομική οντότητα διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της για να δημιουργεί ταμειακές ροές. Δηλαδή, το επιχειρηματικό μοντέλο καθορίζει το εάν οι ταμειακές ροές θα απορρέουν από την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών, την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο. Με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 9, ορίζεται ότι τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που προορίζονται για εμπορική εκμετάλλευση ή που η διαχείρισή τους γίνεται με βάση την εύλογη αξία, θα επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον οι συμβατικές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων, η Τράπεζα θα λάβει υπόψη εάν οι εν λόγω ροές είναι συνεπείς με μια βασική δανειακή σύμβαση, ελέγχοντας ουσιαστικά εάν τα βασικά στοιχεία του επιτοκίου ενσωματώνουν το αντάλλαγμα για την διαχρονική αξία του χρήματος, τον πιστωτικό κίνδυνο ή/και άλλους βασικούς κινδύνους δανεισμού καθώς και ένα περιθώριο κέρδους. Επίσης, θα διενεργείται μια αξιολόγηση για το εάν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού περιλαμβάνει κάποιο συμβατικό όρο που θα μπορούσε να επηρεάσει ποσοτικά ή χρονικά τις συμβατικές ταμειακές ροές με τέτοιο τρόπο, που η ανωτέρω προϋπόθεση δεν έπαυε να ισχύει. Στις περιπτώσεις όπου οι συμβατικοί όροι επιφέρουν την έκθεση σε κινδύνους ή μεταβλητότητα που δεν σχετίζεται με μια βασική δανειακή σύμβαση, το σχετικό χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού θα επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Αρχική αξιολόγηση μεταβολών ταξινόμησης και επιμέτρησης

Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2017

Εντός της χρήσεως 2017, η Τράπεζα προχώρησε σε μια αρχική αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου στα χαρτοφυλάκια και προέβη σε λεπτομερή αξιολόγηση των συμβατικών όρων στο χαρτοφυλάκιο των χρεωστικών τίτλων, με σκοπό τον εντοπισμό πιθανών μεταβολών στην ταξινόμηση και επιμέτρηση αυτών. Στην πλειονότητά του, το χαρτοφυλάκιο των χρεωστικών τίτλων της Τράπεζας πληροί το κριτήριο του «SPPI». Κατά συνέπεια, βάσει των υφιστάμενων επιχειρηματικών μοντέλων η Τράπεζα αναμένει ότι σε γενικές γραμμές:

- **δάνεια και απαιτήσεις** από πελάτες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τα όποια σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος θα εξακολουθούν να επιμετρώνται στο **αποσβέσιμο κόστος**, σύμφωνα και με το Δ.Π.Χ.Α. 9,
- **ομόλογα** τα οποία σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, θα συνεχίσουν να επιμετρώνται στην **εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων** σύμφωνα και με το Δ.Π.Χ.Α. 9,
- **συμμετοχικοί τίτλοι** οι οποίοι σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 ταξινομούνται ως χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων θα εξακολουθούν να επιμετρώνται στην **εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων** σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9.

Αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, αυτές αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και κατά συνέπεια δεν επηρεάστηκαν από την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 και δεν υπήρξε ανάγκη να αποτιμηθούν διακριτά ή να παρουσιαστούν μεταβολές της εύλογης αξίας που οφείλονται στον πιστωτικό κίνδυνο.

Απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 εισάγει ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (expected credit losses – ECL) το οποίο αντικαθιστά το υφιστάμενο μοντέλο των πραγματοποιηθεισών ζημιών του Δ.Λ.Π. 39 όπου οι ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο αναγνωρίζονταν μόνον μετά την επέλευση ενός ζημιογόνου γεγονότος. Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών απαιτεί τη χρήση σύνθετων μοντέλων καθώς και σημαντικό αριθμό εκτιμήσεων και παραδοχών σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και την ενδεχόμενη συμπεριφορά των δανειοληπτών.

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 χρησιμοποιεί μία **προσέγγιση «τριών σταδίων»** η οποία θα αντικατοπτρίζει μεταβολές στην πιστωτική ποιότητα από την αρχική αναγνώριση.

Στάδιο 1: Συγκεντρώνει τόσο χρεωστικούς τίτλους με χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς, όσο και τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού για τα οποία δεν έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού τους κινδύνου από την αρχική αναγνώριση. Στις περιπτώσεις αυτές, θα αναγνωρίζεται μία πρόβλεψη για ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο ίση με τις αναμενόμενες ζημιές για 12 μήνες («12-month expected losses»). Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για 12 μήνες ορίζονται ως το μέρος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής που αντιπροσωπεύει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που προκύπτουν από γεγονότα αθέτησης επί ενός χρηματοοικονομικού μέσου τα οποία είναι πιθανά εντός των 12 μηνών μετά την ημερομηνία αναφοράς.

Στάδιο 2: Συγκεντρώνει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική τους αναγνώριση και για τα οποία δεν έχει παρατηρηθεί κάποιο ζημιολόγο γεγονός. Στις περιπτώσεις αυτές θα αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκεια τη ζωής τους («lifetime expected losses»).

Στάδιο 3: Συγκεντρώνει τα αγορασμένα ή κατά την αρχική τους αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού. Στις περιπτώσεις αυτές, η πρόβλεψη απομείωσης θα επιμετρώνεται πάντοτε ως ένα ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας της ζωής τους.

Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών:

Το ποσό της επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών θα αντιπροσωπεύει μία σταθμισμένη βάση πιθανοτήτων μέση εκτίμηση που θα λαμβάνει υπόψη τη διαχρονική αξία του χρήματος. Ως πιστωτική ζημία ορίζεται η παρούσα αξία της διαφοράς μεταξύ α) των συμβατικών ταμειακών ροών που οφείλονται σε μια οικονομική οντότητα με βάση τη σύμβαση και β) των ταμειακών ροών που η οικονομική οντότητα αναμένει να εισπράξει. Η προεξόφληση για τον προσδιορισμό της παρούσας αξίας πραγματοποιείται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο (EIR) του στοιχείου του ενεργητικού, ή με το προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο πραγματικό επιτόκιο (credit-adjusted EIR) σε ό, τι αφορά τα αγορασμένα ή κατά την αρχική τους αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού. Ο τρόπος που μία οντότητα επιμετρά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ενός χρηματοοικονομικού μέσου θα πρέπει μεταξύ άλλων να αντανάκλα λογικές και βάσιμες πληροφορίες οι οποίες είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία αναφοράς χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια και αφορούν παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών.

Για τους σκοπούς επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η Τράπεζα θα συνεκτιμήσει τις αναμενόμενες υστερήσεις των ταμειακών ροών (cash shortfalls) με τις ταμειακές ροές από τις εξασφαλίσεις ή άλλα μέτρα προστασίας πιστωτικού κίνδυνου που εμπεριέχονται στους συμβατικούς όρους και τα οποία δεν αναγνωρίζονται ξεχωριστά. Η εκτίμηση των αναμενόμενων cash shortfalls για ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού με εξασφαλίσεις αποτυπώνει το ποσό των ταμειακών ροών και τη χρονική στιγμή που αυτές αναμένεται να εισπραχθούν από την διαδικασία πλειστηριασμού μετά την αφαίρεση των προεξοφλημένων εξόδων εκποίησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν ο πλειστηριασμός είναι πιθανός. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές θα υπολογιστούν για τη μέγιστη συμβατική περίοδο στην οποία η Τράπεζα είναι εκτεθειμένη σε πιστωτικό κίνδυνο. Η μέγιστη συμβατική περίοδος ορίζεται με βάση τους ουσιώδεις όρους του χρηματοοικονομικού μέσου συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας απαίτησης πρόωρης αποπληρωμής ή ακύρωσης από πλευράς Τραπεζίτης, καθώς και του δικαιώματος επέκτασης από την πλευρά του πελάτη. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα θα λαμβάνει υπόψη τη συνήθη διαδικασία λήψης μέτρων μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, προγενέστερες πρακτικές, μελλοντικές προθέσεις και αναμενόμενα μέτρα διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου, την περίοδο κατά την οποία ήταν εκτεθειμένη σε πιστωτικό κίνδυνο για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα καθώς και τη χρονική διάρκεια εμφάνισης σχετικών αθετήσεων για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα κατόπιν σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η οικονομική οντότητα ενδέχεται να μην έχει στη διάθεσή της λογικές και βάσιμες πληροφορίες που να καθίστανται διαθέσιμες χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια για την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής σε βάση μεμονωμένου μέσου. Σε αυτή την περίπτωση, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής αναγνωρίζονται σε συλλογική βάση λαμβάνοντας υπόψη περιεκτικές πληροφορίες πιστωτικού κινδύνου. Αυτές οι περιεκτικές πληροφορίες πιστωτικού κινδύνου πρέπει να ενσωματώνουν όχι μόνο πληροφορίες που αφορούν το παρελθόν, αλλά και όλες τις σχετικές πληροφορίες πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων μακροοικονομικών πληροφοριών που αφορούν το μέλλον, προκειμένου να υπολογίζεται κατά προσέγγιση το αποτέλεσμα της αναγνώρισης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής όταν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική αναγνώριση σε επίπεδο μεμονωμένου μέσου. **Με βάση τα παραπάνω, η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα και απομειωμένα δάνεια θα γίνεται σε ατομική βάση ενώ για τα λοιπά ανοίγματα, η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών δύναται να πραγματοποιείται σε συλλογική βάση.**

Κατάταξη ανοιγμάτων σε στάδια:

Η Τράπεζα διακρίνει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε εκείνα που επιμετρώνται με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12 μηνών (στάδιο 1) και σε εκείνα για τα οποία αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια της ζωής τους (στάδιο 2 και 3) σύμφωνα με το εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση. Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η Τράπεζα θα λαμβάνει υπόψη της ένα συνδυασμό ποσοτικών και ποιοτικών κριτηρίων τα οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν:

- ενδεχόμενες μεταβολές της πιθανότητας αθέτησης για την εναπομένουσα διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου (residual lifetime probability of default),
- όρια σε απόλυτες τιμές (absolute thresholds) της πιθανότητας αθέτησης για την εναπομένουσα διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου, και
- ημέρες καθυστέρησης

Η Διοίκηση μπορεί προσωρινά να παρεμβαίνει αναπροσαρμόζοντας τα αποτελέσματα του μοντέλου απομείωσης, είτε σε ατομική είτε σε συλλογική βάση, όσον αφορά τα χρηματοδοτικά ανοίγματα με κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, με σκοπό να ληφθούν υπόψη ειδικές καταστάσεις, οι οποίες ενδεχομένως να μην αντικατοπτρίζονται πλήρως στα μοντέλα απομείωσης. **Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που έχουν υποστεί σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο από την αρχική αναγνώριση θα κατατάσσονται στο στάδιο 2.** Όταν τα κριτήρια κατάταξης στο στάδιο 2 παύουν να ισχύουν, τότε τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού θα ανακατατάσσονται στο στάδιο 1. **Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού όταν θεωρούνται απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου θα κατατάσσονται στο στάδιο 3.** Μεταγενέστερες μεταφορές από το στάδιο 3 στο στάδιο 2 θα λαμβάνουν χώρα όταν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού παύουν να θεωρούνται απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Βασικές παράμετροι προσδιορισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών πραγματοποιείται με τον ακόλουθη φόρμουλα :

$$ECL = PD * EAD * LGD$$

ECL	Expected Credit Loss	Αναμενόμενη ζημία
PD	Probability of Default	Πιθανότητα αθέτησης
LGD	Loss Given Default	Ζημία κατά την αθέτηση
LGL	Loss Given Loss	Έκθεση σε ζημία
EAD	Exposure-at-default	Άνοιγμα σε κίνδυνο
	Cure Rate	Βαθμός αποκατάστασης
	LGD =LGL* (1-Cure Rate)	

Γενικά, η Τράπεζα εκτιμά αυτές τις παραμέτρους από ιστορικά δεδομένα και παρατηρήσεις, αξιοποιώντας τις υφιστάμενες υποδομές που έχει αναπτύξει σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο και τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνου.

42.2. Εκτίμηση επίδρασης

Η επίπτωση από τη μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 9, προ φόρων, υπολογίζεται στα 84,93 εκατ. ευρώ την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά την επίδραση της αναβαλλόμενης φορολογίας που αναγνωρίζεται ανέρχεται σε 59,98 εκατ. ευρώ.

Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31.12.2017 σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39	120.281.332
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 9	84.935.500
Φόρος εισοδήματος	(24.631.295)
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 1.1.2018 σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9	59.977.127

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση από την επίπτωση του Δ.Π.Χ.Α. 9 ανά στάδιο και τύπο δανειακού ανοίγματος την 1 Ιανουαρίου 2018.

Ποσά σε €	Εκ των οποίων:					
	Δ.Λ.Π. 39			Δ.Π.Χ.Α. 9		
	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα	Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα	Δ.Λ.Π. 39 Σωρευμένη Πρόβλεψη Απομείωσης	Δ.Π.Χ.Α. 9 Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών (ECL)	Δ.Π.Χ.Α. 9 Εκτιμώμενη Επίπτωση
Στάδιο (Stage) 1	367.551.808	367.551.808	-	-	4.950.509	4.950.509
Στάδιο (Stage) 2	240.796.529	240.796.529	-	-	31.255.282	31.255.282
Απομειωμένα δάνεια	990.711.842	6.121.124	984.590.718	373.815.152	422.544.862	48.729.710
Σύνολο	1.599.060.179	614.469.461	984.590.718	373.815.152	458.750.652	84.935.500

Ποσά σε €	Σύνολο Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών στο Αναπόσβεστο Κόστος									
	Στάδιο (Stage) 1			Στάδιο (Stage) 2		Στάδιο (Stage) 3				
	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Καθαρή Αξία μετά την Απομείωση	
Retail Portfolio	178.442.499	2.009.090	90.278.484	11.381.947	439.062.423	162.985.674	707.783.406	176.376.712	531.406.695	
<i>Εκ των οποίων:</i>										
Στεγαστικά	41.997.776	205.985	21.724.803	1.553.201	80.933.309	17.480.744	144.655.889	19.239.929	125.415.960	
Καταναλωτικά	14.500.446	178.507	9.299.729	1.697.454	58.603.127	24.802.524	82.403.302	26.678.486	55.724.816	
Επιχειρηματικά	121.944.277	1.624.598	59.253.952	8.131.292	299.525.987	120.702.406	480.724.215	130.458.297	350.265.918	
Corporate (Non-Retail) Portfolio	189.109.308	2.941.418	150.518.045	19.873.334	551.649.419	259.559.188	891.276.773	282.373.941	608.902.832	
Σύνολο	367.551.808	4.950.509	240.796.529	31.255.282	990.711.842	422.544.862	1.599.060.179	458.750.652	1.140.309.527	

Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2017

Συγκριτικά στοιχεία

Η Τράπεζα θα προχωρήσει σε πλήρη εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 κατά την 1.1.2018, χωρίς την αναμόρφωση των αντίστοιχων συγκριτικών στοιχείων και με την παράθεση των απαιτούμενων γνωστοποιήσεων κατά την ημερομηνία μετάβασης (transitional disclosures). Κατά συνέπεια τα συγκριτικά ποσά της Τράπεζας για το 2017 θα παρουσιαστούν σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39.

Εποπτική μεταχείριση εκτιμώμενης επίπτωσης από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9

Η Τράπεζα αποφάσισε να εφαρμόσει τη σταδιακή μέθοδο (phase-in approach) σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία (Κανονισμός Ε.Ε. 2017/2395) για την άμβλυνση των επιπτώσεων από την εισαγωγή του Δ.Π.Χ.Α. 9, στα εποπτικά κεφάλαια. Σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό, η μεταβατική περίοδος είναι πέντε έτη ενώ το ποσοστό της επίπτωσης που θα προστίθεται είναι 5% για το 2018 και 15%, 30%, 50% και 75% για τα επόμενα τέσσερα έτη. Η πλήρης επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια λόγω της αρχικής εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 αναμένεται να απεικονιστεί την 1η Ιανουαρίου 2023. Βάσει των ανωτέρω, ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1) αναμένεται να μειωθεί περίπου κατά 29 μονάδες βάσης τον πρώτο χρόνο υιοθέτησης του Δ.Π.Χ.Α. 9, το οποίο αντιστοιχεί σε μείωση των εποπτικών κεφαλαίων **3 εκατ. ευρώ** εφαρμόζοντας τις εποπτικές μεταβατικές διατάξεις.

Η εκτιμώμενη επίπτωση **στα εποπτικά κεφάλαια της Τράπεζας** λόγω της αρχικής εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Εκτιμώμενη Επίπτωση στα Εποπτικά Κεφάλαια της Αρχικής Εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 (Ποσά σε €)	31.12.2017 βάσει Δ.Λ.Π. 39	Κατά την: 1.1.2018	
		Επίπτωση Πλήρους Εφαρμογής Δ.Π.Χ.Α. 9	1.1.2018 Δ.Π.Χ.Α. 9 Μεταβατικές Διατάξεις
Κεφάλαια Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier I)	119.350.370	40.714.047	116.335.160
Κεφάλαια της Κατηγορίας 1 (Tier I)	134.176.000	55.539.682	131.160.795
Σύνολο Εποπτικών Κεφαλαίων	157.463.800	78.827.485	154.448.599
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού	1.271.110.830	1.169.230.070	1.276.353.110
	%	%	%
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier I)	9,39%	3,48%	9,11%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (T1 Capital ratio)	10,56%	4,75%	10,28%
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (Total Capital Ratio)	12,39%	6,74%	12,10%

Όλες οι παραδοχές, λογιστικές πολιτικές και τεχνικές υπολογισμού που εφαρμόστηκαν από την Τράπεζα για την εκτίμηση της επίπτωσης της αρχικής εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 θα συνεχίσουν να αποτελούν αντικείμενο επανεξέτασης και βελτιώσεων. Ως εκ τούτου, η εκτιμώμενη επίπτωση ενδέχεται να μεταβληθεί μέχρι η Τράπεζα οριστικοποιήσει τις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που λήγει την 31 Δεκεμβρίου 2018.

43. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης

Το Σάββατο 3 Μαρτίου 2018 πραγματοποιήθηκαν οι εκλογές της Παγκρήτιας Συνεταιριστικής Τράπεζας που ανέδειξαν τα μέλη του νέου Διοικητικού Συμβουλίου και την Τρίτη 6 Μαρτίου 2018 το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, συγκροτήθηκε σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρο, δύο Αντιπροέδρους, Γραμματέα και Ταμία.

Την επιτυχή ολοκλήρωση της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τις εγχώριες τράπεζες, που διενήργησε η ΕΚΤ, ανακοίνωσε η Τράπεζα της Ελλάδος στις 5 Μαΐου 2018. Τα αποτελέσματα των Stress Tests των συστημικών Ελληνικών Τραπεζών χαρακτηρίζονται ως θετικά για το Τραπεζικό Σύστημα και το δείκτη εμπιστοσύνης της Ελληνικής οικονομίας συνολικά, ενώ αναμένεται να ενταθούν οι ενέργειες των τραπεζών προς την κατεύθυνση της απομόχλευσης των δανειακών χαρτοφυλακίων τους και τον δραστικό περιορισμό των NPLs.

Ηράκλειο, 10.5.2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ε. ΜΥΡΤΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΙ 944944

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΚΟΥΡΛΕΤΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΝ 458409

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Δ. ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 964136
ΑΡ. ΜΗΤΡ. ΑΔ. Ο.Ε.Ε. 0035538 Α' ΤΑΞΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΑΡΙΔΑΚΗ
Α.Δ.Τ. Χ 351376
ΑΡ. ΜΗΤΡ. ΑΔ. Ο.Ε.Ε. 0023948 Α' ΤΑΞΗΣ

